LIBER

שער השמיים

Seu

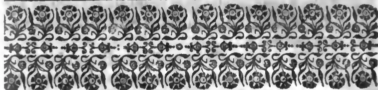
PORTA CŒLORUM

In quo

Dogmata Cabbaliſtica Philoſophicè proponuntur & cum Philoſophia Platonica conferuntur.

Autore

R. Abraham Cohen Irira, Luſitano.

DISSERTATIO PRIMA.

CAP. I.

Entia vel omnia sint necessaria, vel omnia tingentia; vel aliqua necessaria & aliqua contingentia. simul demonstratur, quod non omnia sint necessaria; nec iia contingentia: sed aliqua necessaria, & aliqua contintia: & quod non nisi Unum detur, quod sit necessarium à ʃo existens: quod sit causa omnium contingentium, id est ium reliquorum omnium.

§. 1.

TOtum Universum, ex visibilibus constans & ex invisibilibus, adeoque cum omni ente consideratum, necessariò ad unum sequentium modorum refertur. Vel enim omnia quæ sunt, sunt Entia necessaria: (Ens autem necessarium est, quod non potest non esse ullo modo.) Vel sunt contingentia: (contingens autem est, quod â se bet esse, ita tamen, ut non repugnet ei, ut existentiam quam tamen accipiat ab alio: ut hac ratione indiffee habeat ad esse & non esse: sitque quodammodò non 1 aptitudine tamen ad existendum.) Vel partim sunt :ia; partim verò contingentia.

2. Jam verò certum est, non omnia Entia esse necesuia multa sunt & pereunt; adeo ut quodammodo dint esse & non esse: quoniam è privatione existentiæ

 suæ,

suæ, deducuntur in esse, cùm possibilitate tamen redeundi ad non esse; dum scilicet amittunt existentiam suam, quam ab alio acceperant.

§. 3. Eodem modo impossibile est, omnia entia esse contingentia: quia hoc modo nunquam existerent, & nulla res unquam daretur actu. Si enim contingens, ut diximus, indifferenter se habet ad esse & non esse, ita ut per se & à se non existat, quamvis nec repugnet ipsi existere; necessariò, si in esse deduci debet, quo nunc privatum est, causam aliquam requirit, à qua constituatur in esse, quæque ipsi det existentiam illam, ad quam per se indeterminatum est & indifferens, & quam à se habere nequit.

§. 4. Si itaque ex dicta distinctione duo membra concidunt; verum indubitatò erit membrum tertium; quod nempe in hac rerum universitate reperiatur & necessarium & contingens.

§. 5. Porrò tamen infertur, Ens necessarium non dari nisi unum; adeoque cætera entia omnia, tam præterita, quam præsentia & futura, esse contingentia, quæ illam naturam, illamque existentiam, quam habent, quâque ex sese essent privata, accipiant ab Ente necessario.

§. 6. Quod ut demonstretur, sic argutabimur: Individualitas cujusvis rei non datur cum extrapositione: nota enim est diversitas illa, quæ intercedit inter rem singularem vel individuam; & inter notionem communem pluribus extra se positis, per quæ multitudinis naturam habet; quæ duo propterea sunt incompatibilia. Unde hæc individualitas competit Uni, quatenus nempe hoc Individuum est singulare, & determinatum quid, quod non extenditur, nec multiplicatur per aliquod extra se positum, sive unum sit, sive plura; sed est Idem & à se ipso indistans.

§. 7. Jam verò extra dubium est, quod Ens necessarium sit tale, quatenus est singulare: Est enim, quod est,

quate-

quatenus est singulare; prout & entia alia; quæ, quatenus sunt singularia, existentiam habent & sunt.

§. 8. Ubi quidem hoc objici potest: Si ens necessarium non est tale, nisi quatenus est singulare, sequitur, quia tale est ob singularitatem, (adeoque ex alio quodam) illud esse contingens: tertium enim non datur. Si autem est contingens ob singularitatem, non erit necessarium; adeoque esset contradictio in adjecto.

§. 9. Sed verum tamen est, Necessarium tale esse, quatenus est singulare & individuum: quia Universalia non sunt à se ipsis nec per se ipsa, sed mediantibus singularibus & per singularia. Unde indubitatò concluditur, Individualitatem suam competere Enti Necessario à se ipso, quatenus est Necessarium à se ipso & in actu: uno verbo, propter necessitatem existendi ipsi essentialem & naturalem, & propriam: & quia non est ab alio, sicut genus vel species; nec in potentia ullius rei alterius est illud producere: ita ut cùm à se ipso sit necessarium, impossibile sit illud esse ab alio.

§. 10. Quod si ergo necessitas existendi ipsi competit ob suam Individualitatem: hæc autem Individualitas non extenditur ad extra se positum aliud, quia aliàs res simul essent singulares & universales; indivisibiles & divisibiles; individua & non individua, quod est absurdum: Hinc ad oculum patet, quod Ens necessarium sit unum, singulare, individuum, & ita sibi Idem, ut non sit commune aliis: imò ut etiam impossibile sit plura dari Entia necessaria, præter hoc.

§. 11. Reliqua autem entia contingentia, quia possunt esse & non esse, causam habebunt suæ existentiæ: quæ vel etiam contingens est, ut ipsa, vel necessaria. Si contingens, iterum ab alio erit, quia poterit esse & non esse, & opus habebit productore, & sic in infinitum, quod absurdum est. Unde subsistendum erit in Uno, quod, cum Necessarium sit à

parte sui, etiam causa est omnium contingentium, quæ sunt Entia reliqua à Causâ primâ diversa.

CAP. II.

Ex eo, quia natura Individualis & singularis Causa prima est Ipsa Divinitas, ostenditur, quod hæc & illa sint unum & idem, adeò ut necesse sit, Deum esse Unum, non extensum ad aliquem extra se positum.

§. 1.

UT confirmemus, quod posuimus de Unitate Causæ primæ, quæ non est natura communis aliis; adhuc aliam subnectemus rationem. Illud, propter quod omne Ens individuum est atque singulare, nullo modo potest esse universale & commune pluribus. Exempli gratia: Illud, propter quod Abraham est homo, id est natura humana, commune est individuis pluribus, ejusdem speciei, qui etiam sunt homines. Sed illud, propter quod Abraham est Abraham, id est, homo hic singularis in individuo, neutiquam commune est individuis aliis.

§. 2. Nam hæc individualitas ipsi est essentialis & ab eo inseparabilis, cumque ipso sic unum quid, ut sint res eadem; per quam tamen separatur à reliquis hominibus, ut appareat illum esse hunc & non alium:

§. 3. Adeò, ut illud, propter quod Abraham est homo, quæ est natura ejus humana, sit re ipsa idem illud, propter quod est hic homo singularis, nempe Abraham, & non Isaac vel Jacob &c. Et sicut impossibile est dari Abrahamos alios, id est, homines plures, qui citra differentiam numericam & individualem sint homo Unus, hic, digitô demonstrabilis: sic impossibile est, istum Abrahamum esse plures quam unum hominem, nempe Abrahamum hunc in individuo.

§. 4. Jam si causa prima spectatur, Divinitas ejus est ipsa essen;

essentia ejus: quia aliâs non esset à se ipsa, nec per se ipsam sufficiens sibi, simplexque & singularis; sed ab alio quodam, quod esset individualitas: adeoque ipsa esset divisa realiter à se ipsâ; Et præterea, quia, quicquid non est per sese, etiam non est à sese, multa esset & composita ex natura aliqua & essentia imperfectâ & mancâ, essetque è genere communium, nempe natura quædam sub se comprehendens Essentiam, & Individualitatem, per quam solam compleatur & determinetur & deducatur in esse actu: quæ omnia absurda sunt.

§. 5. Causa prima ergò simplicissima est & perfectissima & actus merus, nullam admittens privationem, potentialitatem, circumscriptionem & numerum; & hæc est natura ejus & ejus essentia. Et hæc nunquam non est Una, prout & indivisibilis: inque eâ non nisi una definitio est, qua discriminatur ab aliis.

§. 6. Adeoque Causa prima, Deus nempe benedictus, est unus & singularis, incommunicabilis pluribus. Nam quia natura & essentia Dei sunt ipsa divinitas singularis; manifestum est, quod non extendatur ad alia, nec aliis sit communis; quia aliâs esset hic, & alius ab hoc, adeoque non hic; uno verbo; Individuum & Universale; Essentiâ idem, & Essentiâ communis, indivisibilis & divisibilis. Et concluditur, quod essentia & natura Dei sit incommunicabilis, sed in individualitate essentiam habens: Unde patet & demonstratum est, quod non tantùm non detur nisi unum, singulare, individuum, & identitatem essentiæ habens, Benedictus nimirum, qui causatus non est, sed Causa prima; sed & repugnet, illum esse singularem in se & individuum, & simul communem alii vel pluribus.

CAP.

CAP. III.

Probatur rationibus diversis, quod Ens necessarium sit simplex & perfectum, & propterea alienum à septem modis compositionis, qui occurrunt in reliquis entibus.

§. 1.

IN praecedentibus ostendi; Ens necessarium esse unum, quod non sit cum extrapositione; quodque sit causa omnium reliquorum entium contingentium. Jam dicam, quomodo ens necessarium, de quo loquimur, sit simplex, sine diversitate, & numerus simplex, absque compositione.

§. 2. Dicimus ergò; quod, sicut in luce simplici nulla est caligo, vel nigredo; & sicut in calore perfecto non datur frigus & gelu: ita in primo perfecto, quale est Ens necessarium, non reperiatur compositio, qualis est in multitudine, & numero, qui sequitur Unitatem; quae ipsum antecedit, & est causa ejus;

§. 3. Compositum ergò est, quod, cum sit post unitatem simplicem, constituitur è partibus suis, quae simul sumtae, sive aliquot, sive omnes, ipsum componunt, & cum Uno conjungunt.

§. 4. Ex eo autem apparet, quod Enti necessario, quod non est causatum, non conveniat, ut extra se existat; prout se habet omnis multitudo, quae dependet ab Uno, & isto est posterior: sed illud in omnibus partibus suis est idem ipsum.

§. 5. Compositum autem aliter se habet: nam quia natura & constitutio ejus est à componentibus se, hinc istis est posterius, & ab illis causatum, & datur aliquid, quod ipsa componit ut sint unum, quia impossibile est, ut existant, & non sint causata.

§. 6. Sed

§. 6. Sed Unitas simplex & perfecta fuit, est & erit sine multitudine & compositione, quæ sunt naturæ posteriores, & contrariæ ipsi: & impossibile est, illas esse, nisi esset unitas & simplicitas, quæ non tantum ipsis prior est, sed & ab extra illas in esse constituit & generat, & ab intra est principium & causa earum; & continet & in se habet principaliter & primariò & in gradu perfectissimo & eminenti, quicquid in illis est, eò quod sint ab ipsâ productæ tanquam effectus ejus.

§. 7. In specie autem in primo perfecto, quod est Ens necessarium, non datur privatio vel defectus. Manifestum autem est, quod omne multum & compositum admittat privationem, & sit imperfectum: opus enim habet partibus suis, & aliquo, qui illas componat, quod est unum. Nam Unitas est actus & forma partium compositi, quatenus relationem habet ad aliud, vel alia, sive in potentiâ, sive actu talia. Notum autem est, quod nec potentia, quia opus habet actu, quo privata est; nec actus, qui actuatur ex potentia, adeoque defectuosus est & mancus, perfecta sint à se ipsis, sed ab alio: quod potentiam in esse deducendo, generat actum & producit Compositum, dum illa existere facit.

§. 8. Jam porrò notum est, quod perfectio compositi non competat singulis ejus partibus; quia quælibet harum privata est perfectione omnibus communi: Unde omne compositum multum est, & totum simul habet perfectionem unam, communem multis partibus in se defectuosis: quare etiam totum illud non habet perfectionem absolutam & completam, quia partes componentes illud imperfectæ sunt.

§. 9. Adde, quod ea, quæ constituuntur ab alio, & componuntur cum alio, etiam cum inferiore, necessariò requirant Ens aliquod perfectum, quod citra auxilium extraneum subsistat per se & sibi ipsi sit sufficiciens, adeoque simplex. Nam quia alienum est ab omni potentialitate subjecti

& compositionis; per se simplex erit & in infinitum persistet lucens atque splendidum.

§. 10. Et quia subsistit per se & necessarium est; hinc non tantum est unum, & causa entium reliquorum, sed etiam perfectissimè simplex est, & omnino perfectum: unde nullo modo eidem convenit numerus, vel compositio, quippe quæ contraria sunt naturæ ejus.

§. 11. Ex quo sequitur, 1. quod neutiquam in se admittat dimensiones quantitativas, ut sunt, longitudo, latitudo & profunditas, multo minus quod inde construitur, qualia sunt corpora ex illis composita: adeoque impossibile est, illud esse unum ex his, vel partem ejus, vel simile quid.

§. 12. Deinde quoque 2. alienum erit ab omni compositione materiæ & formæ, quæ competit rebus naturalibus, tam cœlestibus, quam elementis & elementatis.

§. 13. Nec tribui eidem 3. poterit qualecunque Genus & differentia compositionis, è quibus consistunt composita.

§. 14. Nec 4. compositio è substantia, accidente & differentia:

§. 15. Item 5. potentia & actu:

§. 16. Nec non 6. supposito & natura:

§. 17. Et 7. Essentia & existentia; qui sunt modi, quibus composita sunt omnia entia reliqua, etiam animæ intelligentes, & intelligentiæ separatæ & similia: quæ propterea omnia sunt contingentia, finita & multiplicia, adeoque imperfecta.

§. 18. Econtrario verò Causa ipsorum, quæ non est causatum, & vocatur Ens necessarium, à se ipsa est, & non ab alio; estque perfecta omnibus modis & excelsa atque magna eminentissimè atque infinitè: adeoque & simplex perfectissima simplicitate: item immutabilis & æterna, elevata super omnia extra se posita, & constans perfectione infinita; estque causa omnium, sapientiâ infinitâ, bonitateque & potentia, prout dicetur latiùs.

CAP.

CAP. IV.

Per unitatem, quæ reperitur in multitudine, demonstratur, dari aliquod per se subsistens eminenter, quod sit causa reliquorum Unorum, & multorum. Et hoc excellentissimo quodam modo alienum esse ab omni natura corporis & forma corporea, anima, & intellectus viventis, existentia & Essentia; cujus eminentia depingitur sub analogia unius ad numerum relati. Simulque exponitur, quomodo ab illo dependeant omnia.

§. 1.

OMnia, quæ sunt, tam corporea & materiæ innexa, quam ab hac separata, considerantur ut Unum quid. Quamvis enim differant modis variis, gradibusque, item generibus, speciebus, proprietatibus, accidentibus; quoad entitatem tamen non sunt separata, quia omnia & singula sunt entia & entium propagines quodammodo coordinatæ. Adeò, ut quamvis mutentur naturæ atque conditiones eorum, semper tamen retineant statum essendi, ob quem sunt unum quid.

§. 2. Hoc unum autem non est à sese, quia non subsistit per se, sed per aliud; nec est primum simplex & perfectum, sed ultimum, defectuosum, & mancum, secundùm naturam multi, quod imperfectum est, divisibile, & sub privatione.

§. 3. Jam si unum hoc, quod reperitur in multitudine, non est à seipso; quæritur, cujusnam demum vi atque privilegio sit? Non sanè vi multorum, & mutabilium, in quibus consistit: quia, cum hæc talia sint, non possunt esse causa Unius, quod ab omnibus distinctum quid est. Nec etiam virtute unius è multis illis; quia, cùm hoc sit singulare quid & ab aliis Unis divisum atque separatum, non sanè dare poterit

omnibus unitatem illam generalem & inseparatam, in qua omnia communionem habent.

§. 4. Ergò Unitas illa, quæ se extendit per multitudinem, dependet ab Unitate aliqua, quæ sine mutatione & numero, in perfectione completa à se ipsa & per se ipsam subsistit. Quod si enim in illa daretur aliqua saltem multitudo, eadem recurreret quæstio, & dicendum esset, quod non esset à se, nec ab uno è singularibus, nec ab omnibus simul; adeoque procederetur in infinitum, quod est absurdum.

§. 5. Hinc subsistendum erit in Uno, quod excludit omnem multitudinem; & hoc erit causa illius, & multi, & causa unitatis communis omnibus, & singulis ejus membris.

§. 6. Hoc unum simplex independens est ab alio, & improductum. Si enim dependeret à causa superiore, duo magna sequerentur absurda. Primò, quia non esset unum, perfectum & simplex: cum enim dependeret ab alio, necessariò communem cùm illo haberet notionem aliquam: adeoque non esset unum simplex, sed multum, & compositum è communitate causæ suæ & ipsa unitate & natura suâ.

§. 7. Secundò, quia Causa ejus non esset una; cùm enim foret superior causato suo, & hoc tamen est Unum primum & perfectum, adeoque principium omnis unitatis, unde causa illa superior non communem haberet naturam cum causato suo se inferiore; hinc necessariò vel non esset; (quia nihil datur, quod non sit unum:) vel esset multitudo quædam, in infinitum, composita è multis infinitis, quod est absurdum.

§. 8. Unde concluditur: quod principium sine principio, & quod continet omnia Entia, sit unum simplex.

§. 9. Hoc autem non potest esse corpus, quippe quod compositum est è partibus variis.

§. 10. Nec forma corporea, quæ multiplicatur & extenditur in classes & dimensiones quanti divisibilis.

§. 11. Nec anima, quæ ob facultates & operationes suas communis est variis multitudinibus & motibus.

§. 12. Nec est intellectus, qui compositus est, dum multiplicatur ab existentia objectorum vitalium & omnium aliorum: nec non è natura intellectuali, & actu intelligentis & objectis variis.

§. 13. Nec etiam est vita, ob motum internum eidem superadditum, unde fermè componi dicenda esset ab utroque.

§. 14. Nec est Ens compositum ab existentia & essentia.

§. 15. Nec est Essentia, cui ob defectum suum prospectum sit de existentia, qua dum carebat, erat non-Ens.

§. 16. Et tandem non est Natura, vel Ens, quod producat Essentiam secum habentem communitatem; & quæ intra suos terminos & limites definitionis admittenda sit.

§. 17. Jam igitur sciendum est, dum Causa prima vocatur Una, id fieri ad analogiam & cum respectu ad Unitatem, quæ est principium Numeri. Nam hæc est Caput omnium numerorum, ita ut non sit unus ex ipsis, nec omnes simul sumti: sed omnes complectitur implicitè, eminenter & simpliciter, ut tamen non determinetur vel ad unum vel ad omnes: idque omne propterea, quia continet omnes perfectiones eorum, citra defectum, multitudinem, mutationem, & divisionem, quæ ipsorum sunt attributa; estque in omnibus non tantùm in totis, quia totus numerus unus est; sed & in partibus eorum, quia quælibet etiam pars una est; ita ut existat in omni quoq; parte partium eorum, & sic in omnibus: ut adeo sit totus in toto, & totus in qualibet parte, quia alienus est à partibus & indivisibilis: & omnis numerus in ipsum convertitur & resolvitur, sive magnus sit, sive parvus, prout ipsi vel vicinior vel ab eo remotior est.

§. 18. Eodem modo Causa prima, Deus nempe benedictus; est principium omnium Entium, quæ fuerunt, sunt &

erunt, ita tamen ut non sit unum ex ipsis, nec omnia simul: idque non quod alienus sit ab ipsis, sed quod sit super illa elevatus & supereminens, modo & gradu quàm perfectissimo. Per se enim solummodò subsistit, & non extenditur ad aliud quid extra se: adeò, ut in essentia sua contineat & implicet omnia Entia, non tantum ceu principium, quod omnibus dat omnia, & in ea influxum habet; sed & tanquam fons scaturiens, qui emittit aquas in rivum: & producit omnia, prout ipse est omnia, sed omnia in eminenti unitate, simplicitate, & excellentia; non comprehensus sub notione Generis, terminati speciebus suis; nec limitatus differentia vel natura hac vel illa, vel ullo quod sit vel esse possit: sed existens super omnia infinitè, & eminentior omnibus illimitatè. Sicque in se continet finitum, per modum infinitatis; multum, per modum unitatis; compositum, per modum simplicitatis; & mutabile, per modum perennitatis & permanentiæ; item temporale per modum æternitatis; corporeum per modum spiritualitatis, & summatim, omnia per modum Unius infinitè & eminenter dicti. Prout & existit in omnibus magis intrinsecus quàm ipsa sibi, estque totus in omnibus, & totus in singulis & in singulorum partibus singulis, ut tamen non includatur vel ab uno eorum, vel ab omnibus, sed ipsa includat omnia, quia ipse ab extra illa ambit, & ab intra illa implet. Ab extra enim ita est, & super omnia, ut tamen non absit vel separetur ab intimo omnium; nec tamen includatur vel comprehendatur ab universis, cum super omnia inæstimabiliter & incomparabiliter sit evectus: in interiora tamen omnium extenditur & in ipsa immanare facit omnem essentiam, potentiam, & operationem eorum, sed ita, ut in se ipsum regressus sua essentia omnia perficiat. Et sic quoque Unitatem illis confert determinatam, ut similia, in genere suo, sint Unitati Ejus: quæ enim simplicia sunt, propter unitatem, quam ab Ipso acceperunt, una sunt; & quæ composita, ob unionem & nexum partium cum toto;

adeò

adeò,ut omnia conspirent ordine quodam generali in unum, quia dependentiam habent à principio Uno; & tendunt ad finem Unum.

§. 19. Unde concludimus, quia totum universum est unum, vel unitum, vel cum ordine ad unum, omnia etiam emanâsse ab Uno simplici & perfecto; & omnia ad unitatis naturam aspirare & agi: quia unum est causa permanentiæ & entitatis eorum, eò quod id, quod unum est, æternum esse potest, & perfectum, respectu unitatis, cum qua habet communionem.

Cap. V.

Illustrat præcedentia & explicat Unitatem Causæ primæ, ejusque proprietates & perfectionem.

§. 1.

Causa prima, Creator & productor omnium entium, non est Unum numerale, ut principium numeri: quod est sub quantitate discreta & accidens.

§. 2. Nec est unum corporale, quod pertinet ad quantitatem continuam: quia, licet hoc sit insectile, in partes tamen dividi potest in infinitum.

§. 3. Nec est unum essentiale, determinatum ad aliquam naturarum, ut sunt, verbi gratia, unum vivens, vel intelligentia una &c. quod non est primum, simplex, & perfectè unum, sed sive hoc, sive aliud, sunt de natura posteriorum, suntque cum privatione, compositione & defectu.

§. 4. Nec est unum accidentale, quod imperfectum est.

§. 5. Nec est unum genericum, quod continet species multas.

§. 6. Nec unum specificum, quod continet multa individua.

§. 7. Nec individuale, quod compositum est è quantitate & ma-

& materia, vel è natura specifica, & individuali, proprietatibusque & conditionibus accidentalibus; vel tandem ex essentia & supposito.

§. 8. Nec est Unum, quod admittat additionem & augmentum ab alio: ita ut ipsum sit in alio, vel aliud in ipso: quod dependeat ab alio, vel respectum habeat ad aliud.

§. 9. Nec est Unum, quod concurrat cum alio, ut fiant compositum unum, aut Totum unum.

§. 10. Nec est unum, quod compositum sit è partibus diversis, prout est universum.

§. 11. Nec est sicut unum, quod partibus suis prius est, & in illas extenditur, velut in operationes suas & facultates suas.

§. 12. Nec est unum, quod idem esse queat cum alio, vel quod similitudinem, relationem & analogiam habere queat cum alio.

§. 13. Sed est unum, quod negat omnem multitudinem, compositionem, definitionem, & terminum æqualitatis & societatis, item similitudinem, respectum, combinationem aut dispositionem cum alio: & multò magis dependentiam ab alio superiore, quod excelsius sit ipso, & causa existentiæ & operationis ejus. Adeoque est Unum, infinitis modis distinctum ab omnibus entibus in universum: quodque per naturam suam superantem & vehementem actum magnitudinis suæ degit & consistit, id est, infinitè unum est, in essentia sua propria, & in simplicitate perfecta, indivisibile & indivisum, & in omnibus operationibus suis, quæ sunt entia reliqua, intimum, totum in omnibus, & in singulis & partibus eorum, & partium partibus: ita ut quàm perfectissimè sit causa existentiæ, essentiæ, permanentiæ, potentiæ, & operationis eorum.

§. 14. His addimus: quod diximus, hoc unum esse indivisibile; id nempe sic intelligendum, ut quodammodo contrarium sit Uni, quod est principium numeri; & puncto,

quod

quod est radix quantitatis molis: quia præterquam, quod ambo sunt accidentia & sub natura multi & magni; hæc etiam ab intellectu nostro considerantur, descendendo à summo ad imum, à multo ad paucum, tanquam minima & infima secundùm ultimam extremitatem. Sed causa prima & Deus benedictus, à nobis considerandus est ab imo ad summum, à pauco ad multum, tanquam supremum quid & circundans omnia entia alia & perfectissima magnitudine, & fortitudine, & potentia ipsa superans.

§. 15. Unde concludimus, quòd, cum ipsum appellamus Unum, non tam affirmamus aliquid de essentia vel natura ejus, quia, cum sit infinitus, excelsior quoque est infinitis modis, quàm ut ullo intellectu vel lingua concipi aut edisseri queat: sed potius negamus de eo omnem dependentiam ab alio, & omnem tendentiam ad aliud se prius; & omnem pluralitatem principiorum, quæ simul cum uno simplici sint causæ primæ omnium entium: omnemque adeo compositionem multitudinis & alteritatis internæ, ut sunt, ex actu & potentia, ex affirmatione & negatione; ex existentia & essentia; ex substantia & accidente; ex entitate in potentia & entitate actu; ex entitate & bonitate entitatis; ex natura vitæ & intellectu; ex voluntate & intentionibus ejus; & operationibus ejus, quæ sunt benignitas, judicium, & pulchritudo; ex bonitate & unitate & cæteris attributis, quæ à se invicem diversa sunt, & omnia simul ab essentia ceu subjecto suo. Unde, cum de causa prima negamus omnes hos defectus, & perfectiones finitas, id dicimus, quod, quia illa non est causatum, sequatur, illam esse priorem omnibus entibus; & quia est una, nulla inveniatur alia præter ipsam; quodque ob excellentiam simplicitatis suæ à se excludat omne multum, omnem compositionem, & motum; & summariter, cum sit infinita, omnem privationem & perfectionem finitam, definitionem, terminum, analogiam, respectum, dispositionem, & assimilationem cum cau-

fatis suis, non tantùm existentibus, sed & possibilibus & similibus; & si addimus causalitatem, quam habet (ut unum in numeros) in omnia entia, prout docuimus capite præcedente, intentio nostra clara satis erit atque manifesta.

CAP. VI.

Demonstratur rationibus multis, quod Causa prima sit infinita; & explicatur, quomodo?

§. 1.

Quod causa prima & Unum simplex sit infinitum, probatur hoc modo. Causatum ultimum est circundatum & subter omnibus causis suis: ipsum verò non circundat nec terminat ullam rem aliam: quod si non foret, ipsum esset causa & non causatum & postremum, quia daretur aliud post illud, ab ipso dependens.

§. 2. Similiter Causa prima & Unum simplex ambit & terminat omnia entia; ipsum verò non circundatur nec terminatur ab alio; quod si non foret, non esset primum, sed posterius, & post aliud: nec esset causa, sed causatum.

§. 3. Jam igitur, quia Deus non circundatur nec terminatur ab alio, sequitur, ipsum esse infinitum, quia per se & à se termino caret & limite. Nam quia terminus & limitatio ipsi est defectus & imperfectio, hinc non datur in eo, per se & à se tale quid, nisi simul illi tribueretur defectus scientiæ & potentiæ; necesse ergò est, ut negetur de eo in summo gradu, tanquam de perfectione summa & divina.

§. 4. Et quia etiam non est causatum sui ipsius, (cùm aliàs foret ante se ipsum, quod est absurdum:) dici etiam non potest, quod ipse sit causa termini sui, qui limitet & definiat existentiam ejus; sicut differentia, quæ determinat Genus ad speciem.

§. 5. Mul-

§. 5. Multò minùs autem terminatur ab alio; quia est prior omnibus principiis & causis; ipse verò est prima.

§. 6. Jam subnectimus pro ratione secunda: Quantò magis entia sunt una, tantò sunt robustiora & fortiora. Causa autem prima, tanquam radix omnis Unitatis in summo gradu Una est, atque simplex; Ergò etiam in summo gradu erit robusta & vigorosa: nam ipsa Potestas illimitata in essentia, est etiam interminata, & irrefracta in gradibus potentiæ & excellentiæ; adeoque perfecta & fine carens.

§. 7. Ratio tertia: Actus in se & sua natura consideratus non involvit terminum; quia subjectum, quod suscipit terminum, sunt actuata vel perfectione privata; quæ opponuntur actui, qui in se est efficax & perfectus: ita ut activum non sit passivum nec receptivum termini, nisi applicetur ad ens potentiale & passivum, amittatque perfectionem & vim suam. Jam autem Unum simplex est actus simplex & perfectus in excellenti gradu, & alienus atque liber ab omni facultate passiva, sive essentiæ, sive materiæ: adeoque est infinitum & illimitatum; prout apparebit è ratione quarta.

§. 8. Quæ est hæc: quod, quia nullius rei est susceptivum, necessariò sit infinitum, prout dicetur: quia, quod definiri nequit terminis summorum generum, quæ continent omnem naturam finitam, qualia sunt decem Prædicamenta, necessariò absolutè & perfectè infinitum est. Jam verò causa prima talis est: nec reduci potest ad ullum prædicamentum, prout statuerunt Philosophi. Ergò indubitatò est infinita.

§. 9. Ratio quinta: Si ad magnam durationem necessaria est magna potentia; sequitur, quod ad durationem & permanentiam infinitam necessaria sit potentia infinita. Jam verò Causa prima æternam, & principio & fine carentem habet durationem & permanentiam: Ergò illa vim quoque, potentiamque & robur habet infinitum, per quam in infinitum persistere & permanere potest. In specie, quia duratio ejus

non est temporalis, cui tribui queat prius & posterius; præteritum, præsens & futurum; sed sine motu continuata & una; adeoque proveniens è vi & potentia non subjectâ tempori tali, quod quasi compositum sit è partibus infinitis, quarum tamen quælibet sit finita; sed eodem actu perfecto & vehementi continuatâ, ut, cum sit à se ipsa sine motu & una, sit quoque perfectissimè infinita. Et hæc infinitas est unum & idem cum essentiâ ejus, citra devolutionem temporis, nec ita, ut quasi successivè illam acciperet & haberet de momento in momentum partem unam post aliam: quæ omnia ulterius dilucidantur ratione sequenti sexta.

§. 10. Quicquid est terminatum & finitum, vel tale est ab intra per principia essentialia, ut sunt forma & materia; vel ab extra limites accipit. Primo modo terminantur naturæ corporeæ & compositæ: Secundo, simplices & immateriales. Et sic modo primo forma terminatur per materiam vel ens potentiale, in quo commoratura est, ita quidem, ut non assequatur omnem perfectionem naturæ suæ, sed illam tantùm quam è dispositione sui vel materiæ suæ habere potest: quoniam etiam ea, quæ per naturam suam terminata & specificata sunt, restringuntur per rem illam, in qua degunt. Sed formæ incorporeæ pro gradu perfectionis suæ considerari possunt ut aliquid infinitum; id est, indeterminatæ sunt ad ullum gradum suæ speciei, ita tamen, ut etiam non negetur de iis, ipsas esse finitas, quoniam in ordine existendi & entium, non sunt naturæ absolutè perfectæ in se & per se subsistentes; sed formæ aut naturæ, quæ acceperunt esse & existentiam ab alio, quod illas determinat ad hanc vel illam existentiam, naturam aut speciem.

§. 11. Sed causa prima non terminatur à materia, vel essentia; nec limitatur, per aliquam speciem vel naturam, ut corporea: Nec est forma vel natura immaterialis existens sub communitate, unde quidem limitatur terminis speciei suæ,

sed

sed ita tamen, ut, licet ei non desit ullus gradus perfectionis speciei suæ, nihilominùs ad absolutam perfectionem non accedat. Sed illa, nempè causa prima est per ipsam existentiam infinita & perfecta in essendo, in se & à se subsistens, & sic infinita & interminata, prout id explicat Philosophus Aquinas in Quæstionibus suis, dum inquit in hunc ferè modum: Infinitum & interminatum duobus modis dicitur, primò privativè, cui quidem competit finis, sed in quo consummatio non extat: & hoc non habet locum, nisi in quantitatibus continuis & discretis. Secundò negativè id est infinitum tale, cui nec competit, nec actu datur in eo terminus ullus vel finis. Primus modus non competit Causæ primæ, quia hæc non est quantitas, nec ulla dimensio in illa est: & deinde, quia cum omni privatione concurrit defectus, qui de causa prima dici nequit. Sed modus alter, qui negativus vocatur, verè in ipsam quadrat & propriè, quia non terminatur ab alio, & existentia, vita, intellectus, veritas, bonitas, potentia & cœtera attributa ejus nullum admittunt terminum.

§. 12. Sed ut redeamus ad præcellentiam roboris ejus & singularitatem facultatis ejus agendi, dicimus per sequelam de activitate: tanta est rei præcellentia, quanta est ejus activitas; quia res magna judicatur secundùm potestatem agendi, quam habet. Jam verò Causa prima est agens infinitum; quod ex eo demonstratur, quod agens non terminatur nisi vel ex parte agentis, sicut activitatem opificis sequitur natura & perfectio operis ejus: vel ex parte recipientis, vel subjecti, sicut calor modificatur & terminatur dispositione & quantitate lignorum ardentium. Sed activitas Dei non terminatur ullo agente, qui hîc non datur, cùm ille sit primus & à se ipso, nec dependens ab alio: nec ullo subjecto alio extra se; quia, cum in illo non sit ulla potentia operandi relativa, ipse est actus perfectus & absolutus, quamvis non adsit recipiens aliud, in potentiâ; nec extra illum ullum detur subjectum.

Et propterea est infinitus, & existentia ejus est perfecta & completa.

§. 13. Sicut apparet & ex hoc: quod existentia viri hujus refertur ad speciem humanam, in quo ille existit cum ipsa natura sua, privatus cæteris, quæ extra ipsum; cui similis est existentia leonis, Solis, angeli & cæterorum entium. Jam igitur, si nullum est extra ipsum subjectum recipiens, id est, nulla natura vel essentia generica, specifica, individualis, &c. ab ipso separata; sequitur, ipsum esse essentiam simplicem, interminatam ab ullo existente, infinitam, & æternam. Et sicut natura generalis extenditur ad entia infinita, sic divina est infinita in essentia sua, & extenditur in infinitum.

CAP. VII.

Formatur objectio, & subjicitur Responsio. Probaturque, quâ ratione non omnia divisibilia sint infinita. Et Confirmatur ex Platone, quod omnia entia composita sint è fine & termino: quodque Causa prima, quatenus sublimior est ambobus, sit causa eorum.

§. 1.

REdibimus autem, tam ad finitum perfectum & ultimum, quam ad Unum simplex, à quo, quia est primum & principium perfectum & absolutum, initium fecimus scribendi; dicimusque; quod, quamvis Unum simplex, in se ipso non admittat numerum ullum, tamen etiam dentur quædam, ubi Totum positivè compositum est è partibus, & hæc tamen non habent partes, & talia sunt multa, & respectum habent ad Totum; & tamen in iis nec principium datur, nec medium, nec finis, nec terminus; prout explicabimus. Unde formari posset objectio: quod nempe Unum numerale, principium numeri scilicet; & punctum, quod etiam suo modo est principium quantitatis continuæ, non habeant partes,

unde

unde colligeretur, quod etiam principio, medio & fine careant, & sint infinita.

§. 2. Sed respondemus: quod Unum numerale & punctum in suo genere quidem sint indefinita: quia Unum non habet partes numeri, nec punctum partes dimensionum; & tamen non repugnat, quin Unum se extendat ad numeros infinitos; & Punctum se extendat ad dimensiones infinitas; quare utrumq; vocari potest indefinitum in suo genere: quamvis in ordine omnium Entium generali sint absolutissimè finita. Nam post Unum simplex, quælibet essentia vel natura finita definitur definitione determinata, & restringitur differentia quadam specifica ad certam aliquam speciem, in qua comprehendatur & includatur cum proprietatibus, attributisque suis & his vel illis conditionibus, dum & aliunde quædam accidentia alia suscipit. Adeoque definita est & sub natura quadam superiore vel causâ, à qua dependentia ejus ordinatur ad finem ipsi essentialem, cum hac vel illa facultate, commensurata & determinata ad operationes & opera finita. Et quia Unum numerale & Punctum hos terminos & partes admittunt, reverâ sunt finita, prout & cætera Entia: quoniam hæc in concatenatione & descensu ab uno simplici & perfecto, necessariò sunt composita, adeoque finita, quia constant termino & fine, potentia & actu. Quod Sapientes, qui gnari sunt Veritatis in materia de Judicio & misericordia, sic exprimunt, quod Causata ortum habeant à Restrictione Infiniti & causæ primæ; & emanatione Lucis ejus & potentiæ ejus, prout infrà deducetur.

§. 3. Est autem Finis potentia imperfectionis, in se quidem informis, sed tamen formam & perfectionem quandam accipiens ab alio. Vel, est potentia passiva, accipiens perfectionem & actum primum, qui est in ordine ad opus, progredientem ad opus ipsum vel actum secundum.

§. 4. Terminus autem vocatur forma vel actus, & opus, quod

quod in perfectionem deducit potentiam, dando illi perfectionem desideratam.

§. 5. Adeoque Finis & Terminus sunt principia & fundamenta prima & generalia, per quæ à causa prima constituitur compositio & essentia omnium entium & operationum. Quamvis enim sibi sint opposita, tamen ab Illa dependentiam habent, & Illa est Unitas simplex, quæ illas producit ut causa, & jungit, & unit ut sint unum.

§. 6. Nunc notandum, quod Illa, nempe Causa prima talem finem quidem non habeat; sed non cum respectu ad alium, (à quo eum habere possit:) quia aliàs, esset potentialis, & imperfecta & ab alio superiore ad perfectionem & terminum deducta; adeoque non posset terminare vel perficere cætera indefinita: quia, quod quis non habet, nec invenitur penes illum, non potest dare alteri.

§. 7. Illa porrò etiam non est Terminus supra descriptus; quia aliàs esset determinata ad dispositionem potentiæ, quæ in illo definit & quiescit. Nec etiam posset dari perennitas.

§. 8. Quare Unum illud simplex superius est istis omnibus, & omnibus aliis quocunque modo oppositis, quia potest æqualiter illa producere & perficere: cùm absolutissimè sit infinitum, quia in ipso non dantur termini aut partes ab intra, nec ab extra ista accipit, propter quæ terminaretur v. g. ab Ente vel forma, vel Causa quâdam actuali, aut finita, aut cadente sub scientiam, vel tempus, vel locum, vel aliam conditionem similem: cum excellentia Potestatis & roboris Ejus non sit susceptiva ullius numeri vel modi: & hinc est infinitum modo quàm perfectissimo.

§. 9. Adeoque dicimus, quod Ipsum sit terminus omnium entium: non, quod sit terminus hic vel iste, aut ullo gradu natura vel affectio quædam; nec etiam quod sit ab uno vel ab omnibus; Sed quia est principium & causa omnium terminorum, qui perficiunt & formant omnes æones & potentias.

CAP.

CAP. VIII.

Probatur rationibus haud paucis, quod Unum illud simplex, quod est Ens necessarium & Causa prima, sit Bonum perfectum, & proponuntur aliqua proprietates ejus.

§. 1.

QUod Bonum perfectum & absolutum sit Unum illud simplex & infinitum, sic probatur: Quia aliàs necessariò & positivè in Ipso involveretur aliqua multitudo & compositio: & tunc non esset per se sufficiens & perfectum; quoniam omnis pars caret perfectione partis alterius & perfectione Totius; & quicquid compositum est è partibus imperfectis, non sit perfectum, ut taceam, quòd omnis pars opus habeat parte liâ; & singula egeant Toto ex ipsis composito, quod etiam pus habet ipsis. Prout & tam partes, quàm Totum sunt ab uno illo simplici, quòd, cum ipsis sit superius, est causa eorum; & causa, quòd unumquodque eorum sit unum, & ex omnibus simul consistat totum, quod etiam sit unum. Adeoque si esset compositum, opus haberet partibus & componente; essetque sub privatione & defectu, pŏsterius, & ab alio; & per consequens, non Bonum vel perfectum, ut completum & perfectum primum, existens à se & permanens.

§. 2. Nam si Bonum absolutum non esset Unum illud simplex, quod prius est omnibus entibus; tunc illud, quod conciperemus esse ante illud, ipso foret melius: quoniam causa superior semper perfectione superat causatum, quod ab ipsa productum est: dari autem Bonô absolutô melius, absurdum est: quia esset melius ex eo, quod esset communius: impossibile autem est Summo Bono dari superius, quia, cùm sit super omnia elevatum, impossibile quoque est isto Bono ab-

solutissimo dari melius; quia hoc ob summitatem suam superius nihil admittit.

§. 3. His addimus: Bonum perfectum vel desiderio afficeretur erga causam suam, vel non. Quod non desideraturum sit Illam, impossibile est, quia omne effectum percupit suum efficiens,& omne formatum suum formatorem,ut accipiat actum perfectum, ab eo,à quo accepit actum primum. Quod autem desideraturum sit illam, etiam impossibile est, quia Bonum perfectum à se ipso est,nec opus habet alio:adeoque nihil esset,quod cupere vel desiderare posset. Nec etiam sive Ipsum, sive aliud quodcunque,desideraret aliquid, quod non esset bonum; quia hic est finis & scopus omnis cupiditatis.

§. 4. Et revera, si res ipsa spectetur, admirandum omninò est dominium Boni perfecti, quod solum est essentiale & proprium Causæ summæ & perfectæ, Causæ scilicet omnium entium: quod nempe in ipsa ejus essentia lateat vis & robur infinitum & incessans,conjunctum cum benignitate & clementia tam gratiosa & commiserante; adeò,ut quamvis plena facultas ipsi sit extirpandi & destruendi omnia entia in universum; nam si rapuerit,quis restituere faciet eum. Jiob. 9, 12. non tamen urget illa; sed benignitate & bonitate sua insigni ducit & gubernat ea blandissimè; intenditque illum ipsum finem, imò & media,quæ ipsa percupiunt & desiderant: nemo autem aliquid desiderat, nisi quod pro bono habet,qui est finis omnis cupiditatis & operum omnium. Non igitur reperitur dominium & regimen in natura ullum,quod simile foret miserationi & gratiæ Boni perfecti. Et istud amatur ab omnibus, ita, ut si fieri posset, quod absit! ut spernatur vis & potestas infinita, impossibile tamen esset, ut illud sperneretur; sed necesse est,ut semper desideretur & quæratur: cùm enim causa sit omnis boni,quæ produxit omnia entia, estque perfectio omnium, & ipse finis & scopus generalis,& perfectio

omnis

omnis desiderii & amoris; alienum planè est & separatum ab omni odio & inimicitia: &, sicut Plato loquitur, ipsum est sufficiens per se ipsum: ita ut se exserat & influat in omnia entia influxu maximo, nec ullus tamen in ipso concipi possit defectus: nec tantùm immanare sinit & immittit in illa bona naturalia, quæ pertinent ad ipsorum essentiam; sed ea quoq; ad se trahit, & perficit, & ad se reducit, & quælibet in suo genere beata reddit.

§. 5. Juxta hæc omnia Bonum perfectum est illud, quod est primum perfectum & simplex, non causatum, & præditum potestate infinita, unum absolutum, & necessariò existens absque fine, & causa entium. Hoc est Bonum, quod non est ab alio, vel in alio, vel ad aliud; sed à se ipso, in se ipso, & ad se ipsum: quod non est corpus bonum; nec anima bona; vel intellectus bonus, natura bona, vita, vis, aut actus, nec perfectio alia singularis, vel essentialis; existens, vel potentialis; quia omnia hæc, cum sint mensurata & terminata, per naturam privata sunt cœteris perfectionibus: & quodlibet ex ipsis, quamvis sit perfectum in suo genere, non tamen est absolutè.

§. 6. Nec est compositum quoddam unum ab omnibus perfectionibus, quia tale, cum foret concretum & compositum, necessariò esset posterius quid, & ab uno simplici dependens; adde, quod compositum illud Boni simplicis & perfecti, & indeterminati ad naturam aliam, ab Illo dimensuraretur, & determinaretur ad certam aliquam affectionem finitam, genus vel speciem: unde defectus in ipso existeret.

§. 7. Adeoque bonum istud negandum est, & substituendum Bonum simplex, præter quod non datur aliud; Bonum elevatum super omnia Bona; quod subsistit per se, & non dependet ab alio; quod non est affectio vel attributum; dispositio vel habitus; actus primus vel secundus ab ipso divisa; nec existens per causam superiorem aliam; nec subjectum in quo

existat; vel finis ad quem tendat: Sed est principium sine principio & sine fine,& finis omnium bonorum.

§. 8. Et reverâ, affectio Boni omninò competit DEO, imò illi soli convenit: hac ipsâ enim ostenditur insignis ejus Celsitudo & ipsa natura perfectionis ejus; eâdem etiam demonstratur communicatio ejus, & quod omnibus entibus influxum præbeat à Bonitate sua, ut per Bonitatem Ejus crescant & exaltentur, non tamen ut ipse propterea defectum patiatur: non enim quadrat in Bonum perfectum privatio & defectus: sed id influere sinit & largitur, per insignem benignitatem suam, quod præ magnitudine & immensitate boni ejus exundat è Scaturiginibus suis.

§. 9. Hoc est Bonum illud perfectum, quod continet in perfectione Unius, omnes perfectiones & bonitates: quoniam existentia, & vita; intellectus & veritas; potentia & actus; benignitas & severitas; pulchritudo & omnis perfectio alia, & omnes simul continentur, reconduntur & abstrusæ sunt in Bono. Nam ad operandum bonum, solum Bonum perfectum omnibus influxum præbet.

§. 10. Præterea Bonum etiam per se competit causæ finali, & principio sine principio, quod est finis omnium entium. Cum enim sit principium omnium principiorum, & causa omnium causarum, eo ipso causa est omnium causarum aliarum, easque de se negat; & productionem operationum Illarum ipsum perficit, & ad id, in quo quiescant, deducit. Adeò, ut, quia est sufficientissimus, & perfectus; super omnia, & in omnia influxum præbeat citra ullum sui defectum; estque scopus & centrum eminentissimo modo, & cum plena intromissione in omnia, illa continet & amplexatur; producitque causaliter omnes perfectiones desiderabiles, quas, dùm unæ fiunt cum eo, perficit, & in summo gradu beatificat & ditat.

CAP.

CAP. IX.

Concluditur, quod unum simplex & Bonum perfectum sit Æn-Soph seu Numen infinitum benedictum, & Causa prima, sit Causa omnium entium.

§. 1.

EX omnibus supradictis clarissimè patet, quid intendat R. Jizchak Lorja, dum, quàm proximè ad hunc sensum; sic inquit: Unitas divina, quæ est infinita, est ante omnia Entia, estque causa eorum. Nam, quia Unum simplex est prius, & producit omnem numerum & compositionem, indubitatò sequitur, quicquid est, esse vel simplex vel compositum. Si est simplex, tale est propter unitatem quæ dependet ab uno simplici, quod fecit ipsum simplex & unum, & non tantum indivisum actu, sed etiam indivisibile, & citra hanc potentiam, ut dividi possit unquam. Si est compositum; tum sanè nondum est tale, quamdiu partes ejus inter se adhuc separatæ sunt, ac divisæ, sed tum demum, cùm uniuntur per unum simplex, quod prius est ipsis, & ipsa causaliter producit; atque tunc componuntur, & fiunt compositum unum; quod, quamvis actu non est divisum, in potentiâ tamen est divisibile. Adeò, ut cum Unum illud simplex sit principium, & scaturigo, & origo omnis Unitatis, ipsum etiam sit Omnia, quæ illa sunt, absoluta necessitate.

§. 2. Præterea, qui Necessarium illud existens est Infinitum, sequitur, quod Causa sit omnis essentiæ & naturæ finitæ. Omne enim ens, si non habet entitatem suam ab Ente simplici & puro, (quia non potest esse causa sui ipsius, cum alioquin esset antequam esset, vel aliquid daret, quod non haberet, quod absurdum) tunc emanavit ab alio & virtute & ente quodam peculiari, quod esset perfectum & simplex, & necessariò existens, à se ipso: nam quicquid est ab alio & emanavit ali-

 unde

unde, illud dependet à quodam necessario, & quod sit à se ipso.

§. 3. Exempli gratia: lignum, non est calidum à se ipso, sed virtute ignis, qui per formam & naturam suam calidus est, & propterea causa omnis caloris, quem non accipit ab alio: quia ante calidum primum, non dici potest fuisse aliud. Quod si autem Sol & reliqua cœlestia calorem immittunt atque largiuntur igni & reliquis inferioribus; tunc vel juxta Platonicos id propterea fieret, quia constant ex igne; prout & dixerunt sapientes nostri: שמים cœlum dicitur quasi אש ignis & מים aqua: vel juxta Peripateticos, quia calor ibi continetur eminenter & secundùm excellentiam.

§. 4. Adeoque illud, quod non est à se ipso, sed ab alio necessario, dependet à tali, quod sit à se ipso, & à sua natura aut forma, aut proprietate tale: vel concludendum erit, illud, quod est ab alio, non dependere ab alio.

§. 5. His addimus: Quia Bonum perfectum tale est, quod per naturam suam validissimè extenditur, necesse est, ut sit, antequam extenditur in omnia. Nam quoniam essentiale & naturale est omnibus entibus, producere operationes sibi congruas; hinc operantur secundùm perfectionem suam, vel majorem vel minorem, in sua specie; adeoque perfectiora perfectiùs, & quædam perfectissimè, juxta species atque excellentias suas varias. Unde concluditur, quod Bonum perfectum, quod est eminenter singulare, & infinitum, quia est Bonum actuale & influens; & quia est summum eminenter, omnia det omnibus.

§. 6. Sed quia est simplex & unum, hinc à se emanare & dependere fecit immediatè Principiatum tantummodò unum, & in illo, & per illud, quia est unum super omnia, produxit omnia, & hoc modo est causa omnium entium. Et propter illud quodlibet ex ipsis unum est, & omnia evadent una, & redibunt in unum, tanquam ad principium & mensuram suam.

DISSER-

DISSERTATIO SECUNDA.

CAP. I.

Probatur tredecim argumentis fortissimis, quod à Principio primo immediatè emanaverit Principiatum Unum tantùm & perfectum.

§. 1.

QUod à Causa vel principio primo, immediatè non emanaverit nisi Principiatum unicum tantùm, quod R. Jizchak Lorja, insecutus vestigia magni illius in Lege Luminis R. Schimeonis Jochaidæ in Libro Sohar, vocavit אדם קדמון seu Hominem primum: & Cabbalistæ ipso priores, כתר עליון Coronam Summam, demonstrare possumus argumentis his.

§. 2. Quia ab Uno, quatenus Unum, non emanat nisi unum: & ab Eodem, semper manente in eadem identitate sua, non potest provenire nisi idem. Hinc ab uno illo simplici, per actum unicum, ab ipso omninò indivisum, non potest emanare nisi Principatum solummodò unum. Jam verò Deus benedictus solus est Unum illud, de quo negatur omnis multiplicitas & alteritas potentiarum, operationum, attributorum, sive intellectui, sive objectis intellectualibus competentium, volitionum & desideriorum: & qui in essentia sua simplex persistit, in illo non potest produci ullum nomen relativum, dispositivum, coordinativum, & assimilativum, cum alio quopiam: quia ab omnibus entibus quàm absolutissimè abest, & differt, quia Ipse est Infinitus; ipse est unum illud, quod alienum est à tempore & motu: & hanc ob causam non operatur aliquid hodie, quod non operatus fuerit & heri, vel operaturus sit & cras. Nec utitur instrumentis variis & mediis diversis: quia nec ante Principiatum primum, quod

quod eſt inſtrumentum & medium ad omnia principata ſubſequentia, aliud aderat medium vel inſtrumentum; nec poſt illud: præter Principium ipſum ſine Principio; à quo immediatè emanavit principiatum hoc primum, quod poſt emanationem ſuam medium eſt ad omnia principiata alia. Eodem modo non adfuerunt ſubſtantiæ diverſæ & materiæ differentes, ob quarum diſpoſitionem & naturam diverſam vis operandi in Infinito diverſimodè modificata fuiſſet, ut per illas (principiata) dividerentur & multiplicarentur. Unde concluditur, quod ab Uno illo ſimplici non exſerat ſe vel emanet niſi principiatum unum.

§. 3. Ratio ſecunda: Quia etiam illi, qui ſtatuunt, à cauſa prima immediatè dependere operationes varias, & cauſata plura, fatentur, iſta non dependere à naturâ Unitatis atque ſimplicitatis ejus; (quia ab Illa non emanare queat niſi principiatum unum; eò quod à perfectè uno non emanet niſi Unum:) ſed à multitudine formarum divinarum, quæ ſint ideæ ſpecierum, contentæ in intellectu divino, & abinde procedant: & à variatione voluntatis & liberi arbitrii, & prædominio voluntatis liberè eligentis. Qua opinione tamen indubitatò attribuitur multiplicitas Uni illi ſimplici, & operationes determinatæ & diverſæ, & affectiones & proprietates introducuntur in incomparabilem illam naturam Infiniti omnium ſummorum ſummi.

§. 4. Ratio tertia hæc eſt: A cauſa perfecta, qualis eſt prima, congruum eſt emanare Cauſatum perfectum; quod non niſi unum eſſe poteſt. Quod ſi enim duo eſſent, vel plura, neceſſariò differrent numero & individualitate, ut hic homo ab illo; vel ſpecie, ut homo & leo: vel ab uno ad unum, ſeu ſecundùm magis & minus: ut ſubſtantia ab accidente. Si autem differrent ut individua, ſequeretur, illa conſtare è quantitate & materia, quæ ſunt rationes fundamentales differentiæ numericæ & individualis ſecundùm Ariſtotelem, Thomamque

que Aquinatem & sectatores ejus. Adeoque nullum ex illis esset indivisibile, sed omnia naturalia, nec permanentia, adeoque imperfecta, quod fuit propositum. Si autem differrent specie, vel, quod magis, ut unum esset perfectius altero; tum sanè non omnia essent perfecta, imò nec prima; quia species sunt sicut numeri, dum una vel tantillum differentiæ essentialis plus habet quam altera, adeoque fermè unum & idem sunt. Si autem unum referretur ad alterum, tanquam ad radicale quid, & prius, & unde haberet definitionem suam & essentiam, prout se habent substantia & accidens, tunc principiatum perfectum tamen saltem esset unum.

§. 5. Quod ulteriùs probatur per rationem hanc quartam, quæ est hæc: Si à Causa prima immediatè emanarent duo aut plura principiata, hæc necessariò vel essent penitus similia, vel penitus diversa: vel partim similia, partim diversa. Si planè sibi similia forent, non essent duo, sed unum, quia nulla intercederet differentia, qua separarentur. At si planè diversa essent, tunc, si unum esset principiatum ab eadem causa prima, hoc esset primum & perfectum, & per consequens hæc etiam una ex ipsorum differentiis, quod hoc esset primum & perfectum, ut dictum est, alterum autem non esset primum, nec perfectum. Unde sequitur, non dari principiatum nisi unum, quod sit perfectum & primum. Si autem partim convenirent, & partim discreparent; tunc omninò in uno existeret proprietas quædam, quâ alterum careret, nimirum id, in quo differrent: hæc autem vel perfectio esset, vel defectus. Si perfectio; alterum, quod illâ careret, non esset perfectum; nec etiam principiatum primum causæ primæ & perfectæ. Si autem defectus; hoc ipso diceretur privatus esse & carens perfectione quadam, quæ daretur in altero, quæque esset ipsa natura principiati perfecti & primi.

§. 6. Ratio quinta. Omnis multitudo reducitur ad unitatem quandam: ut, multitudo hominum ad speciem unam, & formam humanam: & omnis multitudo formarum specificarum, quæ unæ, & necessariò sub genere aliquo determinato sunt, reducuntur ad unitatem aliquam superiorem, quæ, quia est generalis, omnes illas in se complexa est, & extra se emisit & produxit. Sitque Exempli loco substantia, quæ comprehendit omnes naturas & substantias speciales. Eodem modo apparet, quod omnis multitudo materiatorum, vel subjectorum huc pertinentium, reducatur ad materiam vel subjectum primum: omnia corpora ad corpus unum: omnis calor & lux similiter ad calorem & lucem primam: item, omnes motus ad motum unum: omnes naturæ ad naturam unam, omnes naturas in se continentem: omnes animæ ad unam primam & perfectam: & omnes intelligentiæ & objecta intelligibilia ad intellectum primum & perfectum; & ad objectum & substantiam similem. Nec hoc tantùm, sed omnis hæc multitudo & unitas ejus, reducitur ad unitatem causæ primæ & æternæ atque externæ, quæ non est sub ulla classe finita, vel ullo prædicamento aut genere, sed super omnia inæstimabiliter elevata est. Verùm ad ipsius analogiam illa subordinata & subjecta sunt principiato primo & perfecto, quod, quia & ipsum est ejusdem generis, est determinatio & mensura cœterorum, quæ quantò propiùs ad hoc accedunt, vel remotiùs ab eo absunt, eo sunt perfectiora vel imperfectiora; & hâc proportione ipso sunt communiora, & magis ipsi similia. Exhinc colligitur existentia unitatis primæ, unius, extremè perfectæ, sed emanatæ, ad quam referuntur omnia reliqua unitam emanata, quam numeri.

§. 7. Ratio sexta. Principiatum summum & simplex, quod emanavit à causa prima, non potest esse nisi unum. Si enim duo essent aut plura, necessariò, vel quicquid reperitur in uno, etiam reperitur in altero; vel non. Si prius, non essent duo,

duo, sed unum; quoniam, si in una essentia jungerentur, non possent esse duo, sed unum, compositum ex uno & altero, quod ambo complecteretur, & in substantia sua combinaret & uniret. Si autem dicemus, unum ex illis non comprehendere alterum, & non esse unam essentiam, tunc esset imperfectum, privatumque & carens eo, quod reperitur in altero, hoc ipso se potiore. Unde sequitur, non posse esse, nec esse revera, nisi unum. Et hæc est

§. 8. Ratio septima. Primum tam sublime & elevatum super alia, quale est Principiatum Causæ primæ, primum & perfectum, non decet esse nisi unum. Si enim inveniretur aliud, quod ipso non est prius & celsius, hoc sane non esset primum, ut diximus, & ante omnia, tam quoad perfectionem, quam quoad simplicitatem; quodque super omnia principiata & emanata esset elevatum & exaltatum, quia poneremus naturam aliam, quâ non esset prius; quod sane magnus foret error.

§. 9. Ratio octava. Prototypum illud, cui assimilari debet, quicquid est sub possibilitate, tanquam similitudini & imagini singulari, non potest esse nisi unum. Si enim essent duo vel plura; nullum ex illis esset, cui assimilaretur in debita perfectione, id quod possibile est. Quia, sicut perfectio totius speciei deest individuo aut singulari, quod ab illa emanat cum multis individuis aliis, in quorum universalitate continetur omnis illa perfectio, quâ carent singula; &, cùm differentiis materialibus distinguantur, quantitas & accidentia individualia, eapropter in perfecto primo etiam non reperiuntur individua multa, ut nec privatio vel defectus: hinc revera sequitur, etiam non dari nisi unum quoddam, cui assimilari, & ad quod referri possit, quicquid possibile est ideæ divinæ infinitæ. Præterea, quod est

§. 10. Ratio nona, quamvis adæquatio fieret per reliqua, tamen magis similitudinem refert Unum quid: quia

 ipsum

quia ipsum perfectiùs simile est Uni simplici & unitati divinæ perfectæ & sublimi, quam multa & diversa.

§. 11. Ratio decima. Illud, quod non intercedente ullo alio proximè adjacet Uni perfecto & simplici, non potest esse nisi unum & simplex. Quia, si esset multiplex & diversum, non esset proximum & simile illi; nec, propter multiplicitatem & diversitatem in se contentam, posset comparari & assimilari cum Uno indivisibili, nec proximè cum ipso uniri: Quoniam cum uno non conjungitur nec proximè applicatur nisi unum; ut ad punctum centrale punctum lineare, & non lineæ pars quædam ab ipso divisa, & multominùs superficies vel corpus.

§. 12. Ratio undecima. Quem ordinem causa primæ observat cum causatis suis, & quibus mediis congruis & convenientibus illa deducit & promovet ad finem ultimum, qui est ipsa ejus essentia, eundem etiam tenetur observare, atque eodem modo agere cum principiato perfecto, quod, procul dubio, primum est, & ad finem dictum tam propinquum & vicinum, quantum possibile est. Sed hoc fieri non potest, nisi uno tantùm gradu: quia nulla est diversitas graduum, nisi secundùm quod hoc vel illud propinquius, vel remotius est à principio & fine suo ultimo. Unde sequitur, illud, quod ipsi vicinissimum est & immediatè illam attingit, tam ratione unitatis & initii, quam ratione finis & perfectionis, non sit nisi unum.

§. 13. Ratio duodecima. Quia, sicut à perfectione causæ primæ Efficientis, producitur atque emanat non tantùm existentia, sed & operatio causatorum ejus, quemadmodum à Sole lucente stellæ lucentes illuminantur: ita à Causa summa, quæ est principium omnium entium, proximè dependet & emanat principiatum unum, quod ad similitudinem Causæ suæ producit & constituit causata subsequentia post ipsum; operaturque, quicquid operandum & faciendum restat; nempe quicquid

quicquid est sub pedibus ejus, quousque ipse Emanator ejus, ipso mediante, se extendit. Nisi enim operaretur modo dicto, non esset simile Causæ suæ, nec esset perfectum; sequereturque, aliud quid eidem similius esse, quod magis constitueret causata, essetque causa omnium sub se existentium, quæ diximus causaliter producta esse à Principiato hoc primo.

§. 14. Ratio decima tertia. Omnis causa efficiens conatur sibi simile efficere causatum; & quantò magis hoc ipsi simile est, tantò magis manifestatur magnitudo & potentia ejus, & tantò melius assequitur finem, quem operatione sua intendit; qui non est alius, quam ut magnificetur, manifestetur & extendatur. Indubitatum enim est, quod, quantò magis principiatum ejus ipsi simile est, tantò magis illa hinc manifestetur & ad illud extendatur, & magnificetur felicitas bonitatis ejus, perfectiorque & vehementior sit. Atque sic etiam in simili illo admodum perfecto, magis effulget & propalatur clariùs perfectio divina, & vis operationis ejus, quam si minor eidem principiato inesset perfectio: & quo majus istud, & quò similius illi est, eò melius agnosci & manifestari ipsa potest, & plus quam si vilius esset & minus, & quod ipsi non usque adeo esset simile. Jam scito, quod Infinitum illud Numen benedictum, Efficiens causa omniũ perfectissima sibi simile fecerit Principiatum suum essentiale & primum in perfectissimo gradu; illique infundat, quicquid in hoc, per aptitudinem ejus, immitti potest: cum enim sit principiatum, hoc ipso finitum est; & simile illi factum, ad imaginem & similitudinem ejus, quantum per naturam principiati possibile fuit, modo scilicet magis finito, quam est causa ejus, quæ infinita est. Et propterea Principiatum hoc perfectissimam similitudinem habet cum causa primà: aliàs enim hæc non assecuta esset finem, intentum ab omni efficiente, quod conatur simile sibi reddere effectum suum omni modo possibili: nec propalaretur & manifestaretur in eo pro omni potentia sua, dignis-

 sima

sima & pulcherrima majestas ejus; nec benefaceret illi, juxta omnia, quæ invenit manus ejus, quod tamen est essentiale Bono perfecto: nec laudaretur & condecoraretur in operatione sua omni vigore possibili: adeoque non esset Causa Efficiens perfecta, nec Bonum perfectum in summo gradu manifestatum; eò, quòd in operationem suam se quidem exsereret, sed non quantum per potentiam suam & robur suum potuisset.

§. 15. Unde concluditur, quod Rex ille magnus & sublimis & in infinitum excelsus, Rex super Reges Regum, regnet super Regem ab ipso emanantem, qui ob singularem suam prærogativam Rex est super cœteros Reges: adeoque Rex ille celsissimus non causatus, perfectus dicitur & exaltatus juxta excellentiam & magnitudinem Regum illorum & Regni, super quod Regnum ejus se extendit: inter quos unus est principiatum illud perfectum, quod immediatè proximum est Causæ suæ, & deinceps ob singularitatem suam & ulteriùs productam operationem suam, Causa est omnium, quæ sub ipso sunt. Hoc enim tanquam instrumentum in manu opificis omnia in esse constituit & progeneravit; & est tanquam secundus à Rege, sub quo alii Reges & plures Principes & Satrapæ; quos ipsum regit & ad perfectionem promovet.

§. 16. Et ex dictis clarissimè intelligi potest intentio Magistri nostri R. Jizchak Lorja, & quid sibi velit distinctio illa in Sohar, sectione Breschith, & Tikkunim à R. Schimeone ben Jochai tradita, inter Causam omnium Causarum, & Causam Causarum. Harum prima enim indubitatò est Causa illa, quæ non est causatum, sed Causa omnium, nempe Infinitum illud Numen, cujus nomen atque decus laudatum sit atque condecoratum. Altera verò, secundùm infirmitatem intellectus mei, est Cogitatio illa suprema, Adam Kadmon seu Homo primus, Corona prima & Excelsus, qui est super Excelsum; &, ut summatim dicam, Principiatum hoc primum &

perfe-

perfectum, quod prodiit à Causa, quæ non est Causatum ab alio, Causâ omnium causarum, & principium omnium principiorum: quod tamen & ipsum virtute & excellentia sua singulari est Causa Causarum inferiorum; sed non omnium causarum sicut Infinitum: quia aliàs esset causa sui ipsius. Et quamvis sit causa causarum post se sequentium, & gradatim sub se demissarum, tamen quoque Causatum vel principiatum est, prout, juvante Deo, latiùs docebitur.

CAP. II.

Confirmatur autoritatibus Philosophorum sapientissimorum, quod à Causa prima immediatè procedat Principium perfectum Unum tantùm; & mediante ipso, tanquam instrumento in manu figuli, facta sint omnia reliqua Causata.

§. 1.

IN præcedentibus tredecim gravissimis rationibus probavimus, quod à Causa prima, non emanet immediatè nisi principiatum unum perfectum in summo gradu; quodque mediante illo & per illud producta sint cætera causata: quod nunc confirmabimus autoritatibus Philosophorum, qui sunt sapientes argutissimi, quorum nomina labiis meis non proferam: (& mentionem tantùm faciam nominum Philosophorum nostratium, ut sunt R. Moscheh bar Maimon; sapiens ille R. Joseph Albo; & R. Jehudah Abarbenel; & alii.) Et metu prolixitatis non nisi tria vel quatuor testimonia è præstantioribus allegabo, qui argumentis pulcherrimis idem probant, atque docent, quod nos asseruimus.

§. 2. Primumque erit id, quod scripsit unus ex ipsis in commentario, quem edidit super Librum de numeris Platonis, his verbis: Ab uno simplici proximè & immediatè dependet mundus unus, perfectissimâ unitate: & à Bono perfecto mundus

mundus alius Bonus, ſumma Bonitate. Nimirum, quia mundus iſte ſenſibilis propter remotionem partium inter ſe, contrarietatem qualitatum, differentiam operationum, & diverſitatem corporum, non perfectiſſimè Unus & Bonus eſt, intellectus concludit, quod immediatè emanaverit ab unitate & Bonitate divina mundus Unus, omni poſſibili modo ſimilis cauſæ ſuæ, non ſenſibilis, ſed intellectualis, & qui intra ſe complectatur formas & ideas & exemplaria omnium entium; qui non ſit Bonum perfectum, ſed cauſatum ejus perfectum, ab ipſo dependens, imago, ſimilitudo & antitypus cauſæ ſuæ, & exemplar omnium, quæ infra ipſum ſunt: ad inſtar lucis, quæ eſt extra ſolem, & ab intimo Lucis ejus: & tamen mediante ſplendore, radiatione & calore ab ipſo protenſo, vi & proprietate cauſalitatis ſuæ producit omnes naturas reliquas.

§. 3. His addimus, quod ſcripſit Plotinus his verbis: Unitas perfecta & ſimplicitas divina tam ſublimis atque elevata eſt ſuper omnem eſſentiam & naturam, ut nulla reperiatur unitas ipſi ſimilis, nec ipſa cum illis ullo modo comparari poſſit. Unde non reflectendo vel applicando ſe ad aliud quoddam Unum, ſimul conſtituit & perfecit omnia. Sed quatenus Numen hoc benedictum eſt Bonum perfectum, omni Ente eminentius; hinc omnia ſimul produxit: & quatenus eſt Unitas abſoluta perfecta & ſimplex, non emiſit è ſe proximè niſi Ens unum tantùm, ita ut illud, quod immediatè emanavit ab uno ſimplici, quod omni ſublimi ſublimius eſt, ſit Ens unum, vel natura, quæ comprehendit omnem naturam & entitatem; intelligibile unum, quod continet omnia intelligibilia, quódque ſimul ſit intellectus primus, qui intra ſe complectitur omnes intelligentias ſeparatas & ſimplices, & omnes formas divinas & ideas omnium rerum, quotquot ſunt; & uno verbo, mundus intelligibilis emanavit è Bono perfecto, & ab uno ſimplici unum generale, à quo emanavit Anima univerſalis & prima, quæ eſt unum & generale quid, in cujus ſub-

substantia certo quodam modo in tempore & motu manifestatur id, quod intellectus simplex, qui est fons perenniter & incessanter scaturiens, intra se complectitur. Hunc sequitur mundus corporalis & sensibilis, qui dependet ab Intellectu, mediante Anima illa, quæ ratione generalitatis non habet simile quid; & tamen est Unum concretum & compositum ab omnibus: quoniam in Intellectu simplici & Anima universali & prima Unitas eorum præcedit ipsorum multitudinem; sed in mundo corporeo & sensibili unitas omnium formarum illorum sequitur multitudinem, è qua composita est. Unde concluditur, dicimusque, omnia mundi membra & naturas eorum converti & reduci ad naturam unam animalem, tanquam caput & ducem suum: omnes animas ad animam mundi; & omnes intelligentias, quæ habitant in conclavibus animarum, ad Intellectum, qui cæteris animabus & intelligentiis superior est, per se subsistens in perfectissima amœnitate & simplicitate; quique se habet ad illas, sicut se habet lux è sole radians ad oculos multos & lucidos. Et ut summatim dicam, iste intellectus sublimis & simplex convertitur & reducitur ad radicem Lucis perfectissimè Bonæ, & simplicissimè unius, tanquam ad principium suum & finem suum, à quo emanavit proximè & immediatè; ad hunc redit.

§. 4. Hæc omnia evincit & probat dictus Philosophus Plotinus, dum demonstrat, necessariò existere aliquod, quod sit supra omnia, & eminentissimum omnium, quod omnium primum sit sine principio: De hoc dicit, quod non possit esse omnia immediatè, quia sit Unitas absoluta & simplicissima & omni numero superior: Deinde etiam demonstrat, dari aliquid, quod sit infra omnia, quod sit corpus singulare & ultimum: Unde necessariò sit inter duo ista extrema medium aliquod, quod ipsa conjungat & uniat; Hoc est Universum & compendium omnium reliquorum entium.

§. 5. Estque, juxta ipsum, triplex: quorum primum & sum-

summum est,quod proximè dependet ab uno perfecto; istique simile est quàm perfectissimè: quod est multum generalissimum, & omne,quod tamen est Unum, in substantia, & in momento. In substantia,quia est substantia singularis,non concreta nec composita è substantiis multis. Unum in momento, quia non extenditur nec dispescitur in partes multas: nec enim opus habet expandi in particulas punctorum plurium localium, quæ impleat, & occupet: Deinde etiam propterea dicitur unum in momento, quia,quicquid vult assequi, assequitur & occupat & producit in momento indivisibili, ita,ut non mutetur & varietur per momenta temporalia & motum, & transitum, quasi transeat & mutetur de hoc in illud, cessante momento uno,dum attingit alterum, & similia. Et hic intellectus simplex,qui dependet immediatè à Causa prima,istique similis est,omni modo possibili,continet & includit generalitatem omnium formarum & idearum intellectualium in essentia sua singulari; quæ hoc modo inter se & cum isto unæ sunt: quia omnes habent subjectum essentiale unum alienum & liberum à quantitate, & indivisibile; quoniam in singulis sunt omnes, alienæ ab omni tempore; & quoniam non operatur hodie, quod non operatus fuerit & heri, & operaturus sit cras: quod non competit Animæ universali & primæ, quæ est Universum specie secunda.

§. 6. Quamvis enim & hæc sit una in substantia, & una in momento,nec in tempore, ita ut per naturam suam moveatur & assequatur rem unam post aliam, & actum post actum: nec etiam sit materia completa & formata, quippe quæ, cum remotior sit ab Uno simplici & causa prima,minimam habet unitatem, adeoque extenditur per distantiam localem & spatium, quòd tantùm occupat motus, qui ab anima communicatur, & à pluralitate & diversitate formarum, quæ ab intellectu prænoscitur, & isti superadditur, ut

loqui-

loquitur Mirandulanus, juxta sententiam Plotini, cum quo consentit & Aristoteles, Avicenna & alii Philosophi.

§. 7. Quod nempe Deus Deorum emanare fecerit è Natura intellectuali & incorporea perfectum quidpiam modo omnium perfectissimo, qui ullatenus creaturæ competere possit: præter hoc autem nullum amplius ens immediatè produxerit: quoniam à Causa una perfecta quàm perfectissimè, non dependeat nisi ens Unum perfectissimum: quod autem perfectum est, esse non posse nisi unum. Quod si enim duo essent vel plura, sequi, unum ex illis, plus vel minus perfectionis habere quàm aliud; quoniam aliàs unum foret in altero ipso, nec essent duo vel plura, sed unum. Si autem in altero esset minus perfectionis, hoc non fore perfectum. Et si Creator immediatè produxisset plura, quam hoc Ens perfectũ, illa non fore perfecta, quia haberent minorem perfectionem; adeoque non essent realiter producta à Causa prima, quia, ut dictum, quod illa producit, necessariò debet esse perfectum in summo gradu, & per consequens unum.

§. 8. Sciendum autem, hoc Ens perfectum, quod immediatè dependet à Causa prima, secundum Platonem & Philosophos antiquiores vocari Intellectum mundi formalis & intellectualis: quod sic exponunt: quod ab Uno, i. e. primo omnium entium principio non emanaverit immediatè nisi Unum, quod sit Intellectus primus & mundus intellectualis, in quo sint multæ formæ divinæ, quæ ab illo sint distinctæ ut forma & exemplar; & quæ sint causa multitudinis rerum sensibilium. Non, quod causa prima id per se requirat, ut entia ab aliâ quâdam formâ quàm à se dependeant, quia Ipsa eminenter & secundùm excellentiam sit forma & exemplar omnium formarum, & exemplarium: sed quod alteri huic rectius tribuatur formæ & exemplaris nomen, eò, quod Principium primum non comprehendat nec assequatur intellectus, cùm sit sublimior omni intellectu; Cum ergò ipsum sub esse-

mere simplici & perfecto per se subsistat, nec ad ullam naturam vel classem rerum accedat, hinc factum esse, ut substituerit Principiatum suum primum, & perfectum, quod jam sub intellectum & intellectionem cadat, & in se comprehendat exemplar omnium entium formarum, quæ in causa prima; quippe quæ nimis sint sublimes & perfectæ, & omnem intellectum & intelligibile longè superent.

§. 9. Sciendum igitur, descensum primum ab Esse simplicissimo & perfectissimo esse Intellectum, qui jam est natura determinata, & non esse simplex, sed dispositum, ita ut in intellectione sua comprehendat omnes naturas reliquas; in quo similis est Esse simplici, quamvis non ratione summæ perfectionis: quoniam in Esse primo omnia entia sunt in esse eminenti & superiore omni naturâ & omnibus entibus; sed in Intellectu sunt in intellectione determinata & modo quodam definito, videlicet non secundùm esse simplicissimum & absolutum, sed intelligibile & intellectum, quæ est ipsa ejus natura.

CAP. III.

Contra id, quod propositum est de Principiato primo & perfecto, quod sit Causatum causa prima, formantur quatuor Dubia gravissima, quæ destruere possent omnia, quæ hactenus dicta sunt.

§. I.

IStis, quæ diximus in duobus capitulis præcedentibus, opponuntur Dubia quædam gravissima. Primò enim ex eo, quod diximus, è causa prima immediatè non posse procedere causata multa, sequitur, illam esse determinatam per suam naturam ad Principiatum unum tantùm. Ut enim ab absolutissimâ ejus Unitate & perfectione argumentamur, ad dependentiam Principiati unius & perfecti tantùm; ita intelle-

ctus contra argumentatur, quod, cum vis operandi in Ipsâ sit infinita, ipsi non competat restrictio ad causatum unum saltem, nisi hoc omninò ipsi simile, adeoque & ipsum foret infinitum, quod est impossibile. Si autem ab ipsâ procedit principiatum vilius, & inferius, atque finitum; videtur, ipsam non determinandam esse ad hunc saltem gradum diminutionis, vel similem, cum plenam habeat potestatem producendi super omnia principiatum finitum aliud, isto majus, & sic in infinitum; ut non opus sit subsistere in summo quodam perfecto, quod terminet potentiam ejus interminabilem. Adde, quod, cum finis & scopus causæ primæ non sit alius, quàm ipsam bonitatem suam infinitam manifestare omnibus entibus; hæc autem, si finita sint & terminata, non possint eandem assequi, nec perfectè publicare; sequitur, illam non restringi ad exsertionem hanc vel aliam, sed exseri & manifestari modis pluribus atque diversis.

§. 2. Objectio secunda. Hoc principiatum primum â Causa prima necessariò vel est per naturam, vel ab illa emanat ex proæresi voluntatis & liberi arbitrii, ita, ut quidem fuerit in facultate ejus, producere Causatum aliquod majus vel minus; sed sic placuerit ipsi potius hoc producere, quàm aliud quodpiam. Si hoc, non opus est Sephiris, (quæ sunt media & instrumenta finita & multiplicia & suo modo aliena ab unitate & perfectione Causæ primæ, quæ per illas determinatur & restringitur ad causata finita, & multiplicia & diversa.) Si enim Infinitum, in intellectu suo incomprehensibili, & arbitrio suo, sic se restringere & determinare potest, ut producat hoc vel illud causatum, hoc modo vel alio, hoc tempore locove, vel alio, frustra statuimus media ista, quæ sunt Adam Kadmon, seu Homo primus; Lumina Sephirarum; & Personæ Systematis, Infiniti, Emanationis, Creationis, Formationis, & Factionis &c. quoniam in facultate sua esset, juxta opinionem Philosophorum posteriorum, pro voluntate & arbitrio suo potentiam

ſuam determinare & ſic dirigere, ut, quamvis ipſe ſit infinitus, tamen producat cauſatum aliquod finitum. Unde, ſi ſupponitur, in Cauſa prima dari intellectum & voluntatem, eo ipſo tollerentur & negarentur media; atque ſic etiam Cabbala & doctrina, quæ docet iſtorum diſpoſitionem:

§. 3. Si autē non admittitur arbitrium, ſupponendum erit, cætera omnia eſſe per accidens, præter cauſatum illud primum, quod eſſet naturale; & hoc eſt oppoſitum intellectus, qui ea, quæ ſunt per accidens, excludit: (ut enim evertatur hoc, res factas eſſe per accidens, demonſtrandum eſt, productionem naturarum non dependere à materia, nec ab efficientibus pluribus, nec à concatenatione cauſarum, ſed à ſapientia quadam intellectuali & intentione primaria unâ.) Quod autem omnia ſint per accidens, ex eo confirmari poſſet, quia, ſi tantùm principiatum unum dependeret à Cauſa prima, nulla dari poſſet ratio, quare omnia ſic à ſe invicem diverſa eſſent: nam ſi unumquodque habet cauſam propriam, diverſitas omnium cauſatorum & cauſarum ſecundarum, non poteſt referri ad cauſam unam: unde omnia dicenda erunt eſſe, ex cauſarum multitudine, ita ut nulli cauſæ tribuatur certa quædam intentio; adeoque diverſitas omnium rerum ſequetur eſſe per accidens. Perfectiſſimum autem quod eſſet in natura, non poſſet conſiſtere in ullo alio, niſi in miro illo ordine, qui eſt inter partes & totum, & cauſam eorum finitam efficientem, & in diminutione & deſcendentia cauſarum ſic differentium, quæ, quia à ſe invicem deſcendunt, (omnes autem à cauſa prima,) præter intentionem & per accidens producerent diverſitatem mundorum & eorum partium: & in hoc ordine & diſpoſitione conſiſteret maxima mundi perfectio.

§. 4. Objectio tertia. Cum Cauſa prima una ſit ſimpliciſſimè & ſublimior omni intellectu & voluntate, ſequitur, in illa non dari intellectionem, nec objecta intelligendi; nec volitionem, vel objecta voluntatis: & per conſequens, per accidens

dens fieri, quod omnia entia permanent, & sic disponuntur, & citra intentionem ullam causati cujusdam generalis & primi.

§. 5. Objectio quarta. Impossibile videtur, quod Adam Kadmon, tanquam emanans quoddam, immanare debeat non præsupposita substantia aliquâ, adeoque ex nihilo producere Lumina superna, & personas, & ordinem trutinæ decem Sephirarum; (ubi postea Sephirah una producat aliam, & ultimo, quæ est Schechinah, seu Gloria cohabitans, tres mundos; nempe Thronum gloriæ, vel Briah, seu creationis; Angelorum vel Jezirah, seu Formationis; & corporalem vel Asiah, seu factionis.) Cum enim superna omnem excludant compositionem materialem & corpoream; illorum Esse & generatio non potest esse ex aliquo ente; sed emanant vel creata sunt, sine materia, vel substantiâ præcedaneâ, adeoque, ut dictum, è Nihilo. Ad hoc autem, ut emanatio eorum existat è Nihilo, requiritur vis infinita, & actus, qui non reperitur nisi in Causa prima. Si autem diceretur, unum producere alterum, & hoc dependere ab illo, virtute & proprietate Causæ primæ, & quia sint instrumenta operationis ejus; responderi poterit, Infinitum non determinari ad operationem causatorum finitorum, nisi mediantibus infinitis: Si enim vis Causæ primæ infinita reciperetur & resideret in medio quodam finito, illa sane, non obstante excellentia & vigore, fieret finita, & modificaretur è capacitate subjecti, quod, quia esset finitum, non posset suscipere vim infinitam. Unde medium tale finitum non posset producere vel generare ens quoddam è nihilo, quippe quod requirat tantam potentiam, quantum distet non esse ab esse, quæ est infinita. Ex quo colligit intellectus, non posse produci aliquid è nihilo nisi à Causa prima, quæ aliena est à finitate: item non dari nisi Causatum unum immateriale; si verò talia, prout hoc revera est, sint plura, sequeretur, illa omnia immediatè provenire

à Causa

à Cauſa prima; quod eſt contra omnem doctrinam Cabbalæ.

Cap. IV.

Reſpondetur ad Dubium primum: & probatur, quod Cauſata, quæ emanant à Cauſa prima, non aſcendant ad copiam infinitam: quodque neceſſe ſit, eſſe unum, quod ſit ſummum, & perfectiſſimum inter omnia contingentia.

§. 1.

NUnc reſpondendum eſt ad quatuor illas objectiones graviſſimas, capite præcedente propoſitas. Ad primam autem reſpondemus duobus modis. Primò, quod deſcenſus perfectionis à ſummo gradu ad imum, & à maximo ad minimum, non poſſit eſſe in infinitum, ſed tandem perveniatur ad id, quod omnium maximè privatum eſt perfectione, quod eſt materia prima, quæ aliena & privata eſt ab omni perfectione & forma, & usque adeò vicina atque propinqua nihilo & privationi, ut ab hac non differat per id, quod habet, quia nihil habet omninò, ſed per id, quod poſſit obtinere & recipere, quæ eſt abſoluta potentialitas entium, id eſt formarum naturalium & compoſitorum.

§. 2. Et quamvis inter nihilum & aliquid quidam Philoſophi ponant diſtantiam infinitam; ex quo ſequeretur, inter hæc duo dari intermedia infinita; res tamen ita ſe non habet: quoniam e. g. inter Terram, quæ eſt exiſtens quoddam, & inter Ens non dantur intermedia innumera, ſed unum tantùm, quod eſt Hyle S. materia prima, quæ non tantùm non exiſtit immediatè, ſed nihilo tam eſt propinqua, ut inter illa non detur medium.

§. 3. Atque hoc nunc etiam invertemus aſcendendo: nam ab una perfectione ad alteram non aſcenditur uſque ad ſummam

mam per media infinita; sed tandem pervenitur ad aliquid, cujus perfectio proxima sit summo. Nec enim omnem perfectionem secundariam & finitam in sublimitate & magnitudine sua, referre possumus ad primum & infinitum; sed datur summum quoddam aliud, quantum scil. possibile est pertingere: sicut datur imum, nempe materia: & istius summi tanta est propinquitas cum causa prima, quanta imi cum nihilo. Nam tota combinatio existentium est finita, adeoque terminata per duo hæc extrema, quorum summum est Adam Kadmon, vel Corona summa & prima; imum autem materia prima & Hyle, proxima nihilo.

§. 4. Et sicut inter Causas efficientes non datur progressus in infinitum, sed tandem pervenitur ad unam & primam, quæ non admittit aliam similem: ita nec inter Causata institui potest processus in infinitum, sed tandem pervenitur ad aliquod summum, quod immediatè proximum est Non-causato & Causæ omnium. Aliàs enim combinatio & concatenatio naturarum procederet in infinitum, nec unquam perveniretur ad Non-causatum.

§. 5. His addimus & hoc: sicut omne Causatum finitum est, tam inter potentialia quam inter actualia; sic omnis combinatio & concatenatio omnium existentium erit finita, non tantum quoad potentiam & excellentiam, sed etiam quoad numerum & computum. Quoniam infinita multitudo & perfectio infinita repugnant concatenationi rerum omnium cum primo; & ordini, qui inter illas & principium eorum; & eminentiæ, quam Causa prima habet super illas.

§. 6. Præterea non datur Numerus, cujus numeratum non descendat ab uno, quod reperitur in toto, & in singulis ejus partibus, sive sit par, sive impar.

§. 7. Unde concluditur; sicut à materia prima descenditur immediatè ad Nihilum; ita ab Adam Kadmon vel Corona summa ascenditur immediatè ad Causam primam, quæ

G est

est Æn-Soph: nec intercedit ullum causatum aliud medium: & quidem non propterea, quod inter hæc duo talis intercedat relatio: sed quod omnia Causata, sive actualia sive potentialia, habeant supra se summum unum, à quo ascendant in Causam primam infinitam.

§. 8. Et sciendum est; si non supponeretur dari Causatum primum, etiam non datum iri reliqua sequentia, & ab isto dependentia.

§. 9. Imò etiam, si Æn-Soph sublimior statueretur hoc principiato primo, & adhuc alio, quia tamen & hoc esset finitum, quoad magnitudinem & excellentiam suam, & necessariò daretur respectus inter ipsum & inter infinitum; hinc congruum esset istius Potentiæ, ut illud faceret perfectissimum in natura rerum; quo ipso etiam tolleretur processus in infinitum: habent enim singula & universum simul naturas suas terminosque & gradus perfectionis, & numerum finitum, quæ transgredi non possunt.

§. 10. Præterea, sicut Causa prima & Æn-Soph in se continet omnia mundana Systemata, nempe Mundum Æn-Soph, seu Infiniti, Mundum Aziluth, seu Emanationis, Briah, seu Creationis, Jezirah, seu formationis & Asiah, seu factionis; ita etiam complectitur omnes species, & individua eorum, etiam possibilia, per omnia Systemata in genere, atque Gradus eorum in specie: unde, sicut sese extendit extra omnes mundos vel gradus dabiles, qui, secundùm Platonicos, substantiæ vivæ intellectuales & unæ; ita meritò etiam se extendit in omnes species intra illos mundos atque gradus contentas; quia non datur ratio, quomodò, dum extenditur ad mundos & gradus, non etiam extenderetur ad omnes species & partes: imò, quia est Bonum absolutum, meritò extenditur ad omnia perfectissimè; quod non fieret, si non extenderetur ad omnes species graduum: præsertim, cum in speciebus & gradi-

gradibus, quos celsitudo Infiniti includit quàm perfectissimè, dentur quædam perfecta & bona.

§. 11. Addatur & hoc: Vel potest producere Principiatum perfectissimum, vel non. Si potest; sequitur, quia est Bonum perfectum, adeoque quàm perfectissimè extenditur ad omnia creata sua; quare non fecit atque produxit tale? Si non potest, ut statuunt illi, qui dicunt, quod omni principiato producere potuisset sublimius, & sic in infinitum; sequitur, illum carere potentia quadam, nec esse infinitum, quia nequeat eo usque pertingere & producere principiatum atque Ens perfectissimum.

§. 12. Ulterius, Æn-Soph perfectissimè novit, quot modis extendi queat ad principiata sua, & quot modis ipsis sit similis. Jam verò, si actu non extenditur secundùm id, quod novit se posse, necessariò vel non vult; quod est contra Bonitatem ejus, (quod nollet in principiata sua influere, unde non esset perfectè & absolutè Bonus;) vel non potest, quod est contra Potestatem & infinitatem ejus. Imò, habere potentiam sese exserendi, & non posse exserere se, sunt contradictoria. Potentia enim extendendi se nihil est aliud, quàm quod sit dispositus, aptus & sufficiens, ut extendatur.

§. 13. Deinde, omne causatum principaliter est causatum Causæ primæ, quæ, sive immediatè sive mediatè, est causa omnis entis. Si autem admitteretur processus in infinitum, nec subsisteretur in aliquo summo, sequeretur, dari aliquod Causatum, quod non esset Causatum causæ primæ; quod esset atheisticum.

§. 14. Concludimus ergò sic: Si sibi proponeret omne ens facere causatum, quæritur, utrum hoc futurum esset, an non? Si non fieret causatum, sequeretur, illum non posse adimplere omnem voluntatem suam, adeoque esset impotens. Si verò fieret, habemus, quod volumus, nempe quod inter Causata non detur ascensus in infinitum; sed tandem

perveniatur ad summum aliquod unum,& omni possibili modo perfectum.

§. 15. Præterea,tota combinatio Possibilium est Possibilis. Quod si sic; quare non esset ab Infinito, qui solus potest, quicquid possibile est? aliàs enim daretur possibile,quod Ipse non posset producere, adeoque non esset omnipotens.

§. 16. Ulterius: omne principiatum possibile vel est Infinitum, vel finitum. Infinitum esse nequit: quia non possunt dari duo vel plura infinita; nec æquale potest esse causatum contingens, causæ suæ,quæ necessaria est, & non causata: Ergò erit finitum: adeoque habebit terminos, tam quoad numerum,quàm quoad perfectionem.

§. 17. Atque hinc inter omnia contingentia dabitur unum summum, quod sublimitate sua terminus erit reliquorum. Quia Causa prima, quamvis sit infinitè perfecta,non tamen in infinitum extendet causalitatem suam, nec planè habebit simile.

§. 18. Et quando loquemur de Restrictione ejus, dicemus,quod causata non possint Ipsi esse æqualia, Eamque repræsentare juxta perfectionem Ejus & naturam Ejus perfectam atque immensam; sed in tantum saltem, quantum ipsis queat competere: ita, ut Causa prima restringat atque coarctet in se ipsam perfectionem suam immensam & infinitam, & ab Ipsa ad Causata tantùm extendatur illa ejus portio & qualificatio & exsertio,quam attingere queat aptitudo instrumenti finiti omnium principiatorum; id quod Cabbalistæ appellant spatium,vel aërem primum,quem adimpleat Adam Kadmon, adeoque illi includatur,& in ipso omnia entia, quæ omnia sunt finita & terminata; ut hoc modo non progrediantur in infinitum, quia aliàs daretur naturatum infinitum quod est impossibile.

§. 19. Si autem objiciatur: supra omne finitum dari posse aliud majus; Respondemus; supra omne finitum,quatenus

tenus tale, non repugnare, ut detur aliud; sed quatenus est summum, illo dari non poterit sublimius tale: quia aliàs non hoc esset summum, sed quod ipso esset superius.

§. 20. Et si ulterius objicitur: Hac ratione Potentiam divinam esse limitatam, quia in Ipsa conciperentur termini, quos nequeat transgredi; unde non futura esset infinita; porrò respondemus: sicut cum immensitate divina consistere possunt perfectiones illæ abstractæ, quæ in ipsa continentur; ita Potentia ejus immensa consistere potest cum causatis contingentibus. Sed perfectiones illæ, quas immensitas divina continet intra sese, non sunt infinitæ, [nempe abstractæ illæ ad rerum species pertinentes; quia sunt perexiguum quid, & saltem tales, ut dici possit, melius esse, quod sint, quam quod non sint; imò, ut unica ejus perfectio omnes illas infinitis modis superet, quamvis essent infinitæ numero; & tamen non dicitur infinita numero, sed gradu saltem & excellentia.] Ergo &c. Et sic nec Potentia divina fit infinita numero, ex eo, quod possit producere entia infinita, speciebus distincta, quamvis nec sint, nec conveniat, ut sint. Verùm quia potest producere contingentia, quamvis ob naturam suam contingentem sint finita & terminata, tamen intra illas operatur virtute & potentia infinitâ: ita ut non saltem possit producere Causatum tam magnum, sed & infinitum, si non obstaret contingentia ejus, & nisi limitaret ipsam aptitudo producti, quæ finita est. Adeoque illa hoc modo restringitur & coarctatur, ut non possit producere ens infinitum; sed terminatum & finitum.

§. 21. Unde colligitur, quæ sit natura producti illius supremi, ad quod Bonum perfectum extenditur, eique cognoscendum se præbet: nempe hoc est maximum & excellentissimum omnium, quæ reperiri queant: imò tanta est præeminentia ejus, respectu productorum & causatorum cæterorum, quanta causæ ejus, respectu cæterorum causarum.

§. 22. Differt tamen ab Eâ, tanquam principiatum: unde, & quatenus finitum est, non tantùm non æquale est illi, sed ne quidem cum Ipsa comparabile; quia natura infiniti non potest tribui nisi uni. Et in nulla re ipsi assimilatur, nisi quod & ipsum sit unum, & ab uno perfecto, perfectum; quodque intra se comtineat, & à sese exserat, virtute causæ suæ, per quam est & operatur, quicquid continetur in quinque Systematibus, Æn-Sophico, Aziluthico, Briathico, Jezirathico, & Asiathico.

CAP. V.

Quod in præcedente capite conclusum est, ulteriùs confirmatur argumentis aliis.

§. 1.

SI causa prima supra apicem omnium causatorum potest producere causatum aliud, & hoc in infinitum; Unum ex his duobus sequitur: vel, quod in infinitum dentur entia infinita, quod est absurdum, vel, si non procedatur in infitum, quod non detur causatum perfectissimum, quod tamen in facultate ipsius esset producere: quia supposuimus, ipsam supra hoc posse producere aliud perfectius; unde nec hoc, nec aliud, quod facere posset, esset perfectissimum. Si autem producere non potest perfectissimum, tam magno laborat defectu causa prima & perfectissima, & magna relinquitur privatio in Ente illo, quod in se non contineret tantam perfectionem, quantam Causa ejus ipsi dare posset; adeoque non esset perfectum nec completum.

§. 2. Item sequeretur, Causam primam non posse actu efficere & proferre id omne, quod in facultate ejus sit, ut producatur; quod est manifestè contradictorium. Si enim producit entia processu in infinitum, manifestum est; quod non tantùm nunquam perveniat ad ultimum, quod tamen posset

produ-

producere; sed etiam non possit producere ultimum, quod tamen in facultate ejus esset, ut produceret.

§. 3. Nec sufficit, si dicatur, Illam quidem verè posse producere singula per sese, quæ, juxta potestatem ejus, sint producibilia; sed non numerum universum & Combinationem omnium producibilium; sive ex parte, sive ex toto. Sic enim aliquid posset & non posset, quod absurdum.

§. 4. Idem oritur absurdum, ex parte Principiati. Ponatur autem Causam primam non posse illud producere: nec Causatum primum; quia tamen est possibile, sequitur, illud posse produci à Causato alio. Hoc autem minus est primo; unde sequitur, Quod minus est, posse producere aliquid, quod non poterat majus: item, Causam causarum non esse causam Causati sui: item, vilius esse potentius illo.

§. 5. Breviter: si non repugnat, ut sit; congruum est ut fiat. Si hoc, fiet per Æn-Soph, sive immediatè, sive mediatè. Si autem procedi potest in infinitum, dabitur aliquid, cui repugnat, ut sit; eritque, quod nullo modo esse potest; quod manifestè contradictorium.

§. 6. Ergò Potentia Infiniti tantùm extenditur ad id, quod esse potest, & cui non repugnat, ut sit. Et per consequens, dabitur Productum & Causatum perfectissimum, omni modo possibili; quod indubitatiò erit primum.

§. 7. Addatur & hoc: Si causa prima in universali productione Entium ascendit ab omnium imo, ad omnium summum, vel ad Causatum perfectum; nec tamen posset provenire ad Causatum infinitum; sequitur, quod possit producere in infinitum semper majore majus, ita, ut nunquam accedat ad tale, quo non detur superius: adeoque nunquam produceret causatum omni perfectione plenum, quo non posset dari perfectius: prout accidit in numeris; qui, dum ascendunt ab unitate, accipere possunt, quamvis actu non accipiant, augmentum in infinitum; quia omni numero adhuc

super-

superaddi potest alius. Quia autem causa prima non ascendit à Causato minimo ad maximum, sed descendit à summo ad imum, à majore ad minus, ubi non datur descensus in infinitum; quia aliàs Terra non esset ultimum inter corporea: nec Hyle & materia potentialitas absoluta, ultima & ima inter naturas; proxima non-enti: Hinc sequitur, dari quoque unum, quod proximum sit Causæ primæ, unum scil. & perfectissimum, medium, & primum, gradusque primus, per quem descensus fit ad reliqua: quod fuit propositum.

§. 8. Nam quicquid medium est & comprehensum inter duo extrema, vel duos terminos, necessariò est terminatum & finitum. Jam verò Causa prima ab una parte; & intelligentia ultima vel Angelus, ab altera parte, sunt duo extrema vel termini omnium eorum, quæ in medio eorum sunt. Unde sequitur, intermedia non posse esse infinita: quia aliàs vel nunquam pertingeremus ad Causam primam, ascendendo, & ad intelligentiam ultimam, descendendo: vel intermedia transgrederentur terminos & extrema, adeoque non essent intermedii termini, vel termini eorum fierent intermedia, & intermedia termini terminorum; quod est absurdum. Ergò datur Causatum summum & perfectum, productum à Causa prima.

§. 9. Quod etiam probatur argumento sequenti: Omnis causa efficiens conatur causatum suum sibi reddere simile; & hoc, quò magis illi est simile, eò magis censetur perfectum; & eò magis Causa assequitur finem, quem in operatione sua intenderat. Nam quò magis Causatum causæ est simile, eò magis hæc in ipsum extenditur, & infundit in ipsum bona majora & perfectiora: quoniam è majori similitudine proprietas ac virtus ejus magis manifestatur, quàm si similitudo esset imperfectior. Jam verò Causa prima Æn-Soph est causa efficiens perfecta, & sibi simile reddidit Causatum suum, in summo gradu: & influit in illud, ceu Bonum perfectum,

se

de cujus naturâ est benefacere & influere omni perfectissimo modo, sed secundùm dispositionem Causati, & ita, ut non elevetur & constituatur extra terminos causati, fieretque non-causatum vel simile causæ suæ, quod esset absurdum. In quantum ergò non obstat impossibilitas, requirit natura divinitatis, ut Causa prima atque Æn-Soph sibi faciat simile suum Causatum, in quantùm hoc Causæ suæ simile fieri possit. Aliàs enim non assequeretur id, quod intendit omnis Causa efficiens; (nempe ut faciat sibi simile causatum suum, in quantum admittit hujus receptivitas:) nec manifestaretur & appareret in hoc, quantum fieri posset; nec bene fecisset, quantum potuisset; nec honoraretur atque condecoraretur, quantum fieri possibile esset: item, non esset Actus perfectus & absolutus; nec Bonum absolutum & verum in opere & causatò suo: quia non immitteret in hoc omnem perfectionem, quam posset.

§. 10. Et hìc apponemus, quæ Philosophus quidam alienigena scribit; quorum summa est hæc: Rectiùs statuitur natura substantiæ immaterialis, & intellectualis, quam materialis & corporeæ. Intentio enim Causæ efficientis est, sibi simile reddere opus suum: &, quanto gradu simile esse potest opus causæ suæ, in tantum etiam decet illud produci. Unde, cum causa prima sit substantia incorporea & intellectualis, convenit, ut etiam producat substantiam incorpoream & intellectualem potiùs, quàm materialem & corpoream; quia illa similior est ipsi, quàm hæc: quò magis autem substantia creata est actualis & perfecta, eò similior est Causæ primæ, & substantiæ ejus ac proprietati divinæ &c.

§. 11. Ex his omnibus concludimus: quod à Causa prima dependeat Causatum perfectum & ipsi quàm simillimum, quod est Adam Kadmon, prout illud appellat Princeps Cabbalistarum.

H CAP.

Cap. VI.

Confirmatur autoritate R. Moscheh Korduero, quod à Causa prima non emanet immediatè nisi principiatum unum & perfectum.

§. 1.

Ne autem putes, ea, quæ in antecedentibus adduxi, mea tantùm esse, breviter etiam allegabo, quæ scribit R. Moscheh Korduero *Tract. 2. cap. 7. lin. 22.* Verba sunt hæc: Hic occurrit Quæstio aliqua, in qua errârunt quidam è Philosophis, nimirum; An Infinitum illud Numen possit producere decem Sephiras alias, præter istas; an non? Si enim hæc est proprietas Bonitatis ejus, ut influxum emittat extra sese, quare non produxit millies millena millia Sephirarum, & mundos quàm plurimos alios, prout produxit hos? Sed hæc quæstio planè fatua est. Si enim sic foret; illæ Sephiræ aliæ, necessariò vel similes essent istis; e.g. Corona Coronæ; Sapientia Sapientiæ, &c. vel his majores, id est, subtiliores; vel minores. Similes esse, impossibile est: quia non differunt invicem nisi ut Causa & Causatum. Quomodo ergò Corona una similis esset Coronæ alteri, nisi simul in aliquo differrent, quod esset differentia aliqua corporalis & subjecti? Adhæc, ab uno Emanatore prodire non potest nisi Emanans tantùm unum. Si enim duo essent aut plura, in quo differrent? non quantitate nec materiâ, quia sunt spiritualis naturæ: unde non esse potest nisi principiatum unum à Principio uno. Et sic in cæteris. Nec dici potest, hâc ratione Emanatorem primum non habere potestatem producendi duas Coronas, quæ sint Causata sua, immediatè ipsi proximæ, similes sibi, ad instar speciei, & diversæ numero. Cum enim productio harum sit impossibilis, exinde non resultat defectus quidam potentiæ, nec in Emanatore, nec in emanante; sed hoc fit ob tam

tam insignem utriusque perfectionem. Si enim differrent numero & individualitate, necesse est, ut descenderent ad vilem illam naturam corporum, quæ dividi possunt in partes, ob quarum diversitatem dicerentur plura: quod dici nequit. Nam ab excellentia Servi cognoscitur excellentia Domini. Nec inverti potest istud, quasi, cum sit incorporeus & simplicissimus, potuisset producere duas Coronas corporeas sibi æquales. Hujus generis enim multa creavit, ut sunt Angeli, qui sunt corporei, juxta veram Cabbalam, quamvis corporeitas illorum admodum sit subtilis, ad instar ignis, & subtilior, &c.

§. 2. Majores quoque esse non possunt: quia inter Emanatorem & Emanans nulla alia est differentia, quam Causæ & Causati: & in quantum fieri potest ullo modo, ut Emanans Emanatori sit simile, in tantum similis ipsi est Corona, ita, ut inter ipsa impossibile sit intercedere ullum Emanans aliud, &c.

§. 3. Nec tertiò minores: quia jam datur immediatè minor, nempe Chochmah, supra hanc autem nihil est, quam Kether, nempe Causa ejus; & inter has duas nulla intercedere potest tertia: quippe quæ nec Coronæ similis esse potest, nec Sapientiæ. Hæc sunt verba R. Moscheh Korduero.

§. 4. Unde patet, quod in omnibus nobiscum concordet; in quo etiam consentiunt omnes Cabbalistæ, quod nempe detur Principiatum unum tantùm summum, immediatè proximum Causæ primæ, Emanans cum omni perfectione possibili, quodque sit Causa, vi Infiniti, omnium inferiorum.

§. 5. Ubi notanda sunt duo: 1. quamvis R. Moscheh Korduero illud vocet Coronam, non tamen intelligi Coronam Aziluthicam, supra quam adhuc datur Olam ha-Æn-Soph; seu Systema Infiniti; prout apparet è Sohar & Tikkunim, & explicuit R. Jizchak Lorja: sed intelligitur Adam Kadmon, vel Corona istius, quæ est Caput omnium Coronarum.

§. 6. Deinde etiam apparet, quod R. Moscheh Korduero utatur rationibus Philosophicis ad confirmandas Veritates Cabbalisticas, prout & Ego facio, autoritates è Platone & sectatoribus ejus adducens.

CAP. VII.

Ulterius confirmatur, quod inter Causata Causæ primæ non detur progressus in infinitum; sed reperiatur Principiatum unum tantùm summum & primum, simplex atque perfectum.

§. 1.

DUrandus, magnæ autoritatis inter Philosophos, sic scribit summariter: Quamvis omne id, quod Causa prima in se continet, sit infinitum: illud tamen, quod ipsi tribuitur, respectu Creaturarum, non potest esse infinitum. Prout dicetur de Ideis divinis. Ipsa enim Natura divina intrinsecè non habet Ideam divinam; sed tantùm tales, quæ spectantur ad similitudinem, quam creaturæ habent cum Ipsa. Et sicut hæ non possunt esse infinitæ: ita Causa prima non potest habere Ideam divinam, quippe quæ deberet esse infinita: quia Idea & Ideatum, Imago & exemplar debent esse similia, & unum debet ingredi definitionem alterius.

§. 2. Hinc apparet, in perfectionibus specierum omnium creatorum non dari progressum in infinitum: sed existere unum quoddam tam perfectum, ut eo non detur perfectius. Omnis enim species inter creata possibilis in creatore aliquam habet Ideam & formam: unde, si Ideæ non sunt infinitæ in Creatore, sequitur, etiam species ipsas non esse infinitas in creatis.

§. 3. Quod autem Ideæ non sint infinitæ in Causa prima, sic probatur; Si enim (prout ipsæ species, quæ sunt similitudines & antitypi illarum) ita sunt ordinatæ, ut una sit

supra

ſupra alteram, ita ut perfectio inferioris contineatur in ſuperiore, ſicut vegetativum in vivente; & hoc modo una ſpecies plus perfectionis habet quàm altera; ſicut unus numerus plus continet quàm alter: ſequitur, ſi Ideæ eſſent infinitæ, datum iri unam aliquam, quæ contineat perfectiones infinitas: quod eſt impoſſibile; quia aliàs etiam deberet reperiri ſpecies aliqua inter res creatas, quæ obtineret perfectiones infinitas: quod eſt contradictorium.

§. 4. Præterea; Sicut Cauſa prima datur in ordine cauſarum, aſcenſu nimirum finito; ita datur Ens aliquod primum & perfectiſſimum in ordine perfectionis ſpecierum. Et ſicut in Cauſa prima non datur facultas admittendi progreſſum in infinitum, etiamſi inter Cauſas efficientes talis ſupponeretur: ita nec in ſecunda, quamvis in perfectionibus ſpecierum progreſſus in infinitum admitteretur. Et ſicut in omni genere una datur ſpecies præ cæteris perfecta; ut eſt ſol inter cœleſtia; & homo inter animata: ita in ordine omnium emanatorum, adeoque & intelligentiarum, eò collimant omnia. Atque ſic etiam inter ſpecies meritò ſtatuitur inveniri ſpecies una præ cæteris perfecta: quæ, ut ait Philoſophus, quaſi ſit menſura & regula omnium reliquarum, atque ſuprema, quamvis finita; ad cujus naturam determinatam & & finitam ſe reſtrinxit & commenſuravit potentia divina.

§. 5. His addimus, quod dicit Julius Cæſar Scaliger: Si Cauſa prima aliquid faceret pulcherrimum & perfectiſſimum, & illi cauſato ſummo & perfecto deinde adhuc adderet aliquam perfectionem, ſequeretur, illud non fuiſſe perfectum. Nam ſi eſt perfectum, & à Cauſa perfecta, nihil illi perfectionis amplius ſupperaddi poteſt. Quod enim aliqua re caret, ſuo modo imperfectum eſt.

§. 6. Accedit & hoc: Inter omnes Cauſas inferiores non niſi una eſſe poteſt, quæ ſit perfecta, emanans ab Uno perfecto; Illa enim cauſa, quæ caret aliquo, & minus habet boni,

caret etiam potentiâ. Nec dici potest, Bonum absolutè tale non operari cùm perfectione ; quia hoc esset contra naturam Boni absoluti ; quod nec vult, nec facit nisi bonum & perfectum. Unde à Bono simplici & perfectissimo non nisi completum atque perfectum provenit, in quocunque rerum genere & ordine. E. g. Homo in suo genere est perfectus, quoad bonitatem: & sic quoque pulex & musca, quia non essent, id quod sunt, nisi consecuta essent perfectionem essentiæ & naturæ suæ. Et quia inter hominem & intelligentiam ultimam nulla intercedit species alia; indubitatò sequitur, essentiæ hominis nihil posse superaddi.

§. 7. Si verò hoc dubium manet, annon supra Intellectum summum Causa prima producere possit alium, addendo illi gradum aliquem supra perfectionem primam creatam? Respondere etiam potero : quod omnia quidem possit facere & producere, & nihil ipsi præclusum sit ; sed non velit. Quia non convenit, ut dicatur operari citra perfectionem. Etsi enim per potentiam suam infinitam supperadderet aliquam perfectionem Emanatis ; necessariò tamen subsisteret in aliquâ; nec ulteriùs pergeret, atque in infinitum, quia esset impossibile, dari causatum infinitum, cum ad minimum causa ejus sublimior esset ipso. Dicimus ergò, quod Causa prima producere quidem posset causatum aliquod sublimius & perfectius productô, sed quod ipsum Causatum istud, cum esset finitum, tam substantiâ, quàm numero, non posset admittere infinitatem : unde, vel ulteriùs progredi deberet in infinitum; vel producere tandem Causatum infinitum, quod est impossibile; vel subsistere in Causato quodam summo : quod, quamvis sit finitum, tamen erit omnium perfectissimum & causæ primæ, omni possibili modo, proximum.

§. 8. Porrò addo : Causa prima exserit sese ad Causata sua vel infinitè, vel finitè : Non infinitè : quomodo enim

cognosci

cognosci possit infinitum à finito? Ergò finitè: unde manifestò sequitur, non posse dari Causatum infinitum, vel numerum, quem non possit assequi intellectus Causæ ejus, vel qui non sit vel par vel impar; Cum numeri omnes constent ex unitate aliquâ, omnesque sint compositi ex partibus multis, quarum quælibet est una, quæque in compositione suâ efficiant totum aliquod unum: quod, cum sit mensuratum ab unitate, sine dubio dici debet terminatum, atque unum, & non multum è multis infinitis, & compositum in infinitum.

§. 9. Quia ergò impossibile est Causata esse infinita, quia non datur numerus ullus, qui non sit finitus: hinc patet, Scientiam Causæ primæ & exsertionem ejus esse terminos eorum; unde in concursu & communicatione ejus cum causatis suis dabitur summum & imum. Ergò datur quoddam Summum, quia non detur sublimius, perfectius & majus.

§. 10. Iterum: Si datur perfectio supra perfectionem in infinitum, procul dubio vel Deus cognoscit perfectionem illam infinitam; vel produxisset aliquid, quod non cognosceret; vel nunc demum cognosceret, quod non cognovisset ante; quod absit! Quamvis enim cognitio nostra de Deo sit cum differentiis temporis, ita ut dicamus, eum hodie aliquid facere, quod heri non fecerit, nec facturus sit cras: In Dei tamen Scientia non ita se res habet: quia ille in natura & cognitione sua continet essentias omnium, quæ fuerunt, sunt & erunt; ut tamen indivisus maneat in perennitate sua immutabili; nec, quod præteriit, in ipso quid diminuat, vel futurum ipsi aliquid addat: unde non contemplatus est heri, quod novit hodie, nec contra. Si ergò operaretur in infinitum, necesse esset, ut existente causato novo, etiam existeret nova cognitio: quod est contra perennitatem & perfectionem absolutam scientiæ & intellectionis Ejus: Hinc semper novit & produxit Causatum perfectum & summum, prout voluit.

voluit. Quamvis enim potentia ejus sit infinita, attamen natura causatorum & productorum, quæ finita sunt, perfectione & numero, non admittit causationem & influxum infinitum. Si verò quis dicat: Potentiam indicari ex operatione & effectu, & in vanum laborare Causam, si non efficiat id, quod vult. Respondemus: Potentiam Dei esse ipsam Essentiam ejus perfectam & infinitam, nec habere respectum ad aliud quid, extra seipsum; nec scopum vel finem alium extra seipsum. Unde non est opus, ut producat causatum infinitum, ut nec facit aliquid, quod est impossibile.

§. 11. Dicendum ergò est, quod Causatum fecerit omni modo possibili perfectum, quod, cum infinitum esse nequeat, procul dubio finitum erit.

DISSERTATIO TERTIA.

CAP. I.

In eo proponuntur octo modi infinitatis, qui non nisi Causa prima competunt: nempe ratione Essentia; Perfectionis, & actus: item Durationis & perennitatis, & immensitatis perpetua.

§. 1.

QUamvis nunc sufficienter responderim ad dubium primum, propositum cap. 3. Dissertationis 2. tamen ulteriùs apponemus responsum adhuc aliud, quod maximè consentaneum est opinioni Philosophorum recentium, & fundatum in doctrina R. Jizchak Lorjensis. Nempe: seposito, non esse productum Principiatum possibiliter summum & perfectum; dicimus, quod Æn-Soph, seu Numen infinitum in Intellectu suo & voluntate sua restrinxerit & quasi contraxerit potestatem suam: ita ut produxerit Causata limitata

tempore

tempore determinato,& loco proprio. Et hoc est, quod dicitur צמצום contractio vel restrictio illa lucis,quæ facta est ante Emanationem omnium mundorum, & Adami primi, principiati ejus perfectissimi.

§. 2. De quo,ut aliquantò prolixius dicatur, ad meliùs intelligendam naturam infinitatis, quam Differt. 1. cap. 6. adscripsimus Causæ primæ, præmittimus,illam dari octo modis,unde cognosci poterit, quæ sint ejus opposita, & quæ ad illam referantur, & quomodo.

§. 3. Infinitum autem est id, quod nullo modo terminos vel mensuram habet, vel, quod,sicut omnes terminos abnuit, ita,quò magis atque magis apprehenditur, eò magis quædam de eo restant apprehendenda.Quicquid ergò infinitum est, id uno ex octo his modis tale esse necesse est.

§. 4. Horum primus est ratione quantitatis continuæ: ut si concipiatur linea, superficies vel Nomen aliquod, carens terminis,& extensum in infinitum. Et hæc infinitas non tantùm non reperitur in rerum natura, consentientibus omnibus Philosophis: sed,quamvis daretur, non tamen competeret Causæ primæ, quæ quàm simplicissimè indivisibilis est & una,& in immensum remota ab omni materia, quantitate, & corporeitate.

§. 5. Infinitas secunda est ratione Quantitatis discretæ; ut si conciperetur numerus innumerabilis infinitus. Hæc etiam non competit Causæ primæ, quippe cujus unitas excludit omnem alteritatem, per quam componatur ad producendum numerum; & cujus simplicitas non admittit ullam diversitatem divisionis, similitudinis,vel numeri.

§. 6. Infinitas tertia est ratione Qualitatis: ut si conciperetur color vel albedo infinita: quæ etiam non datur in natura. Qualitas enim est accidens, inhærens substantiæ, istàque minùs perfectum: denominatio non datur autem substantia infinita, multò minùs qualitas vel accidens aliud infi-

 nitum,

nitum, quia substantiæ finitæ inesse non posset. Causæ primæ autem etiam qualitas tribui nequit, quia, quicquid in hac est, Ipsa est; unde excludit, tanquam perfectum quid per se subsistens, omne accidens, sive sit qualitas, sive quantitas, sive aliud.

§. 7. Quarta infinitas dicitur ratione potestatis, uti quantitas continua divisibilis est in infinitum: vel quantitas discreta, seu numerus multiplicabilis in infinitum, item materia formabilis in infinitum. Hic modus infinitatis Causæ primæ etiam tribui non potest, quia hæc excludit omnem quantitatem, numerum, materiam, & potestatem talem; nec dici potest, quod fiat per aliquod accrementum, vel divisionem; nec accipiat aliquid, vel à se ipsa, vel ab alio, quod in se non jam habeat; sive potentia sit, sive quod in eâ est.

§. 8. Infinitas quintò dicitur ratione privationis; cum aliquod privatum est illo termino, qui ipsi competit: ut, cum materia dicitur privata formis, quæ ipsam perficere debent & actuare. Tale quid non tantum est imperfectum, sed etiam indeterminatum & illimitatum. Hoc autem nec convenit Causæ primæ: quia hæc est actus simplex & purus & Bonum perfectum in se ipso; non enim tantùm aliena est ab omni privatione, & potentialitate, sed nec tolerabile est, ut dicatur, dari malum infinitum, quia hoc est impossibile: sicut nec malum, quo non sit superius bonum; vel malum fundatum in bono, quia hoc est finis & scopus ejus. Unde non potest dari privatio & malum infinitum.

§. 9. Infinitas sexta tribuitur illi, quod tale est à se ipso. Estque essentia vel natura eminenter talis, quæ ipsa est terminus omnis naturæ terminatæ & finitæ, per se subsistens: unde & potentia ejus actualis, quæ non diversa est ab essentia ejus, nullum potest sufferre terminum: adeo nempe est interminatum, ut excludat omnem terminum, potentialem & actualem, formalem, negativum, privativum, essentiæ & existentiæ;

essen-

essentiæ & suppositi; generis & differentiæ; substantiæ & accidentis, & alios alibi expositos. Unde Essentia ejus infinitè sublimior est omnibus aliis; & vigor potentiæ ejus ita exseritur, ut absolutè efficiat, quicquid est possibile; sicut etiam sublimior est infinitè omni eo, quod ab ipso cognoscitur, vel cognosci potest: & sic nec per naturam ejus ullus ipsi competit terminus, in sese, qui ipsum limitet; nec extra ipsum causa aliqua datur, quæ ipsum mensuret; vel intellectus, qui ipsum assequatur vel assequi possit; idque omne gradibus tam extremis, ut non indagari queat.

§. 10. Infinitas septima est, quam dicunt æternitatem, quæ competit tali, quod fuit, est, & erit sine principio, medio & fine perpetuum atque vivens. Item tali, quod stabile est & immobile, & in quo nulla est portio finita, quasi esset aliquid, quod jam præteriit, (quod esset mutatio, cui esset terminus & finis non competens nisi finitis:) vel quod futurum sit, hoc enim jam nondum esset; & cum erit, sic erit, ut possit etiam non esse amplius, cum appropinquaverit terminus & finis ejus.

§. 11. Et tandem Infinitas octava, huc potissimum pertinens, est immensitas & ubietas, quæ tribuitur illi, qui termino caret, spatii & loci ratione; & semper ibi est, ubi nihil est, & ubi aliquid esse potest, nec repugnat, ut sit; quique est in ipsis entibus & intra naturam omnium rerum, adeoque in omnibus extensis, locis & spatiis, quæ sunt intra ipsa entia, quæ sunt, & esse possunt.

§. 12. Et hæ tres species infinitatis, nempe infinitas essentiæ, perfectionis & potentiæ actualis; infinitas æternitatis & perennitatis, & infinitas ubiquitatis & adessentia in omnibus locis & spatiis, quæ sunt & esse possunt, per se competunt Causæ primæ infinitæ: & hæc ob hanc rationem à Cabbalistis vocatur Æn-Soph, Numen Infinitum.

§. 13. Quicquid ergò diximus cap. 6. Dissertationis primæ,

I 2 confir-

confirmabimus sequenti capite 2. Et capite 3. ubi probabimus, quod Deus sit infinitus ratione essentiæ & perfectionis: deinde cap. 4. quod sit æternus, alienus non tantùm à principio & fine, sed & à motu & tempore, & cap. 5. quod sit immensus, omnis quantitatis & divisionis expers, adeoque præsens omnibus rebus, quæ sunt & esse possunt; omnibusque locis, quæ illas continent & continere possunt.

[Hæc quatuor capitula, nempe II. III. IV. V. quia minùs ad scopum nostrum faciunt, hoc loco omittimus.]

CAP. VI.

Hic probatur septem argumentis, quod Causa prima non agat ex absoluta necessitate, & natura: sed ex consilio intellectus sui & arbitrio voluntatis & electionis suæ.

§. 1.

IMmensus hic atque omnipotens DEUS, qui Causa prima dicitur, non ex absoluta necessitate naturæ suæ, sed ex consilio intellectûs sui admirandi, & per proæresin voluntatis suæ efficit, quicquid extra se producit & gubernat: ita ut mundum quidem condiderit & conservet, sed si noluisset, nullo impediente facere potuisset: quare illum etiam produxit hoc tempore & loco & modo, & non aliis. Id quod probatur argumentis plurimis.

§. 2. I. est R. Moysis Maimonidæ: quod aliàs non posset dari ratio tam diversi motus corporum cœlestium, & quare circuli illorum non sint majores vel minores, & quare in cœlo octavo tam innumeræ Stellæ, nec plures vel pauciores; in cæteris verò una tantùm, item quare Planetæ, nunc viciniores, nunc remotiores, nunc oppositi, &c.

§. 3.

§. 3. II. quia,nisi supponatur divina voluntas, intellectus divinus simul esse jussisset contraria; e.g. ut Primum mobile simul moveretur ab oriente in occidentem,& contra; & similia alia.

§. 4. III. Si ageret per naturam, ex absoluta necessitate, necessariò omne id efficeret,quod posset; quod in infinitum procederet; & hinc etiam produceret Causatum infinitum, quod est absurdum: Vel exsereret se in infinitum; unde nec ordo, nec mensura, nec numerus determinatus daretur.

§. 5. IV. Agenti primo & perfecto tribuenda est actio perfectissima; hæc autem est arbitraria; quæ perfectior est omnibus naturalibus & necessariis,istasque perficit.

§. 6. V. Ex Thoma: Quæcunque media non necessariò ducunt ad finem; illa per se non sunt necessaria: E.g. ire Hierosolymas per mare,non est necessarium, quia illuc perveniri potest per terras. Sed finis & Scopus Voluntatis divinæ primus atque perfectus est ipsa ejus Bonitas & essentia infinita; hunc autem assequi potest, etiam absque creatis; quia perfectus est sibique sufficiens, tam ante,quàm post rerum productionem,cum nullâ re opus habeat; & finem sui non habeat extra se positum. Hinc sequitur, quod si producat creaturas, id faciat ex mero & nudo arbitrio suo.

§. 7. VI. Nam in Bonitate & Essentia divina perfectissimè continentur omnia bona,quæ vel sunt, vel esse possunt: unde non opus est,ut aliud quid desideret.

§. 8. VII. Et tandem, Deus per se est Ens necessarium, ita ut etiam sublatis omnibus entibus, ipse tamen semper sit, juxta Ps. 102, 27. Talis autem non esset, si deficientibus causatis & ipse deficeret: si enim necessariò opus haberet operibus suis,& per naturam suam ipsa produceret,tunc,ipsis non existentibus, nec ipse existeret: adeoque non esset necessarium quid ex se, sed ex alio: & sic contingens; vel necessarium, quod non à se, sed ab alio; quod absurdum. Unde

sequitur, quod Causa prima operetur ex arbitrio & mera voluntate.

CAP. VII.

Quomodo hæc concordent cum Cabbala R. Jizchak Lorjensis, & quid sit צמצום *vel restrictio Infiniti: ob quam nec ante hoc tempus, nec in locis infinitis produxerit entia infinita: sed finita, & tempore determinato, locisque determinatis.*

§. 1.

DEUS infinitus & immensus quàm perfectissimè intelligitur ab intellectu suo, qui ab Ipso non est diversus: adeoque in se & per se percipit omnes substantias & perfectiones, quæ in ipso eminenter continentur, & ab Ipso sine numero prodeunt, & in entia infinita temporibusque & locis infinitis se exserere possunt citra contradictionem.

§. 2. Hæc autem intellectio naturalis & necessaria, quâ intellectus divinus cognoscit potentiam suam in se infinitam, qua facere posset entia infinita locisque & temporibus infinitis, restringitur à voluntate & arbitrio Ejus, quo ea tantùm producere concludit, quæ admiranda & occulta suo consilio decernit, talia esse, quæ produci debeant, quæque non tantùm finita sunt quoad substantiam, potentiam, & numerum; sed & in spatio ipsis assignato, & determinato, & in hoc temporum ordine essent, ut antea non fuerint. Insimul autem intra se prætermisit quàm plurima, quæ producere nec voluit, nec unquam voliturus est.

§. 3. Ex his intelligitur, quod scripsit R. Jizchak Lorja, dum inquit: quod Numen illud infinitum quidem extendatur ad omnia loca imaginaria & possibilia, & ea impleat luce vultus sui: cum autem voluerit manifestari, & producere naturas, restrinxerit, & quasi contraxerit coarctaveritq; se à se ipso

in

in se ipsum, & sic reliquerit locum quendam inter infinita illa spatia, quæ ante penitus explebat, quem implere posset, prout & implevit illis entibus, quæ intra illum produxit; ita tamen, ut & ipse illuc extenderetur & ibi manifestaretur, prout ante istorum productionem.

§. 4. Sensus breviter hic est: Quod DEUS, quamvis sit infinitus, non tamen produxerit vel creaverit Entia illa infinita, in tempore infinito, quæ in immensitate sua immotus continet; nec in spatiis locisque infinitis, intra quæ potentia & amplitudo ejus infinitæ extenduntur. Non enim operatur ex necessitate naturali, quæ infinita est; sed ex arbitrio suo & voluntate, quæ contingens est; juxta quam produxit, & creavit Entia finita, temporibus finitis, & locis determinatis, & ad illa & in illa extenditur: ita ut non tantùm eminentiâ quâdam infinita illis sit superior; sed etiam per potentiam infinitam, si vellet, posset producere Entia alia præstantiora & majora, in locis & spatiis aliis aptioribus, latioribusve & longioribus, quæ intra immensitatem & amplitudinem suam quam perfectissimè continet.

CAP. VIII. & IX.

Quomodo à Causa prima dependeant reliqua.

§. 1.

QUamvis Avicenna, aliique Philosophi dicant, quod Intellectus primus creatus creaverit secundum, & hic tertium, & sic porrò, usque ad ultimum: quod alii etiam ad corporea extendunt, incipientes à primo mobili, per cœlos, ad elementa, usque ad Vivens: His tamen repugnat non tantùm Scriptura Gen. 1, 1. & Ps. 33, 6. &c. Sed & Magistri Talmudici; & R. Schimeon Jochaides in Raja mehimna, Ps. 2. Libri Sohar. f. 18. col. 3. 4. f. 19. col. 1. 2. Item in princ. Libri Tikkunim; ubi introducitur Elias.

§. 2. Quæ

§. 2. Quæ loca ut meliùs intelligantur, sciendum est; Numen infinitum seu Causam primam immediatè produxisse אדם קדמון i. e. id, quod in ipso dicitur Homo primus, qui est intellectus occultus & cogitatio divina: & ab isto subsequenter Lumina superna prodiisse, quæ sese exserunt in quinque decades Sephirothicas; ita quidem, ut ad productionem mundorum inferiorum, quæ dicuntur Creationis, seu Thronus gloriæ; Formationis seu Angelorum; & Factionis seu iste materialis, extendatur ipsa illa essentia, quæ & in Mundum Emanationis extenditur; eosque non tantùm produxerit, sed & conservet & gubernet.

§. 3. In specie tamen Binâ cum duabus supremis mediante, Malchuth Aziluthica virtute mariti & superiorum in se comprehensarum, crearit Mundum Briah, singulis illius Sephiris concurrentibus ad singulas istius: nempe Coronâ ad Coronam, &c. quæ non discordant ab opinione Platonicorum, quòd nempe Nephesch seu Psyche cœlorum ista produxerit.

§. 4. Deinde gradu Tiphereth Briathico cum quinque Sephiris in se comprehensis mediante, Malchuth Briathica formarit mundum Jezirah.

§. 5. Tandem autem Malchuth Jezirathica fabricarit mundum Asiah materialem.

§. 6. Et sic cum dicitur, quod Neschamah proveniat à Throno gloriæ; spiritus à Metatrone: & Nephesch à Sandalphone; sensus tantùm hic est, quod proveniant à Luce interna Schechinæ, quæ ista Systemata vivificat & illustrat, ibique habitat, & per illa, ceu instrumenta operatur. Et ad hanc lucem etiam redeunt Animæ post mortem, ibique perficiuntur; non verò per ipsa Systemata, Briah, Jezirah, Asiah; quamvis illuc eleventur, & illuc pertineant, ut pars ad Totum.

§. 7. Hinc concluditur: quamvis non statuamus, Ens unum

unum esse causam alterius; tamen Sephiras, virtute Emanatoris sui infiniti, qui illis utitur, tanquam opifex instrumentis, & cum istis, & per istas operatur, creasse omne creatum, formatum & fabricatum, per certa quædam media. Ipsæ autem Sephiroth, Personæ & Lumina, per se non sunt creaturæ; sed notiones & radii Infiniti, qui per gradus varios à summo fonte ita descendunt, ut tamen ab eo non separentur; sed ipse per has extendatur ad creationem & gubernationem omnium entium, sicque causa universalis omnium unica & perfecta; quamvis determinata ad hanc vel illam operationem, per hanc vel illam Sephiram vel modum.

Cap. X. XI. & XII.

IN his capitibus, per modum Digressionis, proponit commentationes quasdam Cabbalisticas in Historiam Creationis: quas, cùm non propriè pertineant ad Scopum nostrum, hoc loco omisimus.

DISSERTATIO QUARTA.

Cap. I.

Quomodo Creator per Causatum primum emanationem instituerit; & quare potiùs mediantibus aliis, quàm immediatè omnia producere voluerit, cum responsione ad objectionem Secundam Dissertationis Secundæ Cap. III.

§. 1.

AD objectionem primam in Differt. 2. c. 3. propositam jam responsum est; quod nempe Causata Causæ primæ sint finita, & inter illa unum detur summum, idque vel per naturam causatorum, vel quia sic voluit Creator, qui

ita restrinxit & determinavit potentiam suam infinitam, ut produceret Causata determinata, locis & temporibus certis & limitatis; adeoque non prout potuisset, sed prout & quando voluit, nempe finita numero, & terminata duratione, & potentia, & proprietatibus: Et inter hæc unum summum.

§. 2. Jam sic formavimus objectionem alteram: Causatum illud supremum, vel necessitate naturæ tale est ab Infinito; vel ex proæresi & arbitrio ejus: si hoc, quid opus fuit Sephiris, & luminibus Adami hujus primi, & personis Systematis Æn-sophici & cœterorum; quia potuit nuda voluntate sua restringere & determinare potentiam suam, ut producerentur causata hæc, vel alia, hoc vel alio modo, tempore & loco? Adeoque suppositis in Æn-Soph intellectu & voluntate, videtur, non posse supponi media illa dicta: unde frustranea esset tota Kabbalah. Si verò negatur in Deo intellectus & voluntas; cætera omnia exponi videntur casui fortuito; excepto hoc Causato primo, quod ex necessitate naturæ tale esset: nulla enim dari posset ratio varietatis illorum; sed hæc per accidens contigisse dicendæ essent.

§. 3. Si ad hæc respondere volumus secundum alteram primæ objectionis refutationem, dicimus: Deum omnia produxisse per intellectum & voluntatem suam, & ex libero arbitrio, & quamvis immediatè res producere potuisset, voluisse tamen illas producere mediantibus Sephiris & personis suis: quæ, quamvis sint principiata, non tamen sunt creaturæ ejus; sed radii ejus, per quos quam perfectissimè manifestari queat, eoque meliùs, si ipsas quoque causas produceret & causarum causas, & non tantùm effecta ipsa viliora.

§. 4. Quia autem modus dictæ responsionis primus nititur veritate Doctorum Cabbalisticorum, juxta illum sic respondemus: DEUM in Principiato primo produxisse omnia causata reliqua. Nam quia ipse simplicissimè unus est; ab uno autem simplici immediatè non nisi unum quid provenire

nire potest; hinc sequitur, ab Uno primo supremo infinito profluxisse simul *omnia & unum*. *Unum* nempe, quatenus profluxit ab Unitate simplicissima, illique simile est: sed quod etiam sit *omnia*, quatenus discedit à simplicitate illa incommensurabili cum aliis; adeoque quodammodo sit multum; quamvis absolutum & perfectum.

§. 5. Nam supposito, quod sit numerus, quia causaliter productum est ab Uno, & sub isto est: rectiùs dicitur ipsum esse numerum in genere potiùs, quam in individuo hunc vel illum, sub hac vel illa specie. Quicquid enim est primum in aliquo genere, illud est perfectum in illo genere; adeoq; in se continet omnia individua illius generis, & per consequens, omnes ejus perfectiones naturales.

§. 6. Principiatum ergò hoc primum & perfectum, in unitate essentiæ suæ, citra distinctionem loci, vel temporis, continet omnia reliqua causata. Quod etiam asserit Ficinus in Plotinum, dum inquit; Sicut à natura, quæ nec oculos habet, nec pedes, nisi eminenter fiunt oculi & pedes; ita ab uno simplici, quod in se nec formam habet, nec substantiam vitamve & intellectum determinata, nisi eminenter, ista omnia fieri.

§. 7. Quod autem à natura simplici immediatè proveniat multum & varium, id ita se habet: quod causatum istud, quia profluit ab unitate, habet quidem entitatem; sed non eandem illam unitatem: & ex hoc ipso est multum. Cum enim unum quidem sit, sed minori unitate quàm causa ejus, hinc necessariò multum est, & de natura numeri. Et quia compositum est ex conceptu, qui aliquid habet de causa ejus, & ex conceptu, quo dissimile est causæ suæ; hinc apparet, quod non sit simplex, ut illa, sed compositum ex unitate cujusvis partis suæ & ex natura cujusvis universali & ex omnibus simul sumptis, atque toto.

§. 8. Interim multum hoc immediatè proveniens ab u-

nitate prima,est multum in abstractissima generalitate,quod in se continet omnes formas: & perfectio ejus quidem consistit in multitudine,sed quæ unitatem habet in essentia ejus: Ita ut in qualibet formarum vel partium ejus contineantur quodammodo omnes formæ & partes ejus. Nam quia bonum perfectum superius est omni ente, nec ullum admittit respectum vel analogiam, nec cum uno ex illis, nec cum omnibus simul sumptis: hinc sequitur,illud causatum ipsi proximum ab illo non accipere aliquid speciale vel determinatum; sed in uniformi æqualitate,omnium respectu,formam unam perfectam;quæ in se contineat formas divinas omnium entium,essentialiter tamen distinctas.

§. 9. Et hoc ipsum est, quod docet Rabbi Jizchak Lorjensis,dum inquit : quod in Adam Kadmon,qui est principiatum hoc primum,DEUS expresserit omnia nomina sancta, præsertim quatuor illa, quæ radix sunt & vita quatuor mundorum sequentium: Imò omnes literas,quæ nihil aliud sunt quàm numeri & principia formarum vel causarum omnium entium,&c.

§. 10. At verò non tantùm produxit Deus omnia entia, & quicquid in iis continetur,in causato hoc primo;sed & modo quàm perfectissimo produxit,nimirum emanando,& non creando, per modum causatorum,& non formatorum,& uno verbo; eminenter formalia & intellectualia.

§. 11. Præterea,sicut Philosophi dicunt cum Aristotele, quod inter moventia semper id,quod inferius est,non movet, nisi moveatur à superiore,& hoc iterum ab alio,donec deveniatur ad primum , quod non moveatur ab alio,sed ipsum moveat omnia : sic inter causas efficientes,ubi semper inferior producta à superiore , etiam per hujus influxum operatur,& sic consequenter,usque ad primam & summam,quæ causam non habet supra se ; & propterea causa est omnium causarum reliquarum,& operationum earum : ita, ut illa non

tantùm

tantùm sit causa operationum causarum secundarum, & quidem potior, quam ipsæ; sed in specie etiam causa singularis & vera ipsarum causarum, & quæ ab iis causata sunt: ita, ut illæ omnes considerentur, tanquam media quædam & instrumenta, per quæ ipsa influat, inprimatque potentiam & proprietatem suam Divinam.

§. 12. Atque sic causæ secundæ instrumenta sunt Causæ primæ, quæ ab ipsa non tantùm emanant, sed & moventur, ut producant alia, & moveant. Nam causa causæ potiùs causa est causati, quàm ipsa causa, quia influit priùs & majori vi & perfectione in intimum istius: & omnia causata potiùs causam respiciunt primam, quàm secundas; quia, sicut à prima accipiunt essentiam & potentiam; sic etiam semper accipiunt permanentiam, & durationem atque operationem. Nam quicquid est, semper dependet ab ente necessario; quod, sicut ceu infinitum in omnibus est, ita in omnibus causa est essendi & operandi.

§. 13. Unde patet, quòd Causa prima non tantùm dederit essentiam & potentiam operandi Adamo primo, sed illum etiam conservet & gubernet, tanquam instrumentum operandi, in quo luceat & extendatur gloria ejus: sicut, qui lapidem projicit in aquas, non tantùm est causa circuli primi, sed & omnium à primo productorum.

§. 14. Et sic causa prima non tantùm produxit mundum hunc Divinum & intelligibilem, qui est Adam Kadmon; sed & omnes ipsum insequentes: & lumina hujus quasi animæ sunt Sephirarum & personarum; hæ verò quasi instrumenta & corpora, quamvis spiritualia & incorporea: præter quæ tres adhuc dantur, qui quidem singuli immediatè dependent ab iis, qui supra eos, ut Causatum primum ab infinito: omnes tamen etiam dependent ab isto; quia in omnibus est immediatè, & causa illorum essentiæ & potentiæ & operationis.

CAP. II.

Formantur objectiones quædam contra ea, quæ dicta sunt, cum subnexis responsionibus : adduntur que rationes quare Deus potiùs mediatè produxerit ea, quæ potuisset producere immediatè.

§. 1.

HIc objici poteſt primò : fruſtraneum eſſe, quod Deus dicatur operatus fuiſſe per media plura, quod facere potuit per unum. Si enim Deus ſufficiens fuit ad omnes per ſe operationes; quid opus fuit cauſis ſecundis? vel, ſi iſtæ ſufficientes ſunt, quid opus eſt primâ?

§. 2. Deinde abſurdum videtur, à duabus cauſis perfectis effectum & cauſatum tantummodò unum provenire. Nam cauſa prima operationem illam vel abſolvit totam, vel ſaltem aliquam ejus partem: ſi totam; nihil ſupereſt, quod agat cauſa ſecunda: ſi partem; ſequitur, partem alteram non dependere â cauſa generaliſſima, quod eſt abſurdum: nec etiam cauſa hæc prima erit perfecta & abſoluta, ſed particularis, unde nec bonum abſolutum, quia non extenderetur ad totum & omne cauſatum.

§. 3. Ad hæc reſpondemus : in omni Cauſa efficiente duo eſſe conſideranda; Primò ipſam eſſentiam operantis, qualis e. g. eſt ignis : Secundò ejuſdem potentiam, cujus virtute operatur: qualis v. g. eſt calor: jam verò potentia efficientis inferioris provenit à ſuperiore, qui illam talem effecit & conſervat, quamdiu eſt, eamque dirigit, tanquam cauſa fundamentalis inſtrumentum operis ſui, ad producendum effectum: ita, ut operatio non tantùm proveniat à potentia operantis, ſed & à ſuperioribus. Hinc ſequitur, tam propinquam eſſe virtutem & potentiam agentis ſuperioris huic vel illi operationi, quàm propinquum eſt ipſum agens inferius. Nam

virtus

virtus inferioris causatum non producit per se solam, sed virtute proximè superioris; & hoc iterum à superiore; adeoque omnia à supremo, quod à seipso, & non ab alio est potens: Unde causæ immediatè non per se producunt causata, sed virtute agentis primi. Sicut ergò non est absurdum, quòd essentia effecti dicatur provenire tam ab agente ipso, quàm à potentia & proprietate ejus; Sic etiam absurdum non est, effectum produci tam à Causa secunda, quàm à prima; & ab utraque immediatè. Non enim dicitur, unam partem calefactionis provenire ab igne, & alteram à calore: Vel, unam partem scripturæ produci à manu, & alteram à calamo: sed tota calefactio provenit ab igne, & tota à calore; sicut tota Scriptio à calamo fit, & tota à manu; quamvis non uno modo: quia unum se habet ut instrumentum, & alterum ut causa principalis.

§. 4. Unde non frustra se exserit, & concurrit Causa prima; quia secunda non agit, nisi virtute primæ. Unde non est defectus, agere per media, quod fieri posset sine illis: nec impotens dicenda est potentia Divina: quippe quæ, cum infinita sit, omnia potest, quæ sunt possibilia: sed hæc est natura bonitatis ejus, ut operibus suis in summo gradu benefaciat, & ita se exserat non tantùm per essentiam; sed & per potentiam & operationem; ut hac ratione ipsi fiant similes, non tantùm quoad essentiam, sed & quoad operationem.

§. 5. Et sic etiam multò dignior est Divina providentia, dum ipsis etiam provisoribus prospicit, quàm si solummodò prospiceret curatis: sicut etiam potentior est rex, qui ipsis etiam regibus imperat, quàm qui tantùm populo.

§. 6. Et quia proprium est providentiæ, influxum præbere; hinc apparet, providentiam summam influxum præbere ipsis etiam influentibus, simul cum implendis: unde dignior & perfectior censetur influxus, qui per media magnifica & perfecta

fecta distribuitur; quia dispositio mediorum & instrumentorum insigniter adjuvat rerum ordinem, quibus prospicitur.

§. 7. Adde, quod major sit potentia superioris, quàm inferioris: Unde, quicquid potest inferior causa, id multò eminentiùs potest superior: Unde, si inferiores producunt operationes quasdam, multò magis eas producere poterunt, & producunt Superiores, quæ incorporeæ sunt & perfectæ. Nam quod magis est actu, magis etiam agit; quia quodlibet agit secundùm potentiam suam: jam verò Divina semper sunt actu, & eminentiùs; quare etiam majori excellentia operabuntur; cum etiam sint proximiora causæ primæ.

§. 8. Accedit, quod inter agens primum, quod nihil accipit ab alio, & tantùm præbet; & inter effectum ultimum, quod nihil præbet, & tantum accipit; sint media, quæ simul accipiunt & præbent: cum hac tamen distinctione: ut, quod proximum est primo, tantùm ab hoc accipiat, sed omnibus sub se locatis præbeat: & quod proximum est ultimo, accipiat ab omnibus, quæ supra se, & præbeat tantùm ultimo. Unde apparet, quod, quæ propinquiora sunt primo, potentiùs agant, & in omnia, quæ sub eis, extendantur & influant.

§. 9. Deinde, qui dat principale, etiam dat accessorium, quod inde sequitur, E. g. qui dat terræ gravitatem, etiam dat tendentiam deorsum. Et sic causa prima, si omnibus dat essentiam, omnibus etiam præbet operationem, quæ essentiam consequitur.

§. 10. Porrò: perfectio causati demonstrat perfectionem causæ, sicut dicitur, ab excellentia servi innotescere excellentiam Domini, & contra; Unde à Causa prima perfectissima etiam proveniet causatum perfectissimum. Si ergo causatum nihil posset producere, imperfectum esset; quoniam, quò quid perfectius est, eò magis extra se semet exserit, sicut docent exempla caloris & lucis. Si verò causatum est imperfectum; imperfecta etiam erit causa, quod absurdum.

§. 11.

§. 11. Et concludimus: Sicut essentiale est bono agere bene; ita essentiale est bono perfectissimo agere optimè. Jam verò melius est exseri ad plura, quàm sibi tantùm relinqui. Imò nisi bonum illud influeret extra se, ad plura à se separata, particulare esset, & non universale & summum. Et exemplum habemus in Sole, qui extendendo radios suos non tantùm illuminat stellas, sed etiam potentiam illis præbet lucendi ulteriùs, cum hac tamen differentia, quòd, quæ propiores ipsi sunt, & similiores, majorem ab ipso accipiant lucem, illuminentque & alias, ut ulteriùs luceant. Unde patet, quòd causa prima ita communicaverit bonitatem suam causatis suis, ut etiam possint influere in alia: mundusque perfectior & causæ suæ similior est, si constat ex partibus influxum præbentibus, quàm si actitatæ saltim essent & non agentes, adeoque defectuosæ & naturæ tantùm fœmininæ, quâ tantum acciperent.

§. 12. In specie autem, quod operatio causæ secundæ potiùs tribuenda sit causæ primæ, quam Causæ suæ propriæ, exinde patet, quòd Causa prima, ratione secundæ, non tantùm sit causa essendi, & potentiæ ejus operandi, & conservationis utriusque; sed & adjuvet operationem ejus, & influat in ipsam & in operationem ejus: ita, ut sicut in manu ejus est omnia destruere, si ipsis adimeret essentiam à se dependentem; ita ipsis adimere posset operationem, occultando faciem suam ab iis: quoniam & ad hanc immediatè concurrit, & hæc per ipsam est, quod est.

§. 13. Unde sequitur: quia causa prima non tantùm omnia operatur, quasi non adessent causæ secundæ; sed etiam fecit causas secundas, ipsisque dedit potentiam operandi; ipsam plus agere hoc modo, quàm si ageret absque mediis.

CAP. III.

In hoc ex R. Moscheh Korduero confirmatur, quòd Sephiræ omnia agant vi Causæ primæ, sintque instrumenta ab ipsa producta, non tantùm quoad essentiam & potentiam, sed & quoad operationem.

§. 1.

EA, quæ hic adducuntur ex R. Moscheh Corduero, ejusque libro Pardes Rimmonim Tractat. 4. de Essentia & Instrumentis, c. 4. fol. 23. col. 3. 4. fol. 24. col. 1. huc exscribere supervacuum duximus: cum illustrent tantùm quod jam dictum est, & ibi videri queant.

§. 2. Notandum tamen est, cùm dicit: Causam primam esse quasi animam, quæ vivificet & illuminet Sephiras emanantes, & per illas operetur in inferioribus: non intelligi Nephesch, vel formam, unitam cum materia; ubi ex ambobus his constituitur compositum aliquod tertium perfectius, quàm singula sola, inque quo ambo illa operantur simul: nam causa prima actu eminenti exserit potentiam & proprietatem suam, mediantibus causis secundis & instrumentis; ita, ut sit causa perfectissima tam mediorum istorum, quàm eorum, quæ ab iis producta sunt.

§. 3. Et Unitas illa infiniti etiam non immediatè adest Sephiris illis aziluthicis, sed iis, quæ sunt in Adam Kadmon, qui est principiatum illud primum & summum, & cogitatio vel idea suprema, conceptusque Systematis Æn-Sophici, & radix atque Scaturigo luminum supernorum, quæ ad instar Neschamæ vitam dant mundo emanationis. Quamvis nec cum decem Sephiris ipsius Adam Kadmon proximè uniatur Æn-Soph, seu Causa omnium causarum; sed per restrictionem illam sæpè dictam, quâ retraxit gloriam & excellentiam suam; & per canalem illum Suppositum à R. Jizchak Lorjensi.

CAP.

Cap. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII. XIII. XIV.

§. 1.

Capite Quarto Causa prima aliena esse dicitur ab omni natura intelligibili & sensibili; & à septem gradibus entium reliquorum, in quibus perfectio reperitur diminutior: allegato Platone & Dionysio Areopagita.

§. 2. Capite Quinto deducitur: quod Causa prima nullatenus sit composita cum alio quodam; unde de ipsa negentur omnia: quæ tamen negatio non inferat defectum, sed excellentiam: unde Infinitum illud, quamvis nihil sit ex omnibus rebus, supra illas tamen, & causa illarum esse dicenda sit: juxta Platonicos.

§. 3. Capite Sexto: quamvis Causa prima non dicatur esse ullum ex omni genere entium, omnia tamen in ipsa reperiri: & quamvis nullum habeat nomen, omnia tamen in illa dari: ita, ut in illa multa quoque contraria sint, absque contrarietate, idque deducitur prolixè.

§. 4. Capite Septimo omnes naturæ juxta Platonicos & Mirandulanum distinguuntur in tres classes; quarum una est causalis, vel eminenter talis; altera formalis & substantialis; tertia æquivocè, vel analogicè & remotè talis. Ut, v. g. ignis datur primò quoad naturam causalem & eminentem in cœlis, ubi est potentialiter, non verò formaliter: Ab hinc autem extenditur natura ejus formalis & substantialis, quæ datur in igne ipso; sicut natura ejus analogica reperitur in lignis ardentibus, & similibus. Inter has prima adscribitur causæ primæ; ita, ut v. g. intellectus in illa sit causaliter & eminenter; sicut in Adam Kadmon est formaliter, & in anima mundi analogicè. Ad quod illustrandum ex Plotino adducitur: quod in homine reperiantur tres hominis species: Formalis vel Divina; loquens;

& corporea: quæ dicuntur ab Hebræis vocari Neſchamah, Ruach, & Nepheſch. Et ſic omnes omnium rerum perfectiones in cauſa prima dicuntur eſſe eminenter: ſed formaliter tales, i. e. illæ, quas voluit extra ſe protendi, attribuuntur luminibus immediatè ab illo emanantibus, quæ Platonicis dicuntur Mundus intellectualis: Et analogicè tales attribuuntur intelligentiis & animabus, quæ in cœlis & elementis, & in animatis, & vegetabilibus, & animantibus irrationalibus, & animante rationali: quæ referuntur ad tres mundos: Creationis, formationis, & fabricæ. Ubi ſimul prolixè agitur de ſecundo iſtius diſtinctionis modo, qui ortum habet à primo, & ab ipſo diſtinguitur, quod ſit ūnitas determinata; cùm primus ſit unitas interminata, & per ſe ſubſiſtens. Allegaturque ex Proculo & Platonicis; quod à principio primo immediatè emanaverit multum unum, à quo deinde ſint multa reliqua. Item, quod intellectus primus immediatè extendatur ad reliquas intelligentias ſeparatas; & deinde ad potentias animarum intellectualium. Et concluditur, quod entitas cauſalis extendatur ad entitatem analogicam, mediante entitate formali, quæ applicatur ad emanationem Sephirarum ſupernarum; quæ, cùm contineant formaliter omnes illas perfectiones, quæ ſunt in Cauſa prima, illas, jubente & volente Numine infinito, derivant ad omnia creata.

§. 5. Capite octavo ſupra dicta ulteriùs confirmantur, loco quodam adducto è ſcriptis magni illius Cabbaliſtæ R. Aſariel. Cum quo conſentire dicuntur & alii Cabbaliſtæ, quales ſunt R. Meir Gabæus; R. Jehudah Chajat; R. Moſcheh Corduero; & præ cæteris R. Schimeon Jochaides, qui dicit, quod Numen infinitum eminentiùs omni ente & cognitione, per Sephiras immediatè à ſe emanantes, produxerit, & gubernet omnes mundos, perque eas innoteſcat, & extendatur ad omnia. Ex quo ſatis intelligi poſſit, quis ſit Sephirarum uſus, & quid proſint atque operentur.

§. 6. Ca-

§. 6. Capite Nono ulteriùs dilucidatur: quod naturæ formales à Platonicis non referantur ad bonum summum & unum simplex: sed ad intellectum generalem, sive ad mundum intelligibilem, principiatum nempe primum, qui sit forma una & formæ omnes; vel rectiùs, unum illud, quod illi appellant ideas Divinas, tam specierum, quales sunt: hominis, leonis, equi &c. quàm generum Divinorum, ut sunt: bonitatis, veritatis, unitatis essentialis. Quod sic explicatur: dum videmus res multas convenire in uno quodam, meritò concludi: supra illud, quod in multis est, dari perfectionem aliquam unam, ab istis abstractam, per se subsistentem, & ad ea, quæ suæ naturæ sunt, sese extendentem. Non enim dici posse, quod unum illud generale, v. g. pulchritudo, quæ reperitur in multis pulchris, dependeat à multis, quatenus sunt multa & diversa; quia hæc, quà talia, non possint constituere unum aliquod omnibus adæquatum: prout nec unum aliquod individuum tale quid possit constituere, ob causas inibi recitatas: nec tertiò, unum hoc generale possit esse à se ipso: nec quartò, id queat esse unum illud simplex & perfectum, quod ita compositum esset è multis; unde concludendum; quod dependeat ab alio, nempe ab uno causali, quod per se subsistit, docente Proculo. Et hoc applicatur ad Sephiras supernas, de quibus hoc tantùm innotescat; quod, cùm proximè proveniant à Causa prima, in se contineant perfectiones divinas formaliter, easque derivent in omnia entia reliqua.

§. 7. Capite Decimo autem porrò explicatur natura & proprietas summarum harum mensurarum: & ostenditur, potissimùm exemplo pulchritudinis, quod, quamvis extendantur ad inferiora, non tamen ad illa referenda sint, nisi per modum efficientis & effecti: adeò, ut quamvis ipsis communicent proprietatem, & potentiam suam; non tamen communicent ipsas naturas suas. In specie verò de dicta pulchritu-

dine, per quam in uno conveniant multa pulchra, dicitur, quod sit natura quædam generalis, emanans ab uno, quod per se subsistit: (quod etiam applicatur ad species & monades Divinas,) quodque ista non sit ipsæ res pulchræ, sed natura quædam peculiaris, una simplex,&prima in suo genere, invariabilis, indivisibilis, incomposita, incorporea, non temporalis, sed omnibus corporibus, animabus & intelligentiis superior, nempe formalis,vel idealis & perfecta: quæque in causa prima sit eminenter, in Sephiris autem emanantibus formaliter,& realiter,&causa formalis,& efficiens omnium pulchrorum inferiorum. Eodem planè modo,sicut supra omnia multa datur unitas, per quam illa sunt una: & supra omnia corpora universale quoddam,quod illa continet, & movet: & supra omnes naturas natura quædam generalis,quæ illas unit: & supra omnes animas singulares,anima universalis Divina, quæ ipsarum caput est,& princeps,illasque unit,& ordinat:& super omnes intelligentias una generalis & formalis,quæ omnes illuminat: & super omnes monades & omnia bona,unum simplex & bonum perfectum, nempe Æn-Soph. His præmissis,subjicitur: omnes entitates analogicè & impropriè tales respicere,velut unitatem & mensuram suam,& principium primum formale, seu ideale, Coronam summam, quæ in se contineat omnia entia reliqua: Sed per nomen Ehjeh characterem habeat dictæ entitatis. Et omnes vitas & omnia manifestata converti,velut ad unitatem & principium suum reale, ad vitam formalem & primam,& lucem intelligibilem,quæ est Chochmah. Deinde,omnes intelligentias converti ad intellectum,primum & intellectualem,qui est Binah, tanquam ad unitatem,& principium suum generale,formamque omnis cognitionis intellectualis,& rationalis,& vitalis. Et omnia gratiosa, ad Chesed, seu gratiam perfectam & formalem. Et omnia distribuentia prœmium & pœnam,ad Gebhuram. Et omnia pulchra,ad pulchritudinem formalem & perfectam.

sectam. Et omnia per se subsistentia, ad Nezach, quæ denotat permanentiam: Et omnia conversa ad laudem superiorum, ad Hod. Et omnia conversa ad influxum inferiorum, ad Jesod. Et omnia, quæ à superioribus accipiunt, & ad inferiora demittunt, & inferiora superioribus assimilare conantur, ad Malchuth, & Regnum formale. Porrò subnectitur: Sapientiam de ea, quæ est in Aziluth, & quæ est in Intelligentiis abstractis, item in animabus intelligentibus, non prædicari univocè, sed analogicè; allegatis Aristotele & Thoma Aquinate: unde concluditur; illas converti ad unum quoddam. Et sicut ea, quæ in secunda specie prædicantur univocè, referuntur ad unum per se primum; ita etiam, quæ analogicè, debere habere primum analogicum, quod sit per se, & primum in hac analogia, & ad quod reliqua convertantur: ut ulteriùs explicatur ex Marsilio Ficino, quod nempe v. g. intellectus tribuatur Deo & animæ, nomine generali, non æquivocè, nec per accidens, nec impropriè, nec univocè, ut ea, quæ sub uno genere, vel specie: sed ita, ut intellectus animæ consideretur ut posterius quid emanans, & conservatum ab intellectu Divino, qui sit exemplar ejus. Quod ipsum est prædicatio illa dicta analogica, ut ulteriùs explicatur exemplo prolocutionis cum voce, & locutionis internæ in mente, & locutionis intellectualis. Et tandem concluditur, quod species & monades divinæ, sive generales, vel intermediæ, quales sunt Sephiræ emanationis, sive speciales, quales sunt exemplaria, & causæ efficientes specierum inferiorum in Sephiris contentarum; quæque propriè vocantur ideæ & formæ divinæ, influentes ad omnia ipsis analogica, abstractæ sint per naturam, à quantitate, loco, & tempore; adeoque indivisibiles, immobiles & perennes, semperque concurrentes ad inferiora: ut e. g. à Sapientia suprema, lucente in principiato primo, gradatim descendat vis & perfectio Sapientiæ, ad omnia reliqua causata mundi Æn-Sophici, & Aziluthici; qui dicitur בלימה: & sic etiam in mundo

mundo Briathico ad intelligentias, item ad animas rationales, in Jeziram seu mundum Angelorum; nec non ad mundum hunc corporeum, quamvis secundùm magis & minus, ita tamen , ut singulis imprimat notam aliquam divinam istius generis. Et ita Gebhurah.

§. 8. Capite Undecimo plura traduntur de monadibus determinatis,& perfectionibus formatis ab uno primo infinito; & ostenditur, in quo conveniant ista, & in quo discrepent ; & quomodo ad hoc omnia referantur,tanquam radii eradiantes ab ipso, tanquam à Centro;unde cum ipso sint una singularissimè : Et in specie dilucidatur,quod monades illæ seu lumina & Sephiræ,& modi Divini quodammodo sint causa prima,& quodammodo non : quodque ab illa quidem emanârint, sed ut à scaturigine sua non separentur , & ita per se subsistant & extendantur ad omnia entia inferiora separata,& divisa ab iis: quæ propterea non tantùm non sunt perfecta, & formalia; sicut dicta omnium rerum exemplaria, & ideæ; sed & magis vel minùs impropriè talia;nec unita, nisi mediantibus his monadibus cum causa prima,quæ per istas quoque manifestatur & cognoscitur; prout per eas etiam manifestantur res cœteræ,quæ ab illis dependent, & ad illas convertuntur, tanquam ad numeros,pondera, mensuras, & leges suas: quod latiùs ibi explicatur.

§. 9. Capite Duodecimo ulteriùs explicatur, quod per monades & formas divinas innotescant, & manifestentur inferiora dependentia ab iis, tanquam à mensuris & formis suis: prout etiam,his mediantibus, aliquantulum manifestetur de causa prima incomprehensibili.

§. 10. Capite Decimo tertio declaratur, quòd Sephiræ sint Divinitas determinata, & se habeant ad omnia entia reliqua,tanquam centrum ad circumferentiam , & radii, vel lineæ à centro ad circumferentiam,vel contrà,ductæ. Item, quomodo differant monades istæ à monade prima,nempe ut secun-

secundum à primo, & ut instrumenta ab opifice: quodque cum uno primo unum sint, ut radii Solis cum luce ejus interna; & radii circuli cum centro; atque sic unum etiam inter se, citra confusionem, quamvis etiam distinctæ, citra divisionem, tam inter se, quàm à causa sua.

§. 11. Caput 14. De Mundo intellectuali Specialia plura tradit: & in specie, quod, cùm emanarit ab uno simplici, non sit simpliciter unum quid, sed quodammodo multum & numerale, sed cum hac distinctione: quod alia sit ejus notio, quatenus reperitur in uno simplici, & ab illo accipit essentiam: & alia, quatenus ab illo prodit, descenditque ad motum proprium: & sic per se subsistentiam habet formaliter, quam in scaturigine habet causaliter. Et ex hoc principio alteritatis in eo deducuntur principia, & genera generalissima omnium rerum: unde Plato in Parmenide, & post ipsum Ammonius, Plotinus, Porphyrius, & reliqui Platonici in hoc mundo intellectuali collocant formaliter, quicquid negatur de uno simplici; quamvis aliquatenus dissentiant Jamblichus Syrianus, & Proculus, quibus durum videtur, quod dicantur contraria in eodem reperiri, qualia dicunt esse hoc ipsum, & esse aliud; esse in motu, & esse permanens, &c. quod priores tamen non applicant ad notionem hujus Systematis primam, qua respectum habet ad Causam suam; sed ad secundam, qua ad vitas ulteriores se exserit, easque intra se discernit, & cognoscit, & extra se producit: quæ ibi latiùs diducuntur. Nempe: cùm quid occultum est quoad essentiam, illud magis manifestari per vitam, & adhuc magis per intellectum. Hæc autem sic applicantur ad Sephiras, & monades, & mensuras personasque, & Lumina Divina. Nempe; quod in principiato primo sine dubio contineantur omnes personæ & Sephiræ, non tantùm duorum mundorum Divinorum, sed & trium reliquorum: ita, ut perfectiones illæ, quæ in causa prima tantùm cognoscuntur negativè, in illud effluant

 specia-

ſpecialiùs, ſintque ibi formaliter, tanquam monades determinatæ, pro omnibus numeris & entibus ſtabilibus: adeoque in Adam Kadmon gradu primo, & in luminibus vel Sephiris Mundi Æn-Sophici, ab Adam Kadmon emanantibus, vitarum inſtar, gradu Secundo; in Sephiris autem Mundi Aziluthici, velut in intellectu, gradu tertio. Et hæc dicitur cauſa, quare inter Numen infinitum & opera ejus tot ſint intermedia, & quomodo per Sephiras aliquantulum intelligi queat ipſum infinitum, & ſimilia plura.

§. 12. Capite Decimo quinto ulteriùs exponitur; quomodo, mediantibus Sephiris, aliquantulum nobis innoteſcat de Infinito, & quod ipſis mediantibus coram illo ſiſtatur cultus noſter: quodque tandem hæc omnia per illas nobis pleniùs manifeſtanda ſint, ad noſtram felicitatem.

DISSERTATIO QUINTA.

CAP. I.

Reſpondetur ad objectionem tertiam Diſſertationis Secundæ Cap. tertio propoſitam; quod nempe Cauſa prima, quamvis nec ſit intellectus, nec objectum intellectus, ſed utroque ſuperior, nihil tamen ipſam lateat.

§. 1.

OBjectio tertia, Capite tertio Diſſertat. ſecundæ propoſita, hæc eſt: Si cauſa prima eſt unum ſimplex, omni intellectu & voluntate ſuperior, de ea dici non poteſt, quod vel intelligat, vel intelligatur; vel velit, vel deſideretur: unde ſequeretur, Entia tantùm caſu circumferri, non obſervante Cauſa generali & prima.

§. 2. Sed reſpondemus: Negationes in Cauſa prima non inferunt

inferre privationem vel defectum; sed excellentiam; unde hâc via consequitur, Illam omni substantiâ determinatâ, omni intelligibili, vitaque & intellectu infinitis modis esse superiorem; illarumque causam esse. Cum enim sit supra omnia, & nihil de omnibus, omnia æqualiter produxit. Et sicut defectus quidam est, si opifex dicatur carere manibus; hoc tamen in ipsa natura potiùs est excellentia. Et sic in principio primo talis non datur intellectus, qui per concursum vitæ & substantiæ contempletur intelligibile; sed illud est bonum tale, quod per se quidem non est intellectus, sed tamen etiam non privatum istis perfectionibus. Et sicut naturas rationales non vocamus cœcas, quamvis non utantur oculis corporeis: nec intelligentias separatas irrationales, quia non ita ratiocinantur, ut rem unam intelligere quærant ex alia; vel à posteriori: ita nec Æn-Soph dici potest carere intellectu, vel scientiâ.

§. 3. Idem quoque dici potest de voluntate, & aliis attributis: testante etiam Plotino.

§. 4. Ubi notandum: Nomina illa, quæ prædicantur de Causa prima, esse triplicia: nempe, vel affirmativa, ut cum dicitur Sapiens; vel negativa, ut cùm non dicitur esse Sapiens, nempe ita, ut sunt producta ejus; vel eminentiæ, ut cum dicitur, ipsum esse superiorem omni intelligente: quæ omnia eò tendunt, ut hæc attributa non ita negentur esse in causa prima, quasi illis sit privata; sed quod infinitis modis ipsis sit eminentior, omniumque causa, in summo gradu bona.

Cap. II.

In hoc respondetur ad objectionem quartam Cap. 3. Dissertat. 2. propositam.

§. 1.

OBjectio ultima sæpe dicti capitis hæc est: quod videatur impossibile, quod Adam Kadmon è nihilo produxerit lumina superna, & personas, vel dispositionem decem Sephirarum: & una Sephirah aliam, & ultima, nempe Schechinah, tres mundos inferiores. Hæc enim superna, cùm sint immaterialia, non aliter esse posse quàm ex nihilo: Producere autem ex nihilo, non competere nisi Infinito. Et si dicimus: summa illa, cum sint instrumenta Infiniti, virtute istius producere producta sua, mox regeritur: Infinitum in causis mediis finitis etiam terminari ad operationes finitas: ut, per consequens, causa talis media non possit producere aliquid ex nihilo, sed hoc non nisi infinito ipsi competat. Unde porrò sequitur: non posse dari nisi principiatum tantùm unum, quod sit immateriale. Si autem sint plura; sequeretur: omnia immediatè emanasse ex ipso infinito: quod est contra omnes Cabbalistas.

§. 2. Respondetur autem, concedendo: quod impossibile sit, ab ullo principiato sibi relicto, citra auxilium Infiniti, aliquid produci posse ex nihilo. Nam sicut producta à Causa prima dependent, quoad Essentiam, & quoad Conservationem; ita etiam quoad operationem: Unde omnis actus, & essentia, & potentia cujuslibet causæ secundæ, nunquam non dependet ab Essentia, & actu Infiniti. Jam verò absurdum atque impossibile non est, dari potentiam emanatam, vel causam secundam, quæ operari queat virtute primæ, & istius auxilio. Ad hoc enim non requiritur Essentia infinita, vel potentia talis: quia id, quod producitur, etiam non est infinitum.

nitum, nec modus operandi infinitus; quia fit virtute, & speciali concursu causæ primæ, sine qua secunda nec est, nec operari potest, nec operatur quicquam. Cœtera, quæ prolixiùs de hac quæstione hic disputantur, hoc tempore à præsenti scopo aliena duximus.

Cap. III.

De Aziluth, seu Emanatione, & quomodo conveniat cum Æn-Soph, seu Infinitio; & ab eo differat.

§. 1.

Receptum est ab omnibus Cabbalistis, quod Lumina monadica & mensuræ supernæ, quæ vocantur Adam Kadmon, Lumina nempe mundi Æn-Sophici, Sephiræque & personæ illius, & mundi Aziluthici, emanarint ab Æn-Soph; non per modum simplicis creationis, ut ea, quæ in Briah, nec per formationem, ut angeli; nec per factionem, ut corpora; sed per Emanationem, quam hic explicabo.

§. 2. Nota nimirum quidem est magna illa differentia, quæ est inter bonum perfectissimum infinitum, & materiam primam: item, quantum differat essentia compositi, vi formæ cujusdam, à potentia materiæ: quod simile nunc applicabimus ad Sephiras & Lumina divina, per modum emanationis protensas è substantia: vel, ut ita dicam, naturam Infiniti. Jam notum est, quod אצילות sit eductio rei ex re, & emanatio ejus; non per modum creationis, vel alium quendam facta.

§. 3. Jam ergo, quod ad substantiam attinet: sicut è materia prodit forma, & in illa quiescit, & sustentatur; & hæc est fulcrum essentiæ & existentiæ, & operationis ejus, tanquam substantia illam continens: ita ex Infinito catenatim se exseruit & emanavit Aziluth, seu Emanatio, quæ in substantia

ejus erat ante omnia; & illud ipsum eandem etiam post emanationem suam sustentat & conservat.

§. 4. Sciendum autem: Infinitum non ita continuisse in se Emanationem, sicut potentia materiæ passivæ continet formam, vel actum, quo est privata: sed sicut Causa Efficiens continet causatum sibi analogum; quæ comprehensio non est privativa, imperfecta, & tenebrosa; sed eminenter talis, perfecta & luminosa. Nec etiam Infinitum consideratur ut vas, vel spatium, subjectumve, & sustentaculum: sed tanquam Efficiens, constituens, & perficiens: quoniam hanc ipsam Entitatem, quam ab initio produxit, illam etiam semper innovat, & in esse conservat. Et sicut Forma unita est cum Materia: ita Aziluth unita est cum Infinito, non, ut in illud agat, vel illud perficiat; sed quia ipsa est passiva, & perficibilis, non ut det, sed ut accipiat, non ut constituat aliquid compositum; sed ad instar mulieris imprægnatæ virtute infinita Dei, ad progeneranda omnia entia reliqua.

§. 5. Et sicut ex materia & forma fit unum compositum, à quo una confit operatio communis: sic ex unitate τῷ Æn-Soph cum Sephiris una prodit operatio communis, quæ emanat ex Infinito, & extenditur in Sephiras, & per illas ad omnia causata infra ipsas locata, ita, ut Infinitum & Sephiræ ad unam operationem & causatum idem conspirent, prout decet causam primam cum secunda: Ita, ut agens primum, per instrumentum à se factum, & motum, via sua propria, operationem suam perficiat: adeoque potentia & actus quasi unum sint.

§. 6. Differentia autem utriusque talis est, qualis inter formatum & formans, perfectum & perficiens: ita tamen, ut Æn-Soph tam qui intra sese, quam qui foràs in emanationem se exserit, sit unum, & substantia una, cum hac tamen distinctione: quod Sephiræ in Æn-Soph sint per modum unius & singularis, causantis & eminentis, atque independentis & Infiniti

Infiniti: Sed in Aziluth modo quodam formali, plurali, & determinato.

CAP. IV.

Quod Aziluth suprema in se contineat omnes perfectiones Creationis & generationis, sine omni privatione & defectu eorum.

§. 1.

CReatio est imperfectum quid ex parte creati, quod ex nihilo prodit in esse: sed generatio viventis è contra perfectum quid, ex parte generati, quippe quod non ex nihilo, sed ex natura constituentis accipit entitatem suam.

§. 2. Ex hac autem imperfectione creati, nempe quod ex non esse constituitur in esse, apparet perfectio Creatoris, qui sine motu, nec requisita substantia, vel dispositione ulla, illud ex nihilo produxit: sicut ex perfectione generati, in generante deprehenditur defectus aliquis, quod nempe ex materia quadam determinata & prædisposita, cum immutatione & diminutione etiam sui, aliquid generarit, aliquando à se separatum.

§. 3. Quæ ambo si applicentur ad *Emanationem*, dicimus: quod utraque dicta perfectio in illa contineatur, negatis etiam in illa utriusque imperfectionibus. Certum enim est, quod emanaverit citra mutationem, & variationem, vel defectum causæ suæ infinitæ, sicut & in creatione reperimus. Unde apparet: quod emanata, in relatione ad Emanatorem suum, quam maximè sint perfecta.

§. 4. Sicut talia etiam sunt in se ipsa considerata, & quatenus emanantia. Quamvis enim non dicantur esse ex nihilo, sicut Creata, sed ex ipsa substantia Emanatoris sui infiniti, qui causa ipsorum est immediata, & ex substantia ejus, ut ita dicam, externa; hæc tamen sicut lumen unita & an-

& annexa est luci internæ insensili, & ab omni emanato occulta: & post emanationem suam similia sunt Emanatori suo, sicut ignis luci à qua prodiit. Nec aliter differunt ab illo, nisi quod ille sit à seipso, & hæc ab alio: ille sine principio sit primus, & causa horum; hæc autem causata à primo. Unde concludimus: quod in *Aziluth* contineantur perfectiones creationis ex nihilo, & generationes viventis.

CAP. V. & VI.

§. 1.

CApite Quinto ulteriùs declaratur: quod *Aziluth* similis sit splendori, qui prodit à luce, & extenditur ad specula, & colores, & oculos fulgidos: & quomodo similis sit naturæ specierum sensibilium, prodeuntium è corporibus coloratis, sine constituente, & motu externo.

§. 2. Et Capite Sexto proponitur simile, quod occurrit in libro Jezirah: nempe Sephiras invicem junctas & unitas esse sicut flamma annexa est prunæ.

CAP. VII.

Hic absolvitur explicatio naturæ Aziluthicæ; *&* *Sermo est de* Briah, *seu* Creatione; Jezirah, *seu* Formatione; *&* Asiah, *seu* Factione: *quomodo nempe differant, & conveniant cum* Aziluth.

§. 1.

QUicquid est, vel est ex aliquo, & materia quadam: qualia sunt corpora naturalia; vel ex nihilo: id est, non præexistente substantia & materia, vel ejus parte. Jamque *Aziluth* & *Briah* à Causa prima sunt sine præcedente aliquo subjecto; sed ex potentia & operatione causæ prmæ: cum hac tamen differentia, quod Mundus creationis, qui est

Thronus

Thronus gloriæ, & intelligentiarum separatarum, in hoc tantùm gradu sit, ut nullam habeat præcedentem materiam; unde accepit nomen בריאה seu Creationis: Emanatione autem, vel mundis Emanatorum quia sublimior est, & perfectior, præter perfectionem illam priorem Characteristicam, Creationi supperadditum sit nomen אצילות: non tantùm, quod sublimior sit omnibus cæteris; sed etiam unita & connexa cum principio suo, à quo emanando dependet cum omnibus attributis suis.

§. 2. Et hæc Emanatio similis est lumini, procedenti è luce vel corpore luminoso: vel emanationi proprietatum, potentiarum & passionum, sine motu egredientium è substantia: Item speciebus colorum visibilibus: & animæ sensitivæ & vegetativæ, procedentibus ab anima rationali & intelligente: quæ omnia Emanatione quadam imperceptibili dependent à causis suis: ita, ut si respiciatur causa, Aziluth sit actus sublimior, purior & perfectior, & magis alienus à motu, quàm creatio; quia emanat immanendo cum unione, & sine separatione: & si respiciatur causatum, Aziluth etiam majorem similitudinem cum causa sua præ se ferat: dum ipsa istud est formaliter, quod causa ejus est causaliter & eminenter; vel sic, ut loquuntur Cabbalistæ, ut nulla sit differentia inter *emanatum & Emanatorem*, nisi quæ est inter Causam & Causatum: Usque adeò, ut quasi unum sint, quamvis analogicè *Aziluth* habeat naturam multi & finiti.

§. 3. Hæc omnia autem non dantur in Creatione, sed de hac tantùm dicitur, quòd sit creata sine præcedente materia & substantia.

§. 4. Jezirah autem, quæ est Mundus Angelorum, etiam quidem creata est ex nihilo, & sine præcedente subjecto & substantia: sed tamen creata est in Substantia & subjecto. Nam Angeli quidem sunt substantiæ intelligentes & incorporeæ, sed locatæ super & in corpora firmamenti summi, & supra,

& in corpora cœlestia, ignea atque aërea, ut illa vivificent & moveant: Vel, ut loquuntur Cabbalistæ, spiritus utentes corporibus, quæ vocant Lampades ignis, quibus investiantur: Vel, ut etiam dicunt, animalia ignea loquentia, i. e. intelligentia cum ratiocinatione, & colligendo unum ex alio. Ita, ut, sicut animæ rationales & humanæ juxta Philosophos incorporeæ, & per se subsistentes, creatæ sunt ex nihilo, & sine præcedente substantia; sed tanquam formæ & perfectiones ad corpora naturalia destinatæ; ita Jezirah creata sit in substantia, nempe corporibus æthereis, igneis & aëreis. Unde apparet, quare creatio angelorum vocetur יצירה: quod, ut mihi videtur, est impressio formæ per se subsistentis in substantiam corpoream, quæ ab illa non planè est aliena, sed per ejus influxum producta: (qualis est forma in materia, non tamen materialis:) ita, ut cum illa habeat unionem; & tamen cum differentia essentiarum: quia, quamvis forma illa corpori suo det essentiam, & influxu suo in illud immittat quasdam operationes, & potentias suas; non tamen omnes eidem includit, etiam principales & sublimes, quæ à materia manent separatæ, à vasis alienæ, & incorporeæ, ad instar creatoris & causæ suæ. Quibus adjungo, quod oretenus accepi à magistro meo R. Jisraël Serug: quod naturæ Jezirathicæ constent è Spiritibus Briathicis, & corporibus Asiathicis.

§. 5. Hæc autem omnino dependent à materia in esse, subsistere, posse & operari; Suntque composita; & formæ eorum sunt partes Universi, quæ per se esse non possunt, sed immersæ sunt materiæ, extensæ quantitativè; adeoque divisibiles & subjectæ motui perpetuo: item multiplices, & subjectæ ortui & interitui, argumentationi & diminutioni, passioni, alterationi, & similibus; nec subsistentes per se, & à se, (sicut formæ Briaticæ, quæ cum majori perfectione subsistunt per se: & formæ Jezirathicæ, quæ etiam quidem subsistunt per se,

se, sed ita, ut etiam extendantur ad aliud;) nec etiam habent existentiam per se, nec sunt substantiæ, imò ne entia quidem; sed tantùm generantur cum compositis, in quibus sunt: nam illis prior est materia, è cujus potentia, motu naturali, educuntur unâ, cum qua illæ sunt partes compositi. Et hoc vocatur Asiah. Unde satis patet, quid sit Aziluth, & quomodo cum reliquis mundis conveniat, vel ab iis differat.

CAP. VIII.

Breviter repetuntur suprà dicta, & uberiùs discurritur de restrictione Infiniti, de Emanatione Adam Kadmon, Nomine Tetragrammato, & quatuor ejus plenitudinibus: item de Revolutionibus Alphabeti, & similibus.

§. 1.

HActenus dictum est de Causa sine causa, à qua omnia, quod nempe sit Ens necessarium, bonum perfectum, unum simplex, sublimius omnibus entibus, quæ ab ipsa producta sunt, quamvis ipsis non haberet opus, & solummodò ex eo, quod sit bona & benefaciens: & quomodo extendatur ad omnia. Item, quòd immediatè non nisi unum causatum produxerit, cui nomen Adam Kadmon: hoc autem mediante, lumina, & Sephiras & Personas mundi Æn-Sophici & Mundi Aziluthici, & tres sequentes.

§. 2. Nam juxta hypothesin R. Jizchak Lorjensis, tam magna fuit Lux proveniens ab Infinito, & tanta ejus vis, ut causata illud non potuissent sufferre, nisi mediante principiato hoc primo, ejusque portis & fenestris; per quas nihil aliud intelligitur, nisi illi conceptus, per quos dicta lux augetur, & ad inferiora commensuratur, & diversimodè disponitur: adeò, ut quasi sint ideæ quædam Divinæ, & monades Summæ, & mensuræ perfectissimæ: & tamen pro diversi-

tate analogiæ ſuæ magis vel minùs lucidæ: utque id hoc loco ſit formaliter, quod in Cauſa infinita eſt cauſaliter, & eminenter.

§. 3. Media autem illa, per quæ lux hæc ad omnia extenditur, metaphoricè vocantur cranium, cerebrum, oculus, auris, naſus, os; & feneſtræ aliæ, per quas lux & influentia deſcendit.

§. 4. Atque ſic reſponſum eſt ad quatuor objectiones ſæpe dictas, atque demonſtratum, quod non ex defectu potentiæ & infirmitate, ſed ex nimia bonitate & inſigni gratia ſua Deus mediatè produxerit ea, quæ potuiſſet producere immediatè: ut appareret major perfectio tam in ipſo, quàm in cauſatis ſuis; quia per illa operatur, efficitque, ut ſint cauſæ, quæ & ipſæ operentur, & non tantùm cauſata: præſertim, cùm quicquid operantur illæ, ipſe efficiat Deus, & quidem cum majori perfectione.

§. 5. Diximus etiam, quis ſit Uſus iſtorum mediorum; & quod ab entitate cauſali & eminente non deſcendatur ad analogicè talem, & ſenſu improprio & remoto, niſi mediante entitate formali & perfecta; qualis ſunt illæ monades determinatæ, menſuræque & formæ, quæ non tantùm ſunt cauſa naturarum inferiorum, ſed eas etiam cognoſcere faciunt cauſam ſuam occultam & infinitam, atque ſe ipſas, & ſimilia plura.

§. 6. Nunc reſtat, ut ſubjiciamus, quod R. Jizchak Lorja edocuit diſcipulos ſuos, quales in ſpecie ſunt R. Chajim Vital, & R. Jiſraël Serug, Præceptor meus: nempe, quod Æn-Soph produxerit emanando hominem primum principiatum ſuum immediatum: quodque determinando gloriam & potentiam ſuam infinitam, produxerit cauſatum finitum, quod dictus Doctor appellat צמצום ſeu reſtrictionem: quaſi nempe contraxerit Lucem ſuam infinitam, & intra ſe reliquerit ſpatium quoddam vacuum; non tamen ſine veſtigio, formâ,

vel

vel impressione, factâ à luce priore: quodque intra hoc spatium sese immiserit de novo, sed non totum, nec ex omni parte; sed uno tantùm loco singulari, tanquam per canalem & transitum quendam. Inque illud immiserit Tetragrammaton: & ex illo literam Jod reddiderit plenam, hoc modo: יוד: idemque extenderit in nomen עב. Item, quod He primum extenderit in nomen סג: & literam Vau reddiderit plenam per Aleph, hoc modo ואו, illamque extenderit in nomen מה: & tandem He ultimum reddiderit plenum cum He, illudque extenderit in nomen בן: quodque in nomen primum & generale, & in quodlibet è quatuor illis introduxerit decem Sephiroth. Porrò, quod in singulas decem Sephirarum, & alia, duas posuerit proprietates vel naturas, unam circularem, & alteram rectilineam: item duas species lucis, ambientis nempe, & internæ. Et tandem, quod in Adam Kadmon concipiendum sit unum Alphabetum viginti duarum literarũ cum 231. Revolutionibus; de quibus in libro Jezirah. Ut jam non dicam de vasis, eorumque parte interna & externa, item luminibus, ambiente & interna: nec de Nephesch ejus atque Ruach, aliisque specialibus. De quibus nunc ulterius dicendum est.

CAP. IX.

Quod Causa prima omnibus causatis suis manifestaverit essentiam & naturam suam, sed non ipsam, quatenus talem, sed ita, ut se ipsum restrinxerit & quasi multiplicaverit, atque illa produxerit finita & multiplicata.

§. 1.

ÆN-Soph in se continet omnia quæcunque sunt, & esse possunt; quia, juxta Aristotelem, perfectum & universum sunt unum; quoniam nihil ipsi deest: nî enim summum

perfectum in se haberet omnes perfectiones, determinatum esset ad unam, vel plures.

§. 2. Jam quæritur: dum produxit omnia, an omnibus dederit & immiserit essentiam & naturam suam; vel, an dederit aliquid, quod ipse non est, nec intra naturam ejus est? Si respondetur, quod dederit id, quod est, & quod erat in natura ejus, regeritur: quicquid ipse est, esse infinitum & simplicissimum; quod autem dedit, finitum est, & quodammodo compositum. Item: id quod ipse est, non tantùm non est productum, sed nec produci potest, quia nemo illud producere posset, nec etiam produci potest id, quod jam est. Quod autem producitur & emanat, constituitur de non esse in esse. Unde constat: quod non dederit aliis id, quod ipse continet in natura sua.

§. 3. Si autem dicitur: ipsum dedisse tale quid, quod ipse non est, & quod non est in ipso: videtur, datum iri aliquid, quod non detur in infinitè perfecto, quod absurdum.

§. 4. Ut hæc concilientur, dicimus: quod Æn-Soph res produxerit, partim tales, qualis ipse est, & id, quod in eo invenitur; partim tales, qualis ipse non est, & qualia in ipso non dantur. Nimirum, dedit & fecit, quod ipse est, & quod in ipso datur; sed non prout in ipso est, verùm dependens ab independente, finitum ab Infinito; multiplex & compositum ab uno & simplici perfecto; potentiale ab eo, qui est vis & actus infinitus; mobile ab eo, qui permanet perenniter; adeoque modo quodam imperfectiore & diminutiore, quàm est perfectio ejus infinita. Unde concluditur: quod, sicut causa prima est omnia, modo independente & infinito; ita entia ab illa dependentia sint causa prima, sed modo dependente & finito. Et hoc est, quod Doctor noster vocat צמצום vel restrictionem illam, quâ mediante Æn-Soph res emanare fecerit extra se, sed ita, ut non separaverit ab iis, quod ipse est,

est, & quod in natura ejus datur: quamvis non tales fecerit, qualis ipse est.

§. 5. Et sic clarè satis explicatur, quid intelligat Doctor noster, dum dicit: Deum, ut sese posset extendere, oportuisse semet contrahere. Et sic etiam intelligitur, quid sint contractiones illæ, quæ statuuntur in Adam Kadmon: & quid sit illud, quod lumina summa duplicata fuerint per triades Sephirarum: & per hanc contractionem produxerint causata sua inferiora, inque illa immiserint essentiam & naturam suam; sed non eo modo, quo sunt ipsa, & quem intra essentiam suam continent, sed modo quodam arctiore, magisque deciduo & diminutiore.

Cap. X.

Quomodo in unitate Causæ primæ potuerit esse simile quid naturæ multiplici & finitæ: item Varietatis.

§. 1.

INfinitum est perfectio, & actus purus, &, ut Cabbalistæ illud appellant, מדת חסד *metrum benignitatis.* Sed, quia in Causatis produxit naturam terminorum & limitum, vocatur מדת הדין *metrum judicii.*

§. 2. Jam verò videtur, non potuisse Deum terminum limitemque statuere extra se, nisi tale quid priùs habuisset in se. Omne enim agens agit secundum id, quod est in se. Unde infertur, quod quodammodo limitatus, & contractus fuerit, in se ipso priùs, quàm extenderetur ad causata sua, illisque daret terminum & judicium in se contentum.

§. 3. Quia autem Æn-Soph verè infinitus est; hinc, si aliquis in ipso statuendus est terminus, inveniendus est modus, quo intra se ipsum quodammodo distinguatur à seipso; (liceat ita loqui propter exiguitatem intellectus nostri.)

Quasi

Quasi nempe quodammodo moveretur à se ipso, ad aliud; (quamvis omnia in ipso, & in ipsa essentia sua:) adeoque ab Infinito ad finitum.

§. 4. Hæc autem expressio infiniti ex se ipso, ad aliud, quod est finitum, est illud, quod vocatur שעשוע delectatio, quasi esset motus quidam. Et hæc est illa distinctio, quam formamus in intellectu nostro, quasi sit directio sui, & inclinatio quædam ad aliud, ad quod nempe se disponat, & determinet; Infinitum videlicet ad finitum; & independens ad dependens: Id volo, quod intellectu suo, qui est ipsa ejus perennitas & essentia, Deus sese applicuerit ad Causata sua futura: non secundùm essentiam suam, quæ incomprehensibilis est, sed secundùm illum conceptum determinatum & definitum, quem de immensitate & amplitudine ejus ista possint supportare, quique secundùm exiguitatem intellectus nostri ab ipso admodum diversus & distinctus est. Quoniam hæc applicatio ad aliud non fit secundùm immensitatem ejus, quæ incomprehensibilis est omni alteri; sed secundùm æstimationem illam definitam, juxta quam entia hæc illam possint sufferre, & unum quidem magis quàm alterum.

§. 5. Et hinc sequitur motus ille analogicus, juxta quem infinitum concipitur definiri, & Deus, egrediendo à se ipso ad aliud quid, producere de immensitate sua causata finita. Ubi quidem semper radix quasi aliqua Causatorum finitorum, multiplicium, mobiliumque remanet in simplicitate infiniti; causaque eorum immobilis manet, quamvis conjungatur cum dicta natura multiplici & mutabili.

§. 6. Et hæc est illa contractio, & æstimatio, & mensura, quam Doctor noster etiam vocat delectationem, vel motum, in Æn-Soph, prout traditum est ipsi, ut nempe dare queat rationem, quomodo causata finita ex ipsa emanaverint.

§. 7. Subjicit autem immediatè hypothesin de מלבוש seu *veste:* quæ, prout mihi videtur, nihil aliud est, quàm idea

idea illa, & exemplar, quo quasi vestitus est Æn-Soph à Causatis suis. Dicit autem Doctor noster, illam esse legem plenam literis. Quia, sicut istæ sunt causa & principium Nominum Sanctorum, quæ sunt Sephiræ: ita sunt principium omnium entium Formæ illæ causatæ, characterisantes omnia causata.

CAP. XI. & XII.

§. 1.

CApite Undecimo ulteriùs demonstratur, quomodo à simplicitate absolutissima provenire queant causata multa, & finita: & plura de contractione vel restrictione Infiniti: ut nempe exactiùs intelligi queat, quid sit illa delectatio seu exhilaratio Infiniti, quam Doctor noster adscribit Infinito: quasi nempe commotus fuisset, ut ita dicam, intra sese, ut egrederetur quodammodo à se ipso, ad alia: Cùm intellectu suo in se perspiceret, quod multitudo naturarum finitarum, & quodammodo imperfectarum tam varia, quidem esset ipsa bonitas infinita, benignitasque & amor; sed modificata à jure & rigore imperfectionis. Ex quo deinde idem vim illam, qua ipso actu produxit, & in esse proprio constituit dicta entia, vocavit restrictionem, qua se ipsum determinavit, ad productionem rerum diversarum. Et hæc ipsa est lucerna præcepti, in qua Lux Legis primæ, quæ est idea prima & eminentissima omnium entium. Estque radix & fundamentum illius בוצינא דקרדינותא seu *Coruscationis vehementissima*; quæ, cum sit דין seu *Jus*, descripsit atque formavit terminos, limitesque ac mensuras omnibus rebus. Hic est locus ille generalis omnium entium, qui mysticè vocatur Vacuum Infiniti: in quo continetur Lux, ab hoc ibidem relicta, destinata & præparata pro omnibus causatis futuris: quæ postea crassior facta dicitur, sed virtute lucis novæ, quam illuc immisit principium

cipium primum; adeoque produxit Adamum primum & lumina Æn-Sophica: & per consequens, quatuor Systemata אבי״ע.

§. 2. Capite Duodecimo ulterius agitur de contractione Infiniti, qua locum fecisse dicitur causatis suis producendis, & vestigium aliquod reliquisse in spatio illo, quod sit subjectum, & quasi vas omnis lucis illuc infusæ: ex qua productus sit Adam Kadmon, & ipso mediante, reliqua entia. In specie autem declaratur, quid sit אויר קדמון *Spatium primum:* nempe substantia, omnium primò emanando, producta, & perfectissima, quæ, quia quasi mensura est omnium cœterorum entium, illa contineat, ad instar loci cujusdam generalissimi, quod contineret omnia corpora. In hunc autem deinde Æn-Soph ita contractus, dicitur infudisse lucem suam & potentiam suam, illumque formasse, & perfecisse: ita, ut Adam Kadmon, causatum ejus primum perfectissimè & actu secundo compositus dicendus sit, è spatio, facto per contractionem, ceu essentia; & è luce in illud immissa, ceu existentia vel actu secundo. Et huc etiam tendit omnis retractio vel duplicatio trium Sephirarum Triadis ultimæ, subter tres Triadis mediæ vel secundæ: ut nempe ex retractione & spatio hoc producatur aliqua substantia, tanquam vas quoddam, in quod quicquid deinde immittitur vel infunditur, Lux vocatur, quæ est existentia ejus, & perfectio ultima, actúsque secundus. Uno verbo: essentia singularis & interminata multiplicatur & terminatur ad entia multa & diversa, per Substantias multas & finitas, in quibus, tanquam in vasis recipitur: Unde hæc vocantur vasa, spatium, vacuum, non aliter, ac cum lux Solis unica & generalis, per diversa specula diversos fulgores producit. Non enim putandum est, vasa illa & subjecta recipientia esse materialia, ut hæc recipiunt formas; sed spiritualia, & naturas determinatas, quæ existentiam actu suscipiunt, quæ quodammodo ab ipsis erat separata.

§. 3. Spe-

§. 3 Specialiſſimè verò c. 13. ſupra dicta omnia contrahuntur in decem concluſiones ſequentes. 1. quod Æn-Soph reſtrinxerit, & determinaverit, atque limitaverit potentiam ſuam operandi, atque vim ſuam ad diſpoſitionem potentiæ producti, naturamque dependentis. 2. quod, quamvis ſit Infinitus, in ſpecie tamen determinaverit intellectum & voluntatem ſuam ad Cauſata finita. 3. quòd, quatenus ipſis infudit eſſentiam finitam, hoc ipſo quodammodo permanſerint defectuoſa, & infinitate illa carentia, quam ipſe in ſe habet. 4. quod diminutior hic gradus cauſati ex eo proveniat, quod cauſa ejus non abſolutè in illud extendatur. 5. quòd, quia benedictus ille non eſt de numero cauſatorum ſuorum, ſed omnibus eminentior, reſpectu iſtius eminentiæ omnia produxerit æqualiter. 6. quod ens neceſſarium per ſe ſubſiſtens & unum, ut propterea in multa diſtendi nequeat, tamen quaſi multiplex fiat in cauſatis, intuitu naturæ eorum, vel ſubſtantiarum, vaſorum & foraminum illis tributorum: per quæ determinatur eſſentia unica & infinita ad naturas definitas & diverſas: & hæc ſit cauſa multitudinis rerum. 7. Quia impoſſibile eſt, ut cauſatum omnino ſimile vel omnino diſſimile ſit Cauſæ primæ; quod Deus propterea eidem aliquid dederit de eo, quod ipſe eſt: & aliquid non dederit, nempe infinitatem, quam per ſæpe dictam contractionem intra ſe cohibuit, & illi negavit. 8. Quod, quia fieri non poteſt, ut ullum cauſatum planè ſimile ſit cauſæ ſuæ, id neceſſariò compoſitum ſit ex unitate, & multiplicitate. Ex unitate, quatenus eſt analogum cauſæ ſuæ; ex multiplicitate autem, quatenus illa inferiùs eſt per contractionem & ſeparationem; adeoque ab illius ſimilitudine abſcedit. 9. Quòd infinitudinem Dei, quæ terminum habere non poteſt, ſequatur finitudo, quæ privata quidem eſt termino, (ſed eum tamen habere poteſt:) nempe potentia indefinita, vel ſubſtantia informis, & formata, quæ nempe per applicationem cauſæ ſuæ, accipit

conformationem, ut sunt contractio, quæ efficit spatium; & influxus, qui illud implet. 10. Quòd Deus, cùm omnibus causatis sit eminentior, ita retraxerit sese in se, ut cum nullo illorum conveniat; & per hanc retractionem ab omnibus videatur separatus. Sed quia etiam applicatur ad omnia, tanquam causa quoad essentiam, potentiam, & operationem eorum, simul tamen etiam sit omnia in omnibus: ut, quia ut dicimus, ipse est lux, quæ illa implet, ipsis planè sit intimus.

DISSERTATIO SEXTA.

CAP. I. II. III. IV. V. VI.

§. 1.

CApite Primo, post absolutam doctrinam de Zimzum, seu contractione, & immissione lucis Æn-Sophicæ, per quam producta sint emanata suprema, jam agere incipit de his emanatis, & primo de Adam Kadmon. Quod autem reliqui Cabbalistæ supra decem Sephiras non collocaverint lumina alia, causam hanc esse: quod doctrinam istam vel ignoraverint, vel occultare voluerint: excepto R. Jizchak Lorjensi. Probatur ergò, supra decadem Sephirothicam alia dari lumina superiora, primò ex libro Jezirah, Mischnâ 4. (5.) Ubi per ארון יחיד Dominum unicum intelligit Causam primam, & per מכון קדשו *habitaculum Sanctitatis ejus*, lumina hæc summa: item ex Mischna 5. (6.) ubi per מאמרו *verbum ejus*, intelligit dominium Causæ primæ: & per thronum ejus, sublimia hæc lumina, Infinito proxima. Porrò allegat ex Tikkunim Tikk. 1. Ubi supra Coronam summam decadis Sephirothicæ locatur Tetragrammaton alephatum: per

per quod intelligit Causam Sephirarum formalem, & efficientem, Causatum nempe superius; & per Dominum Mundorum, Æn-Soph.

§. 2. Capite Secundo, porrò idem probat ex Tikkun 19. in fine fol. 41.b. ubi expressè nominatur אדם קדמון לכל קדמון. *Adam omni primo prior.* Item ex Tikkun 69. ubi loquitur de peccato Adami: ubi per אור קדמון · אור צח · ואור מצוחצח intelligit mundum Aziluthicum, supra quem adhuc locantur superiora. Porrò ex libro Sohar Sect. Breschith, (fol. 26. c.) ubi superiora hæc lumina satis clarè describuntur.

§. 3. Capite Tertio idem ulteriùs probat ex alio loco, supplementi vel Tikkun 69. de Adam Kadmon. Ubi per illum hominem, qui factus dicitur ad imaginem Dei, intelligit decem Sephiras Aziluthicas: per illum autem hominem, qui dicitur similitudine carere, Adam Kadmon: de quo plura hic tractantur, & quomodo conveniat cum causa prima.

§. 4. Capite quarto latiùs deducit, quare Adam Kadmon vocetur Adam, vel homo. nempe, quia 1. sicut homo est microcosmus, sic Adam Kadmon macrocosmus, continens omnia Causæ primæ causata. 2. sicut homo materialis summum locum habet inter inferiora, sic Adam Kadmon inter superiora. 3. sicut in homine materiali totius creationis finis est; ita in divino initium, Prov. 8, 22. 4. sicut Adam inferior accipit omnia ab omnibus, ita superior omnia dat omnibus. 5. Sicut hic est principium lucis reflexæ, ita ille principium directæ. 6. Hic terminus lucis descendentis; ille ascendentis. 7. Hoc movente per modum aquarum fœmininarum, omnes mundi moventur: illo efficiente, per modum aquarum masculinarum sunt, manent, & perficiuntur omnia entia. 8. Sicut inferior ascendit à materia infima usque ad Causam primam: ita superior descendit ab actu simplici & infinito, usque ad potentiam ultimam, & diminutissimam. 9. Sicut inferior est finis creationis, & quodammodo etiam quoad intentionem

creatoris, ita superior est finis verus, quamvis externus, in intentione Infiniti. 10. sicut homo inferior est habitaculum Schechinæ, regnique Sancti, quo gubernantur atque implentur tres mundi בי״ע; sic Superior est habitaculum Infiniti, lucisque ejus summæ, & proximè accedens ad similitudinem & Imaginem ejus veram; adeoque gazophylacium omnium perfectionum, quæ influunt, & influxuræ sunt in omnia causata, omnique tempore & loco: causa nempe secunda, & instrumentum opificis primi ad creationem, conservationem & perfectionem omnium entium. 11. Porrò etiam vox אדם refert numerum 45. qui est numerus Tetragrammati alephati, quo docetur: quòd Adam Kadmon sit nomen primum, & causatum primum, (sicut אלף est litera prima, & per metathesin פלא) quod modo mirabili continet decem Sephiras, per decem ejus literas designatas. Plura alia hic omisimus, hoc tantum addendo; illud ipsum, quod in libro Jezirah dicitur; decem esse Sephiras בלי מה, sic hic exponi, præter illum, qui est מה, id est, אדם, nempe Kadmon, numerum 45. exprimens.

§. 5. Capite Quinto Objectiones quædam formantur contra id, quod lumina quædam dentur supra decadem Sephirothicam: nempe è Libro Tikkunim, & Raja Mehimna, nempe, quod causa causarum, id est Æn-Soph immediatè sit in Corona, & hæc primum ejus sanctuarium. Ad quæ respondet: quod per causam causarum non semper intelligatur Æn-Soph, sed etiam Adam Kadmon: ita, ut hoc respectu Æn-Soph dicatur causa omnium causarum. Vel, quod per Coronam tunc intelligatur ea, quæ est in Adam Kadmon. Additque: quod juxta mentem R. Jizchak Lorjensis & discipulorum ejus, R. Chajim Vital, & R. Jisraël Serug, etiam Æn-Soph dicatur, quæcunque Causa superior est decade aliqua Sephirothicâ: v. g. Malchuth mundi Æn-Sophici respe-

ctu

ctu Aziluth, quam immediatè produxit: Malchuth in Aziluth, respectu Briah,&c.

§. 6. Capite Sexto ulteriùs objicitur, quod in toto libro Sohar,& Tikkunim,& Raja Mehimna non nisi quatuor mundorum fiat mentio, nempe אבי״ע: nullibi autem dicatur de mundo Æn-Sophico, in quo Adam Kadmon, & quinque ejus lumina. Et respondetur: quinti hujus mentionem non fieri ex eo, quod nimiùm sit occultus, nec ab ullo intellectu apprehendi queat: & tantùm lateat in apice literæ Jod. Item,quod mundus quintus concipiendus sit tanquam anima quarti,& non tanquam aliquid ab hoc separatum.

CAP. VII.

Quid sit in Adam Kadmon spatium ejus; Canalis ejus tenuis; circuli; rectilinea; Tetragrammaton primum; & quatuor inde dependentia; Alphabetum; cum 231. portis, & quicquid in ipso continetur.

§. 1.

FActa contractione Infiniti, exortum est אויר קדמון Spatium primum. Vacuum nempe,& Locus omnium mundorum producendorum. Hoc, quantum mihi videtur, est substantia Hominis primi, qua nempe determinationem accepit in esse suo, & formationem vitæ & intellectus ejus, aliarumque perfectionum; quas per influxum luminis sui ipsi dedit causa prima.

§. 2. Et huic tribuitur nomen hominis,non parvi & imperfecti; sed macrocosmici,perfecti & primi; quia secundùm excellentiam,intentionem causæ,& naturam,prior est omnibus reliquis entibus.

§. 3. Per Canalem illum autem tenuem, per quem à causa sua accepisse dicitur, non tantùm essentiam & bonitatem essentiæ, in qua subsistit; sed & potentiam, per quam omnia

omnia produceret; denotatur ipsa ejus unitas, quâ quodammodo unum quid est, cum uno absolutissimo & simplici, cumque ipso unita & ab ipso accipit, tam id, quod ipsum est, quam id, quod inferioribus communicat & infundit. Vel: elevatio & ascensio illa, quâ, mediante unitate suâ, unitur cum Uno primo.

§. 4. Per Spatium autem, quod semper remanet inter Æn-Soph, & inter Adam Kadmon, denotatur essentia ista, propter quam diversus est, & remotus à perfectione causæ suæ; è contra verò accedit & assimilatur spatio, sive nihilo, ex quo productus est, & existentiam accepit. Sciendum enim, omne ens quasi componi è contrariis & negatione; vel ex eo, quod accepit, & ex eo, quod non accepit.

§. 5. Circuli designant vitam ejus: quoniam, ut arguit Plotinus, vitalitas movetur per motum circularem à seipso, in seipsum.

§. 6. Dividitur autem in partes suas, quæ sunt decem Sephiroth, in nomine essentiali contentæ: quod ipsum est causa numeri primi, qui consistit in entitate prima; & propterea ipse est principium omnium reliquorum entium.

§. 7. Rectilineum designat intellectum Adami primi: axis nempe circuli, quo vita denotatur: unde hic est causa motus ejus, per quem uniuntur & connectuntur intellectualia & vitalia inter se, & cum ipso: actuque recto & perpetuo, confestim & perfectissimè assequitur scopum & finem suum. Dicitur autem rectus; quia sine deflexione vel aberratione à via causatorum suorum ascendit ad seipsum, & ad causam suam: & sic descendit ab ipsa per intellectum & voluntatem, non materialem vel localem ad se ipsum, & ad causata sua.

§. 8. Et propterea quatuor illa nomina in ipso contenta, derivantur à primo, quod ipsis est radicale: adeoque etiam ipsa radices sunt quatuor mundorum אבי״ע, quæ ab Adam Kadmon proveniunt, virtute & concursu Infiniti.

§. 9. Vel

§. 9. Vel aliter nomen עָב est unitas ejus, respiciens inferiora.

§. 10. Nomen סָג Essentia ejus extensa ad reliquas Essentias & materias: & propterea in ipso contigit mors & lapsus: ad instar numeri binarii, qui descendit & delabitur ab unitate; estque principium multi, & divisionis, & defectus.

§. 11. Nomen מָה denotat vitam ejus extensam ad omne genus vitarum: & propterea est conversio & motus à se ipso, in se ipsum, & à se, ad causam suam, à qua omne bonum provenit. Hic est numerus ternarius, qui dualitatem reducit ad unitatem, & redintegrat dissensiones ejus, eumque perficit, efficitque indivisum. Et propterea nomen מָה, ad instar vitalitatis, conformat, & restituit nomen סָג in statum & naturam ordinatissimæ Bilancis (tripartitæ,) illudque reducit ad causam suam.

§. 12. Nomen בָן designat intellectum, qui radix est omnium cœterorum intellectuum. Et Nomen סָג ipsum, non tantùm per nomen מָה reformatur; sed & per vitam illam & intellectum hunc reducitur ad se ipsum, & ad causam suam, & ab his perficitur.

§. 13. Parum autem diximus de nomine עָב, quia denotat unitatem Hominis primi, sublimiorem omni entitate, & occultam; cum quâ, ut etiam simile fiat unitati simplici & infinitæ atque primæ, unitur nomen סָג, designans essentiam; unde etiam ad ipsum refertur Nomen אהיה, quod producitur ab Unitate, quæ est Nomen עָב, cujus uxor est Binarius; qui, cum sit imperfectus, divisus est & in potentia: non potentia actuabilis, ut materia; sed directa ad actum, vel actus primus, non quiescens in se ipso, sed tendens ad alterum, & subsistens in altero; & cum sit imperfecta, per illud in perfectionem deducta. Unde die secunda, non dicitur, כי טוב; *quod bonum* : quia duale, quatenus est primum,

mum, ab unitate amotum, est principium multitudinis divisæ, & separatæ; adeoque imperfectum, & non bonum.

§. 14. Sed Nomen מה designat vitam: & huc pertinet arbor vitæ, Tiphereth, Lex Scripta, mundus Jezirah, qui vivificat, & movet mundum corporeum, tam cœlestem quàm elementarem.

§. 15. Nomen בן denotat intellectum, qui est actus conversus à vita & ad vitam, essentiamque & unitatem; ad perfectionem deductus & in actum ab objecto, quod est nomen מה, quod movet intellectum, eumque perficit.

§. 16. Notandum autem, quod Objectum intellectuale & intellectus, dum adhuc sunt in potentia, inter se sint distincta & separata: sed cum simul in actum deducuntur, i.e. cùm objectum actu consideratur, & intellectus illud ipso actu intelligit, non tantum sunt connexa & unita, sed unum & idem. Unde intelligi potest, quid sit copula Seir Anpin cum uxore sua, de quibus mysticè loquitur Salomo in Cantico; quæque sunt nomina מה & בן, Lex Scripta, & Lex oralis.

§. 17. Concludimus ergo: quod quatuor hæc nomina omnia in Adam Kadmon denotent conceptum illum, quo applicatur ad Inferiora, adeoq; compositus est ex unitate, essentia, vita, & intellectu suo.

§. 18. Sed spatium & canalis tenuis, sub notione circulari & rectilinea, pertinet ad conceptum illum, quatenus consideratur in se ipso; ubi reperitur potentialitas aliqua, formata deinde per unitatem, essentiam, vitam & intellectum ejus.

§. 19. Et quia Adam Kadmon medium quid est inter Æn-Soph, & mundum Aziluthicum: omne autem medium in se habet analogum quid extremorum suorum: hinc sine dubio ab Æn-Soph accipit nomen עב: & unitur cum Aziluth per nomen בן: quoniam per id, quod summum est in ipso,

ipso, unitur cum eo, quod supra se, & per id, quod imum est in ipso, cum eo, quod infra se. Ne autem extrema cohæreant sine medio, hoc etiam accedit: quod, quia non potest esse simplex & unum, sed multiplex & duplum; hinc quod magis ad Summitatem accedit, est nomen סָג; & quod magis ad inferius, est nomen מָה. Relictis ergo extremis, quorum summum planè sursum vergit, & imum plane deorsum labitur; de mediis saltem dicemus, quorum, quod analogum est superiori, ab inferiore plane abscedit, istique nullatenus prodest; quod forsitan est mysterium confractionis, & mortis nominis סָג. Quod autem analogum est inferiori, huic lapso opitulatur, damnumque resarcit, cujus causa fuerat, ex eo, quod nimium descendisset ad inferius, ipsique dedisset id omne, per quod præcedens elevatum erat supra. Breviter: inter duo extrema עָב & בָּן duo sunt media סָג & מָה: quorum prius elatum per lucem reflexam, quæ semper est Juris nota, cohibuit influxum suum ab inferiore, *posuitque caliginem fasciam ejus*, (Ijob 38, 9.) quod est mors ejus: secundum autem, nempe מָה descendendo ad imum, nempe בָּן, per lucem directam, quæ est benignitatis nota, illuminabat has tenebras, & perficiebat imperfectum, & luce privatum. Et ut paucis dicam: lux prioris, ob nimiam excellentiam suam, occæcabat oculos visus: alterum autem contrahebatur & restringebatur, ut videri posset, & manifestaretur, &c. Et hoc est mysterium Regum Edomiticorum, quorum septem priores regna esse quidem dicuntur, sed & mortui esse, id est, incepisse quidem medii naturam exercere, sed deinde ad alterum extremum conversos esse, adeoque mortuos; dum quasi separarentur à servis suis, qui ipsis opus habebant. Alterum autem, nempe מָה à priore, nim. סָג, separatum, contrarium fecit: unde de Rege octavo non dicitur, quod sit mortuus; sed uxor ipsi tribuitur; quod de prioribus non dicitur: ut appa-

reat, ipsum ab inferiore non fuisse separatum, sed cum ipso potiùs unitum, eique influxum, lumenque & vitam dedisse.

CAP. VIII.

Pergit agere de quatuor Nominibus Tetragrammaticis, quæ in Adam Kadmon: deque ipsius Nephesch & Spiritu, aliisque ad essentiam ejus pertinentibus.

§. 1.

JAm dictum est, quod nomen עב denotet unitatem; & nomen סג dualitatem, & essentiam primam, & quasi materiam potentialem, aliunde perficiendam: sed nomen מה, Trinitatem, quæ sit reductio dualitatis ad unitatem: primò quidem ad illam, quam in se habet; deinde quoque ad primam & generalem, atque simplicem, &c.

§. 2. His addimus: quod ternarius sit principium numeri; quia, quantum binarius delabitur ab unitate, iste restituit, dum illum reducit ad unitatem. Estque primus impar, qui in se continet primum parem, & unitatem, quæ sunt pater & mater omnium numerorum: habetque, ut dicit Aristoteles, in se, principium, medium & finem.

§. 3. Jam Adam Kadmon emanavit ab uno simplici, adeoque est unitas: sed & descendit, & delapsus est in ipsam naturam suam, adeoque est duo. Iterumque reducitur ad unum, quod in se habet, & ad summum; adeoque est tria & quatuor.

§. 4. Et hæc est causa, quod nomen essentiale habeat quatuor literas, tres diversas, & unam bis sumptam: quoniam He primum est uxor [illegible] Jod; & alterum, uxor [illegible] Vav. Primum emanavit à Jod, viâ directa, & alterum à Vav, viâ conversâ & reflexâ.

§. 5. Et quatenus compositio Tetragrammati è tribus literis diversis constat, in Aziluth, omnibusque entibus reliquis; tria

tria veniunt consideranda; Benignitas; jus strictum; & misericordia: terminus; termino carens; & compositum: Vel; Forma & actus; materia & potentia; & quod ex his provenit: item, Benedictio; Sanctitas; unio: summum; medium; imum: & in singulis tria; nempe חבד; חגת; נהי: & tres mundi, ביע:

§. 6. Et quatenus Tetragrammaton habet quatuor literas; in Aziluth reperiuntur, Benignitas; jus strictum; misericordia; & quod exinde provenit: In Briah, quatuor pedes Throni: in Jezirah, quatuor facies; Leonis; Aquilæ; Bovis; & hominis: vel Michaël; Gabriel; Uriel, & Raphaël: & in Asiah 4. elementa; cum Patribus Abraham, Jizchak, Jacob & David: & inter Jisraëlitas, Sacerdos; Levita; Jisraëlita & Proselyti &c.

§. 7. Sed ut ad quatuor Nomina redeamus: עב est velut punctum; סג velut linea; מה ut superficies; בן ut corpus: unde in his duobus facta est bilancis forma, & similitudo maris & fæminæ; quibus tribuuntur 3. dimensiones quantitativæ, longitudo, latitudo & profunditas. In 4. istis autem, puncto, linea, &c. reperiuntur, 3. 2. & 1. quæ simul sumta efficiunt 10; numerus absolutus & perfectus, continens & efficiens omnes numeros reliquos; atque essentialis decem Sephiris, à quibus, & ad quas omnia.

§. 8. Vel etiam dici posset cum Proculo & Patritio: quod ab uno simplici, quod est Æn-Soph, primò emanarit *unitas Entis*, in qua omnes monades omnium entium, quod est Adam Kadmon, & lumina ejus: quam sequitur *Entitas prima* & perfectior; quæ est Attika Kedischa, Senex Sanctus: *Vitalitas prima*, quæ est Arich Anpin: *Intellectus primus*, Pater & Chochmah: *Voluntas prima*; Mater & Binah & Providentia: *Actus primus*, Seir Anpin: *& operatio* proveniens ex omnibus, Uxor ejus & Malchuth: & hæc omnia, quatenus

Adam Kadmon ea continet in se, adeoque ad inferiora applicatur.

§. 9. Vel: Ab Æn-Soph, i. e. Uno generalissimo, productum esse Universum, qui est Adam Kadmon, qui est unum & multum, & ex quo, & in quo omnia: & 4. nomina esse radices 4. mundorum אבי״ע, quos produxit. Differentias autem generum notari per circulos homocentricos, sicut Ens, substantiam; hæc corpus; hoc, vivens; istud, sensitivum; & hæc, rationale continet. Sed Differentias specificas designari per rectilineum; prout ab una specie ascenditur ad alteram, usque ad summam Causæ primæ proximam, quæ cæteras continet, ut numerus major minorem. Differentias autem numericas referri ad dispositionem bilanciformem; ubi facies faciei obvertitur, & duo vel plura ejusdem perfectionis, & speciei, tantùm distinguuntur, ut mas & fœmina. Quæ differentiæ numericæ etiam denotantur per id, quod dicitur anterius, & posterius; quorum illud quasi actus, & hoc quasi potentia. Et hoc modo in Adam Kadmon repræsentantur omnium rerum ordines, tam genera, quàm species, & individua.

§. 10. Hæc ipsa quoque denotantur per literas, quæ sunt numeri primi, quos ens primum intra se continet. Nam sicut unum simplex, ente primo superius est: sic iste numerus, qui in ente primo continetur, omni numerabili superior est: qui numerus generalissimus denotatur per conversiones Alphabeti, perque eum constituta sunt omnia entia, sicut è literis nomina & orationes; qualia nomina & orationes sunt Sephiræ. Unde patet ratio, quare literæ intra Adam Kadmon locentur; nempe, quia sunt principia Sephirarum.

§. 11. Sed istæ Sephiroth in Adam Kadmon primò describuntur ut circuli; & deinde, ut lineæ rectæ. Audivi autem à Magistro meo R. Jisraël Serug, quod circulus concipiendus sit ut punctum, quod propter sublimitatem suam incomprehensibile est, & principio & fine caret. Et hac ratione circulus

circulus etiam prior est lineâ, juxta hypothesin Lorjensem, in qua circuli vocantur Nephesch, & rectilineum Ruach; ubi per Nephesch vita, & per Ruach intellectus denotatur: quoniam, sicut è puncto extenditur linea, ita è vita intellectus prodit, & ad illam redit. Et tale punctum est Jod, nota denarii: unde circuli decem.

Cap. IX. & X.

§. 1.

HOc Capite Nono, præter Nephesch & Ruach, in Adam Kadmon etiam locat tres gradus animæ reliquos: ita ut Neschamah referatur ad Canalem tenuem: Chaijah ad filum influxus Æn-Sophici: & Jechidah ad ipsum Æn-Soph, quatenus circumdat hunc hominem primum. Item, quòd linea ab infinito per Adam Kadmon ducta, terram attingat in Terra Sancta, & Hierosolymis, locoque Sanctuarii; perque illam Schechinah descendat in terram, ascendantque sacrificia, preces, animæ, & Angeli. Item, quòd in puncto poli Septentrionalis, ubi maria absorbentur intra terram, sit foramen abyssi magnæ, quod ad Septentrionem refertur: ex quo prodeant, & diebus Sabbatis atque festis redeant cortices, & spiritus immundi, qui tentant & terrent homines: allegato Joel c. 2, 20. & Ps. 148, 7. ubi etiam cortices intelligit.

§. 2. Capite Decimo ulteriùs exponit quatuor literas Tetragrammaticas, nempe, quod Jod, & nomen עב designent in Adam Kadmon objectum ejus intellectuale: He primum & סג, intellectum ejus: Vav & מה, actum intelligendi: & He ultimum & בן, vocem elocutionis ejus intellectualis, prodeuntem ab intellectione. Quod etiam applicat ad Chochmah; ad quam Jod; ad Binah, ad quam He; ad Daath, quæ est Neschamah interna gradus Tiphereth, ad quam Vav; & ad Malchuth, ad quam He ultimum pertinet: quæ omnia

ulteriùs

ulteriùs explicat per nomina Patris & Matris, Filiique & Uxoris ejus.

Cap. XI.

Ulteriùs proponitur hypothesis Lorjana de luminibus Adam Kadmon.

§. 1.

JUxta hypothesin R. Jizchak Lorjensis, Adam Kadmon in medio corporis sui intentionalis statuit diaphragma quoddam, contraxitque lucem suam in partem corporis sui supernam, quæ præ copia foras promicuit per quasdam aperturas, inibi inventas, nempe capitis, oculorum, aurium, nasi & oris: adeo, ut erumperet in quinque lumina, vel gradus animæ, quarum singula habent decem Sephiras internas, & totidem externas, vel ambientes.

§. 2. De luce autem è capite vel cranio exeunte, nihil dixit, eò quod nimis occulta sit. Lux oculorum autem juxta naturam suam internam & supremam, secundùm quam interdum vocatur lux cerebri; ipsi est Chaijah, seu animæ anima hominis Aziluthici. Lux aurium, Neschamah, dicti mundi Aziluthici. Narium, ejusdem Ruach; & oris, Nephesch ejusdem.

§. 3. Et ab hac incipere dicit existentiam vasorum: quibus subjungitur doctrina de decem Sephiris, quæ vocantur ייי Akudim, & postea decem Sephiroth ייי Nekudim, quæ prodierunt ex oculis Adam Kadmon, ex quibus facta est restitutio, in modum maris & fœminæ; unde quinque personæ Aziluthicæ, Attika & Arich, quæ referuntur ad unum, Pater & Mater; Seir & Uxor ejus: quæ statuuntur loco corporum luminum superiorum, quæ sint istorum animæ.

§. 4. Cum tamen hæ Aziluthicæ sint Chaijoth & Neschamoth omnium mundorum: Et primò quidem Mundi Briathici;

thici; sed hoc modo: ut Malchuth Aziluthica sit ejus Nephesch: Seir, Ruach: Mater, Neschamah: Pater, Chaijah: & Arich vel Attik, Jechidah.

§. 5. Et sicut personæ Briathicæ sunt corpora Aziluthicarum; ita eædem sunt animæ Jezirathicarum, quæ eodem modo se habent ad Asiah. In quo, qui Dei populus sunt, suam Nephesch accipiunt à Malchuth & Asiah: Spiritum, à Seir & Jezirah: Neschamah, à Matre & Briah: Animæ animam, à patre & Aziluth; & Jechidah, ab Attika vel Arich, & mundo Æn-Sophico: adeoque ascendunt ad Adam Kadmon & causam primam.

Cap. XII.

De partibus animæ humanæ, Nephesch, Ruach, Neschamah, Chaijah & Jechidah.

§. 1.

DEfinitio animæ humanæ Cabbalistarum convenit cum definitione Platonicorum: quod nempe sit substantia incorporea, rationalis, quæ, cùm sit producta ab Intellectu divino, istius etiam naturam in se habet. Et quia applicatur ad corpus, inclinante natura & voluntate ejus, in illud infundit vitam, secundùm similitudinem & imaginem suam: ita, ut ex se, & ex corpore, congruis qualitatibus disposito, membrisque & vasis debitis præparato, constituat vivens & compositum unum, quod vocatur vivum rationale: & hoc tanquam instrumento essentiali, naturalique sibi adhærente, hæc anima rationalis utitur, prædita intellectu, cujus, per influxum & operationem suam propriam, ipsa est causa.

§. 2. Atque ita in homine statuitur vitalitas vel Nephesch, appropriata corpori naturali & instrumentali, in quo vita tantùm est in potentia, quæ tamen propter illud, & per illud, subsistit, & operatur: vocaturque vegetativa & sensitiva. De-

inde anima ipsa in corpus extensa per se subsistens, quam Aristoteles vocat Potentiam, quæ assequitur sapientiam idearum & sensibilium: Plato autem, & sectatores ejus, rationalitatem intellectus ejus ita describunt; quod intelligat rem ex re, & de tempore in tempus. Porrò in homine etiam reperitur intellectus specialis, communicatus ab intellectu generali & divino, qui uno momento intelligit omnia simul & semper. Præterea in homine etiam datur unio intellectus istius communicati cum generali & Divino, à quo ille formatus est, perque hanc intelligit, sicut & ipse, perfectissimè omnia intelligibilia, summa & ima. Tandem etiam gradu quinto & ultimo in se habet unitatem illam, quâ similis est causæ suæ primæ, quæ est unum simplicissimum, cum qua unita est, sicut punctum lineæ vel radii cum centro circuli, nempe cum principio & fine generalissimo, omnibus entibus intimo.

§. 3. Id ergo, quod in homine vocatur Nephesch, est vita corporis, dependens ab anima rationali; quæ per se subsistit, & extenditur in corpus, eoque utitur tanquam instrumento, vocaturque Ruach, Spiritus. Sed Neschamah est intellectus animæ essentialis, infusus in illam, ab intellectu superno, Divino & generali. Unio autem & adhæsio particularis cum intellectu formali & generali, talis nempe, ut sub hoc & sub operatione ejus subsistat & operetur, vocatur Chaijah: Et tandem Jechidah, juxta meam opinionem, est unio animæ, quâ similis fit causæ suæ primæ, & cum illa cohæret, & connectitur, ita, ut hæc illius quasi caput, cor, vel centrum sit, à quo dependeat, & ad quod reducat, quicquid ipsa est, & quicquid continet, atque operatur.

§. 4. Ex dictis intelligitur, quod quinque illa lumina, quæ emanant ex Adam Kadmon, sint quasi Nephesch, Ruach, Neschamah, Chaijah & Jechidah Mundi Aziluthici: qui quasi gradus sunt scalares, per quos descendit ab intellectu formali, generali & divino, sive cogitatione, qui est Adam Kadmon, in

in mundum vasorum, qui quasi corporeus est, respectu superioris, nempe mundus Aziluth, & decem Sephiroth emanativæ: quæ mysticè dividuntur in cranium, cerebrum, cor vel linguam, duo brachia, corpus, duo crura, fœdus effusionis, & corollam: & à quinque illis gradibus animæ, excepto uno, formatæ sunt. Nempe, locum Nephesch habet lux Oris, & Sephiræ Akudicæ: quatuor autem ab extra consistunt, tanquam pars rationalis & intellectus inferior, item intellectus divinus, & unio emanationis, cum vasis emanatis.

§. 5. Vel dici potest: quod sub intellectu generali tres sint gradus intellectuum analogicorum; nempe: superior, medius, & inferior, quorum unus se habeat ut anima rationalis; alter ut plastica; & tertius ut adhærens supernis; per quos ille, tanquam per media congrua, descendat in mundum Aziluth, eumque emanare faciat, & vivificet, & faciat intellectualem & divinum.

§. 6. Sed quia in libro כנפי יונה & libro סדר האצילות hypothesis hæc Lorjana paulò aliter proponitur; de iis etiam aliqua apponam. Et dico: quod אויר קדמון *Spatium primum*, quod continet quatuor Nomina Sancta, & 22. literas, sit Adam Kadmon, nondum formatus: qui, postquam formatus est, vocetur אויר *Aura*: operationes autem & perfectiones ejus sint ***nomina***, quæ continent omnes mundos, & *literæ*, quæ denotant istorum principia, numerosque & formas omnium rerum. Sequiturq; טהירו עילאה: splendor supernus, cum 248. luminibus suis, productis è quatuor nominibus עב סג מה בן, est Systema Sephirarum, Cranii, oculorum, aurium, & Nasi τȣ̃ Adam Kadmon, quæ fiunt Jechidah, Chaijah, Neschamah & Ruach Mundi Aziluth. Deinde Kether, cum decem Sephiris circularibus, sunt Sephiræ Acudicæ: quamvis enim sint decem, non tamen habent nisi vas unum, prodeuntque ab ore τȣ̃ Adam Kadmon; & sunt Nephesch Mundi Aziluth. Sed Nekudicæ sunt decem Sephiræ, quæ vocantur כלים vasa, quæ

provenîunt à vase Sephirarum Akudicarum. Fractio autem & mors contigit in decem Sephiris inferioribus, ex Necudicis. Et restitutio facta est per Sephiras מ״ה, quæ prodierunt è fronte Adam Kadmon, & junctæ sunt cum Sephiris ס״ג vel ב״ן. Et ex mixtione & conversione unarum ad alias, juxta ritum maris & fœminæ, productæ sunt sex personæ, quarum duæ supremæ sunt una, & sunt quinque corpora, vel vasa spiritualia, illuminata à quinque animis Divinis, prodeuntibus ab Adam Kadmon, qui est cogitatio suprema, & intellectus summus.

§. 7. Scias autem, quod inter corpora mundi infimi materialis firmamentum summum, quod dicitur ערבות, correspondeat personæ Attika: sed Arich Anpin cum duobus capitibus, quæ sunt רישא דאין Caput Non existentis, & רישא דאריך Caput longi, (quia Caput ־ו Attika vocatur רלא יתידע quod non cognoscitur,) correspondet primo mobili, cœloque stellato, & planetarum: Deinde pater, qui est Intellectus gradus Chesed, correspondet elemento aquæ: mater, à qua Rigores excitantur, igni: Seir Anpin, aëri; & Uxor ejus, terræ.

Cap. XIII.

Ex dictis datur ratio, quare præter tres mundos creatos etiam producti sint tres mundi emanativi: de quorum dependentia, & numero, & unde sit initium motus, quæ est Causa Varietatis omnium rerum.

§. I.

ÆN-Soph creavit tres mundos, creativum, seu intelligentiarum separatarum; formativum, seu intelligentiarum ad regenda corpora constitutarum; & factivum hunc: omnes autem creavit per emanativum, qui est locus decem Sephirarum, quæ versantur in ore omnium Cabbalistarum.

Hæc

Hæc quidem distribuuntur in diversas personas, tamen illustrantur à quinque gradibus lucis & animæ supernæ, cujus typus & imago est homo corporeus: quæ sunt Jechidah, Chaijah, Neschamah, Ruach & Nephesch: quæ à Doctore nostro vocantur lumina cranii, oculorum, aurium, nasi & oris Adami primi: quorum luminum hic est finis, ut per illa perficiatur mundus emanativus, & his mediantibus, cum causa prima uniatur.

§. 2. Præter hunc Adamum primum, & lumina mundi Æn-Sophici & emanativi adhuc tres sunt gradus superni, videlicet intellectus divinus, anima divina, & corpus divinum; quæ sunt exemplaria, & causæ trium mundorum בי״ע creatorum.

§. 3. Mundus creativus se habet tanquam intellectus; quantumvis creatus sit; similisque est Adamo primo: quæ mihi videtur esse causa, quare in Sohar & Tikkunim aliquoties vocetur אדם דבריאה, Adam creativus. Mundus formativus se habet ut anima, & similis est luminibus supernis, quæ illuminant Mundum Aziluth. Mundus factivus est quasi corpus & receptaculum superiorum, & quodammodo similis est mundo emanativo, in se considerato, tanquam vas luminum supernorum. Adeoque dantur Mundi Divini, qui sunt principia & exemplaria trium mundorum dictorum; qui se habent instar vasorum intellectualium, per quæ Æn-Soph omnia produxit, gubernat, & perficit.

§. 4. His addimus, quod Adam primus & lumina ejus sint principia & exemplaria sex personarum emanativarum, hoc modo: Adam Kadmon est principium Senis Sancti, qui etiam vocatur Senex Senum occultus, sicut lux cranii & cerebri refertur ad Arich Anpin, qui est Corona Aziluthica, & sapientia prima, & occulta. Lux oculorum, conceptu suo interno, est principium & exemplar Patris. Lux aurium, matris. Lux nasi, Seir Anpin. Et lux oris, uxoris ejus. Ex quibus abundè

patet, quare præter Aziluth, de qua priores; statuantur lumina mundi Æn-Sophici & Adami primi; de quibus in hypothesi Lorjensi.

§. 5. Et quia causata descendunt ab uno simplicissimo, per restrictionem extensionis & influxus ejus; hinc necessariò sunt finita, multiplicia, & quodammodo composita, minusque perfecta & varia: sed secundùm magis & minus, prout nimirum magis vel minus absunt à Causa prima; unde sequitur: quoniam descendendum fuit ad imperfectionem hanc consummatam, & compositionem & multitudinem quasi infinitam, quam videmus in mundo hoc corporeo & sensibili; quod opus fuerit tot intermediis, quæ continuatis gradibus procedant, determinentque & multiplicent vim Infiniti, donec commensurari posset cum inferioribus, & proportione quadam intellectuali illa producat, conservet & gubernet.

§. 6. Quoniam autem à principiis absolutissimè stabilibus & immotis, quamvis sint multa & diversa; non possent in natura provenire operationes diversæ & temporales; quia semper agerent secundùm naturam & essentiam suam: hinc statuenda sunt principia variabilia & temporalia, ut possint esse causa variationis inferiorum. E. g. si sol & luna cum reliquis planetis & fixis non moverentur, quamvis sint corpora multa; tamen operationes & effectus tam varios non producerent eodem in loco, tempore & subjecto, quales semper fieri videmus: nec etiam esset ordo temporum, noctis atque diei, æstatis atque hyemis, multò minùs caloris & frigoris, humiditatis & siccitatis, cum diversitatibus mixtorum hinc provenientium: prout nec generatio & corruptio, elementorum, inanimatorum, viventium & sentientium, quæ à motu, & diversâ à sole, reliquisque corporibus cœlestibus, distantiâ, oriuntur. Quamvis enim unum, quatenus tale, non generet nisi unum; quatenus tamen variatur & mutatur, producere potest operationes varias & diversas, unam hodie, alteram cras;

cras; unam juxta minorem, & alteram juxta majorem distantiam; unam intuendo, alteram occultando se, &c. Unde concludimus, quod ad producendam diversitatem operationum, præter multitudinem luminum & principiorum, necessaria sit & alia istorum natura, juxta quam interdum communicationem habeant, interdum illa careant: sive in totum, sive ex parte, ex attributo vel hoc, vel alio, vel pluribus; ad operationem hanc vel aliam, vel plures, vel omnes; tempore, loco, parte, modoque, vel hoc, vel alio. Quamvis enim uno modo fierent res multæ; in istis tamen nulla esset variatio & motus: quoniam ex una eademque re, quamvis sit multiplex, non fit nisi unum & idem: ita, ut procedi posset in infinitum, nisi perveniretur ad rem aliquam mobilem, vel gradum talem, qui, quamvis certo respectu manet id, quod est; tamen respectu mutabilitatis & variabilitatis dispositionis suæ est causa operationum diversarum, & inprimis omnium mutationum, & motus. Et hic gradus, ut mihi videtur, in mundo Spirituali & Divino est ille, qui vocatur Lux Oris Adami primi, & Sephiræ Akudicæ, per quas Lux originaria superna immittitur in os, & per os interdum intrat, interdum exit; nunc magis, nunc minus; interdum è, vel in gradu primo, secundo, tertio, &c. nunc toto, nunc ejus parte, cum diversitatibus pluribus aliis, de quibus R. Jizchak Lorja Tract. מטי ולא מטי Et hæc est causa variationis & motus, qui tribuitur personis emanativis; quæ propterea non tantum interdum gratiæ & benignitatis; interdum juris stricti & rigoris; interdum misericordiæ; interdum omnium horum simul, vel aliquorum ex his, influxum præbent; unitis Sephiris nunc tribus, nunc quatuor, quinque, sex, septem, nunc omnibus; ita, ut pro vario modo unionis earum, variæ etiam emergant operationes in inferioribus: sed etiam admittunt conceptus mysticos, statuum embryonis, nativitatis,

Infan-

Infantiæ, ſuctionis, adoleſcentiæ, uſus cerebrorum & copulæ.

§. 7. Non enim ſufficit, quod lumina ſuperna dicantur multa; quia propterea in natura non producerentur effectus temporales & varii: ſed inter ſumma & ima requiruntur lumina quædam variantia, quæ vocantur vaſa: eò, quod à ſupernis diſtinguantur, tanquam illorum receptaculum, & ciſterna aquarum, quas è ſupernis accipiunt, & extra ſe ulteriùs emittunt; nunc omnibus, nunc multis, nunc aliquibus, nunc hoc, nunc illo modo, &c. ita, ut mutentur, prout mutatur motus in ſupernis, quem ſic applicant inferioribus, motui abſolutè ſubjectis. Nam è cauſis novis & variatis, oriuntur operationes novæ & variæ.

§. 8. Sic ergo ab unitate prima & ſimplici, immediatè emanat in hominem primum, numerus omnium rerum generaliſſimus: adeoque univerſitas omnium rerum, quarum ipſe virtute Infiniti Cauſa eſt. Cujus rei exemplum ſit numerus quinarius, qui in ſe continet primum parem, nempe 2. & primum imparem, nempe 3. adeoque perfectiſſimus eſt inter numeros compoſitos, tanquam omnium naturam continens, quorum omnes vel pares ſunt, vel impares. Et hic quinarius etiam datur in Adam Kadmon, quoniam Tetragrammaton, quod in ipſo eſt, in ſe eſt unum, & componitur è quatuor literis, quæ ſunt quinque: quò pertinent quinque mundi; quinque lumina; quinque perſonæ; & diſtributio decem Sephirarum, quæ in ſe continent univerſitatem omnium rerum: nempe apex literæ Jod inter mundos, deſignat Æn-Sophicum; inter lumina, lucem cranii; inter perſonas, Senem Sanctum. Jod ipſum inter mundos, Aziluthicum; inter lumina, lucem oculorum, vel cerebri; & inter perſonas patrem. He primum, inter Mundos, Briathicum; inter lumina, lucem aurium; inter perſonas, matrem. Vav, inter mundos, Jezirathicum; inter lumina, lucem Naſi; inter

inter personas, Seir. He ultimum inter mundos, asiathicum; inter lumina, lucem oris; & inter personas, Uxorem τῶ Seir.

§. 9. Quod autem Adam Kadmon in se continet per modum quinarii, id gradus sequens continet per modum denarii; quatenus nempe quilibet è quinque illis gradibus dividitur in duos: quæ sunt lux ambiens, & lux interna implens. Et sic gradus tertius idem continet per vicenarium, si nempe decadi priori luminum addatur decas alia vasorum. Et sic gradus quartus per quadragenarium, quatenus nempe accedunt conceptus descensus à causa sua, & regressus ad illam. Et sic porrò. Et hoc modo influxus Infiniti immutabilis non tantùm multiplicatur, sed etiam quodammodo variatur & movetur in illis gradibus mutabilibus, & mobilibus intermediis; & sic producuntur inferiora, quæ sunt mutabilia & varia.

CAP. XIV.

Quomodo ex quinque vel sex mundis dictis componatur unum quid sub forma hominis, compositum è membris suis, potentiisque animæ & intellectus.

§. 1.

MUndus Æn-Sophicus, i.e. causatum primum & perfectum Causæ primæ infinitæ, est mens, vel intellectus omnium Mundorum: quod Platonici vocant mundum intellectualem, & intellectum primum, qui est locus Monadum & Idearum divinarum, quæ sunt exemplaria & causæ omnium rerum. In hoc homine primo unitas ejus summa, & intellectus ejus immobilis, videtur designari per lucem, prodeuntem è cranio; & ex hac unitate ortum habent omnes unitates omnium entium. Lux cerebri vel oculorum est essentia ejus, quæ continet, & progenerat omnes reliquas essentias.

Lux aurium est vita ejus, cum omni vitarum genere. Lux nasi est intellectus ejus, cum omnibus reliquis. Et lux oris est voluntas ejus, quatenus in se continet, & producit, atque movet omnes reliquas voluntates.

§. 2. Deinde, quinque personæ Aziluthicæ sunt quinque gradus animæ, h. m. Senex Sanctus & Longus, (qui in Sohar habentur pro uno, exceptâ coronâ unicâ.) sunt Jechidah hominis illius magni & unius, i. e. totius rerum universitatis. Pater est istius Chaijah, vel Neschamah Neschamæ. Mater, Neschamah. Seir Anpin, Spiritus ejus. Et uxor ejus, istius Nephesch, gradusque ultimus Animæ Adami primi. Atque sic tres mundi בי״ע sunt corpus istius hominis universalissimi. Et Briah quidem loco capitis est: hoc enim, quia continet sensus, tam internos, quàm externos, est pars corporis humani suprema & excellentissima, vas & habitaculum animæ rationalis; & hâc mediante intellectus; regitque & gubernat membra reliqua, eademque per media congrua ad finem, ultimamque perfectionem suam dirigit. Sed corpus reliquum, nempe pectus & venter, manus & pedes, correspondent Jeziræ, quæ composita est ex angelis, à quibus provenit motus, & vita omnium inferiorum: sed mundus Asiah correspondet fœderis membro & cruribus; nempe crus dextrum, firmamento; sinistrum, elementis; & membrum fœderis, homini.

§. 3. Breviter: Unum simplex produxit hominem magnum generalissimum, qui intra se continet quinque mundos, ceu partes suas. Et ex his mundus Æn-Sophicus est intellectus ejus, qui componitur 1. ex Adam Kadmon, cujus similitudo est Senex Sanctus: 2. ex luce Cranii, ceu Arich Anpin: 3. ex luce cerebri & oculorum, ceu patre: 4. ex luce aurium, ceu matre: 5. ex luce Nasi, ceu Seir Anpin: & 6. ex luce Oris, ceu uxoris. Deinde Homo hic universalis componitur ex anima, & apice literæ Jod, quæ est Kether, ejusque

Jechidah

Jechidah: Secundò ex ipſo corpore literæ Jod, quod eſt Chochmah & ejus Chaijah: Tertiò ex He primo & Binah, quæ eſt ejus Neſchamah: Quartò ex Vav & Tiphereth, cum annexis, qui eſt Spiritus ejus. Quintò ex He ultimo, nempe Malchuth, quæ ipſi eſt Nepheſch. Corpus autem referunt, capitis loco Briah; ubi quinque ſenſus externi correſpondent quinque perſonis dictis, relatis ad Nepheſch: & quatuor ſenſus interni correſpondent quatuor literis Tetragrammati, & quatuor nominibus עב סג מה בן, item quatuor Mundis, & quatuor pedibus Throni gloriæ; item quatuor Turmis angelicis, cum quatuor animalibus, & quatuor rotis. Sed frons, duo oculi, duæ aures, duæ nares, cum duobus labiis & lingua correſpondent decem Sephiris Briathicis: & ſicut inter Sephiras dantur quinque benignitates, & quinque rigores; ita in capite duæ partes faciei, & in qualibet quinque partes: quia frons & lingua componi cenſentur ex utraque extremitate. Corpus autem & Brachia comparantur cum Jezirah, ita, ut duo brachia, duo Ubera & venter correſpondeant quinque perſonis ejus, & quinque gradibus animæ: ſed decem digiti manuum referant decem Sephiroth, & quinque Benignitates, & quinq; Rigores cum decem turmis Angelorum, (contentis in duobus Cherubinis, qui ſunt inſtar duarum manuum, nempe Metatrón & Sandalphon.) quæ ſunt 1. Chaijoth. 2; Ophanim. 3. Arelim. 4. Chaſchmalim. 5. Seraphim. 6. Malachin. 7. Elohim. 8. Bne-Elohim. 9. Cherubin. 10. Iſchim. Et hac ratione, ventris loco erit æther Arabhoth, quod mihi videtur eſſe illud firmamentum, ſupra quod Jecheskieli apparuerunt animalia: Ubera verò erunt fontes illi, per quos demittitur influxus. Et tandem mundus cœleſtis & elementaris comparatur duobus cruribus, & membro fœderis, ita, ut quinque membra, nempe duo crura, duæ manus & fœdus; ſint quaſi quinque perſonæ, & quinque gradus animæ, & quinque corpora, quæ in mundo ſenſibili, nempe quatuor elemen-

ta, & quinta essentia ætherea, & decem digiti pedum, referuntur ad decem Sephiroth mundi Asiah; decem circulos; decem cortices; & decem composita elementaria, ut sunt; inanimatum perfectum, & imperfectum, vegetabilia, pisces, aves, animalia terrestria, homines, Spiritus aquatici, aërei, & ignei.

§. 4. Et concludemus cum Plotino, quod 1. Adam Kadmon sit quasi Intellectus: 2. quinque ejus lumina, rationalitas, quæ est locus quinque habituum, ut sunt: Intelligentia, Ars, Prudentia, Sapientia & Scientia. 3. Aziluth, vis ratiocinandi in specie. 4. Briah, sensus interni & externi. 5. Jezirah, vegetativa: & Asiah quasi corpus hominis istius magni & universalis.

CAP. XV.

Ulterius proponuntur sex conceptus in Adam Kadmon.

§. 1.

NEcesse est, ut Adam Kadmon, (& sic omnia causata reliqua,) reperiatur in Infinito, quamvis istius cum causatis nulla sit comparatio: Si enim non quodammodo reperiretur in illo, non posset esse id, quod est in natura sua. Et hic est conceptus primus causati primi, continentis omnia causata reliqua, nimirum, ipsa illa immensitas, quæ eminenter continet in se omnia entia.

§. 2. Secundus est, quòd Causa prima intelligat & velit causatum suum primum, & cum ipso uniatur, illudque producat, & progeneret: & juxta hunc conceptum Adam Kadmon prodiit, ex immensitate inæstimabili, & determinationem accepit per unionem influentis. Hic conceptus vocatur applicatio Infiniti ad Causatum suum.

§. 3. Conceptus tertius est, quòd Causa prima primo huic

huic homini præbeat entitatem, quâ subsistat extra causam suam, in ipsa natura sua determinata.

§. 4. Quartus, est conversio, & dispositio Causati, quâ revertitur ad Causam suam, ut sibi communicet Bonitatem essendi & perfectionem, sicut primò ipsi communicaverat entitatem solam. Si enim Causa primo statim essendi momento ipsum produxisset omnibus numeris absolutum, non converteretur ad illam, sed in se acquiesceret sibi relictum. Necessum ergò est, ut redeat ad Causam suam.

§. 5. Et quia nemo hoc causatum elevare posset supra se, adeòque non acciperet id, quod est, & quo tum caret, nisi virtute superioris cujusdam attolleretur & disponeretur, ut aptum fiat, ad suscipiendum, quod erat; dubium non est, quin Æn-Soph post gradum hunc quartum elevet hôc causatum suum, ipsumque disponat, (qui est conceptus quintus:) ad istam perfectionem, quam in illud immittere vult; & immittit.

§. 6. Hanc autem Adam Kadmon, ita conversus ad causam suam, & dispositus ad illam recipiendam, tandem accipit, conceptu sexto; ita, ut in se sit perfectus, & felix, unitus cum fonte suo, & illius virtute & proprietate repletus: qua deinde producit & gubernat omnia.

§. 7. Et à sex istis conceptibus omnia prodierunt, quæ à causa prima, ipso mediante, producta sunt. Et fortè ex conceptu primo, prodiit Adam Kadmon: ex secundo, lumina mundi Æn-Sophici; ex tertio, Aziluth; ex quarto, Briah; ex quinto, Jezirah; ex sexto, Asiah.

§. 8. Eodem modo etiam ratione luminum superiorum, juxta illum conceptum, quod infinitum sublimius sit omnibus entibus, produxit lucem cranii: Juxta secundum, quod contineat omnia, lucem cerebri: juxta tertium, quod illud producat extra se, lux oculorum: juxta quartum, quod convertatur, & disponatur, lux aurium: juxta quintum,

quod perficiat illud, lux nasi: juxta sextum, quod adjuvet operationes ejus, ad producendum inferiora, lux oris.

§. 9. Idem procedit in personis, ita, ut ad primum gradum Senex Sanctus; ad secundum, Arich; ad tertium pater; ad quartum mater; ad quintum, Seir Anpin; ad sextum, uxor ejus referatur.

Cap. XVI.

Quod ex quinque potentiis vel gradibus, quæ concipiuntur in Adam Kadmon, provenerint quinque Mundi.

§. 1.

ADam Kadmon, quatenus concipitur ut unitas omnium unorum, quæ sunt quasi Coronæ, & centra omnium substantiarum spiritualium, produxit mundum Æn-Sophicum, in quo lucent lumina superna: quatenus concipitur ut objectum intellectuale primum, quod continet ideas omnium entium, produxit mundum, qui continet decem Sephiras, seu numeros, mensuras, & pondera intellectualia & perfecta: Sed quatenus concipitur ut intellectus, creavit mundum Briah, qui continet intelligentias abstractas, à materia separatas: porrò, quatenus concipitur ut vita, formavit mundum Jezirah, & Angelos; qui sunt motores & animæ corporum præstantissimorum: quatenus autem concipitur ut substantia, quæ est gradus ultimus & imperfectissimus, fecit mundum Asiah, qui respectu cœterorum plane imperfectus est, & à superioribus perficitur.

§. 2. Præterea considerandum, quod sequitur. Ab uno primo immediatè productum est causatum primum, Adam Kadmon; juxta illum conceptum, quo Causa ipsa consideratur in se, ut per se subsistens, & supra omnia: sed quatenus refertur ad causata sua, & ad illa extenditur, illisque mani-

festatur,

festatur, produxit nomen Tetragrammaton, mundosque ad istud relatos, hoc modo: apex literæ Jod, & Mundus Æn-Sophicus, cum Adam Kadmon, & quinque luminibus, respectum habent ad Causam primam, quatenus elevata est super omnia: Gradu secundo, vel tertio, (quia Adam & lumina interdum pro uno habentur, interdum pro duobus;) Jod & mundus Aziluth respectum habent ad causam primam, quatenus consideratur, tanquam contineat omnia; sicut numerus literæ jod denarius continet omnes numeros; Porrò, quatenus causa prima consideratur ab Adam Kadmon, ut causa efficiens rerum omnium, iste gradu tertio vel quarto produxit He primum, & mundum Briah. Et quatenus illam consideravit ut formam conservantem & gubernantem omnia, produxit Vav & Jezirah. Tandem, quatenus ipsam consideravit ut finem, qui ad se trahat, & in se perficiat omnia entia, produxit He ultimum, & Asiah. Quod etiam applicari potest ad lumina superna: item ad personas, quæ nunc sex, nunc quinque numerantur.

§. 3. Porrò, Deus infinitus, qui est elevatus supra omnia, continet omnia; producitque; gubernat & perficit omnia; cum tribus causis, efficiente, formali & finali: & operatur omnia per lenitatem, Rigorem, vel misericordiam: unde generantur à Causa hac, quinque vel sex, quæ reperiuntur in ipso eminenter, & in mundo, luminibus & personis similiter: quia, quatenus in se continent summum, medium & imum; convertuntur ad causam suam, tanquam ad principium, à quo prodierunt; & tanquam ad medium, quod ipsa dirigit, & ad se reducit; & tanquam ad finem, qui ipsa perficit. Et quia composita sunt ex essentia, potentia & operatione; per se subsistunt, adscendunt ad causam suam; & inclinant ad operationes suas.

§. 4. Præterea, Senarius est numerus rotundus; prout & quinarius: quia, dum multiplicantur per se, redeunt in se.

Et

Et in specie, Senarius compositus est ex partibus sex: nempe 3.2.&1. vel 3.3. Et quinarius ex masculo primo, 3.& fœmina prima, 2. Senarius etiam constituit sex terminos corporis, qui sunt, summum, imum, dextrum, sinistrum, anterius & posterius. Et quinarius quinque corpora naturalia, nempe elementa, & quintam essentiam ætheris. Et hæc est causa, quod in Tetragrammato reperiantur He & Vav, qui sunt quinarius & senarius.

Cap. XVII.

Exponitur Psalmus ultimus: & quia non directè ad scopum nostrum, hoc caput omisimus.

Cap. XVIII.

Caput ultimum est anacephalæosis totius hujus Dissertationis.

§. 1.

ANtequam finiamus hanc Dissertationem, breviter repetemus ea, quæ in illa dicta sunt. Nempe 1. quod causæ primæ duplex extet operatio: nempe mundorum separatorum בי"ע, & mundorum superiorum. Vel sic: gradus operationum, vel sunt tres inferiores, vel superiores, qui sunt Adam Kadmon, cujus formam habet Briah: lumina mundi Æn-Sohici, quorum similitudo est in Jezirah: & mundus Aziluth, cujus imago est Asiah. Primus & conformitas ejus, est quasi intellectus abstractus, sive mens: Secundus & similitudo ejus, est quasi anima: & tertius & imago ejus, quasi corpus, subjectum, & vas. Nempe, inter emanantia Adam Kadmon est lux simplex, per se absoluta & subsistens, & sic Briah inter creata. Lumina Mundi Æn-Sophici inter emanantia

nantia & divina sunt lumina unita cum substantia, vel subjecto, vaseque & receptaculo; & sic Angeli inter creata, qui junguntur & uniuntur cum corporibus. Tandem Mundus Aziluth in ordine emanantium est quasi vas & receptaculum, in quod lumina superna imprimuntur; & eandem naturam habet Asiah, respectu animarum intellectualium, earumque originis, qui est Thronus, intellectus nempe abstractus, aliique non ita abstracti & simplices, sed compositi è potentiis aliis, consistentes super corpora, & moventes atque gubernantes eadem. Et sic inter Divina & emanantia datur intellectus simplex, qui est Adam Kadmon: deinde animæ subsistentes, & illustrantes vasa divina, quæ sunt lumina Æn-Sophica: Et denique substantiæ & vasa, quæ illa suscipiunt intra se, & per illa illuminantur, quæ sunt Sephiræ emanativæ. Eodem modo inter creata dantur intelligentiæ, animæ, & corpora, distincta in tres mundos בי״ע.

§. 2. Secundo explicationis modo Æn-Soph dicitur esse supra omnem intellectum, & objecta intellectualia: Adam Kadmon autem objectum intelligibile quidem, sed tanquam sol, per se nimis sublimis & absconditus oculis omnium intelligentium: sed lumina Æn-Sophica sunt intelligibilia determinata, quædam tamen magis, quædam minus; prout magis vel minùs abscedunt à facie Adam Kadmon, vel appropinquant imum versus, in quo faciunt vas & receptaculum, quod est Aziluth, & Sephiræ ejus; quæ fiunt intelligentiæ in actu, per influxum & irradiationem luminum Divinorum, tanquam objectorum suorum determinatorum; quibus mediantibus aliquantum percipiunt de Adam Kadmon, qui solus immediatè est intelligibile summum, elatum super omnes intellectus; & mediante hoc Adam Kadmon isti ascendunt, ut aliquantulum apprehendant de occultissimis Infiniti.

§. 3. Tertius explicandi modus est hic: Omnes perfe-

ctiones mundi formalis & divini considerantur esse causaliter & eminenter: In Adam Kadmon formaliter, & perfectè: in luminibus communicativè, & quidem perfectè: & in Aziluth communicativè quidem, sed imperfectiùs.

§. 4. Quartus modus. Æn-Soph est immensitas incommunicata & incommunicabilis: Adam Kadmon, Communicatio prima, & perfecta, adeoque æqualis & perpetua: Lumina, communicatio secunda; sed non usque adeo perfecta: etsi perpetua, tamen inæqualis. Et sic intelligitur, quomodo Bonum absolutum benefaciat semper, atque extendatur.

§. 5. Quintus. Æn-Soph est unitas infinita & simplicissima, elevata supra omnia, velut eorum causa. Adam Kadmon est unitas essentiæ vel substantiæ primæ, quæ, cùm determinata sit quodammodo ad omnia entia, certo respectu & applicatione eadem produxisse dicitur. Lumina sunt intelligentiæ, à dicta unitate prima emanantes. Et primò quidem lumina cranii, cerebri & oculorum, sunt tres gradus intelligentiarum; nimirum summarum; mediarum; & infimarum: quæ à Proculo dicuntur, intelligibile essentiale; intelligibile essentiale, & vitale; & intellectus; & intellectus essentialis, vitalis, & intellectualis. Vel aliter: formantes; formatæ & formantes; & intelligentiæ formatæ tantùm. Vel, illuminantes; illuminatæ & illuminantes simul; & illuminatæ tantùm. Vel denique intelligibiles; intelligibiles & intelligentes simul; & intelligentes tantùm. Deinde lux Nasi est anima rationalis, communicationem habens à mente vel intellectu, & propterea consistens super corpus divinum. Et lux oris est imago animæ primæ, vitaque ejus, & anima, adhærens corpori, estque forma ejus; & per illud, tanquam instrumentum naturale, operatur operationes suas. Sed Aziluth est ipsum corpus, cujus cranium est Kether: Cerebrum, Chochmah: Cor, vel Lingua, Binah: duo brachia,

Chesed

Chefed & Gebhurah: Duo crura, Nezach & Hod: Corpus, & fœdus, & corolla: Tiphereth, Jefod & Malchuth.

§. 6. Sextus. Poft Æn-Soph fequitur intellectus primus & generalis Mundi Divini, qui eft Adam Kadmon. Poft illum, intellectus communicati & particulares, diftincti in tres claffes divinas; fummam, mediam & imam. Has fequitur anima vel intellectus, qui in tempore intelligit & operatur: & quia ftationem habet fuper corpore, in illud immittit gradum quintum, nempe naturam, vel animam fecundam, quæ repleta eft fpeciebus vel feminibus, & caufa efficiens eft, & formalis totius exiftentiæ corporis, & totius potentiæ, & operationis ejus. Et hæc eft Aziluth, in qua Arich Anpin, ætheri; Pater, àquæ; Mater, Igni; Seir Anpin, Aëri; & uxor ejus, Terræ correfpondent. Vocaturque corpus; quia eft vas & receptaculum graduum animæ & mentis, fupernorum, qui ob Æn-Soph, mediante Adam Kadmon, in dictum mundum Aziluth immittuntur, illumque vivificant & intellectualem faciunt; ut dicunt Platonici. Dicitur autem corpus & vas, refpectu fuperiorum: cùm in fe fit fpiritualis & divinus, magnoque gradu ab inferioribus diftans. Inter quos mundus Briah etiam eft intellectus fimplex, & fpiritualis: Sicut & Jezirah: qui faltem diftinguitur à Briah, eò, quòd nexum habeat cum corpore, fuperque illo confiftat, & illud gubernet.

§. 7. Et hoc Caput, hancque Differtationem concludemus loco quodam illuftri Doctoris noftri R. Jizchak Lorja, qui dicit: Æn-Soph fe habet tanquam Sol, qui in fe invifibilis eft, & incomprehenfibilis, nifi extra ipfum, & in diftans. Secundus ipfum videndi modus eft per feneftram. Tertius: Si tantùm è longinquo, vel feneftra videatur; vel mediante vitro, aut velo. Quod fimile ad infinitum & gradus fubfequentes fic applicari poteft: Infinitum comprehendi non poteft, nifi quàm remotiffimè, & mediantibus gra-

dibus multis, ab illo productis, & longissimè descendentibus à perfectione, & simplicitate infinita. Et hæc distantia & amotio mihi videntur esse Adam Kadmon, & lumina Æn-Sophica. Post illa Kether vel Attika assequitur Infinitum, sine ostio quidem, vel fenestra, sed admodum remotè. Chochmah autem tantum quasi per januam, vel fenestram Coronæ, & non per nudam distantiam (mundum sc. Æn-Sophicum manifestatum,) causam suam assequitur. Binah eandem apprehendit per duas fenestras, quæ sunt Kether & Chochmah; quarú proxima minor est. Et sic usq; ad Malchuth, quæ cognoscit infinitum, mediantibꝰ novem fenestris, quarum ultima ipsiq; proxima; nempe Jesod, est minima. Sed Mundus Briah, non tantum non in distans, nec tantùm non per fenestras; sed etiam mediante velo quodam, illum videt: perque hunc lux ejus iterum per fenestras multas, magnas & parvas, de gradu nimirum ejus summo, usque ad imum descendit; & è minimo istius foramine illum accipit Jezirah, cui duplex velum obtenditur, nimirum unum proprium, & alterum Mundi Briah: adeoque hic mundus lucem supernam, nunc magis nunc minùs percipit; prout per plures, vel pauciores fenestras illabitur. Deinde mundus Asiah eandem lucem per triplex vitrum vel velum accipit; quæ sunt, Briah, Jezirah, & Asiah.

§. 8. Summa hæc est: Necessum esse, ut plura dentur media, per quæ recipiatur lux superna, si suscipi debet ab inferioribus: Et hæc omnia propter imbecillitatem recipientium.

DISSER-

DISSERTATIO SEPTIMA.

CAP. I.

De Speciali significatione Nominis Tetragrammati.

§. 1.

Quia in Adam Kadmon statuimus existere nomen Tetragrammaton, de illo nunc quædam dicenda sunt. Nempe, Jod, prima ejus litera, concipitur ut punctum, quod non tantum est indivisum, sed & indivisibile: designatque unitatem, quæ, cùm aliena sit ab alteritate, etiam non tantùm indivisa est, sed & indivisibilis.

§. 2. He designat ens, quod est compositum ex essentia, & existentia; sicut He compositum est ex ד & י, vel, ex tribus Vavin, quibus designatur essentia, existentia, & ens. Vel: essentia, potentia, & actus; forma perfecta, materia perfecta, & compositum ex istis: & prout Plato dicit: compositum constare è fine & termino: & in supernis talia sunt: essentia, vitæ, & intellectus: & in mundo; intelligentiæ, animæ, & corpora: & in istis, cœlestia, elementa, & elementata.

§. 3. Vav denotat vitam, quæ est emanatio & motus essentiæ, quæ in seipsa manifestatur: estque medium uniendi, & connexionis, inter essentiam & intellectum.

§. 4. He ultimum est imago & similitudo intellectus, vel mentis, & ad instar illius triplex est; composita nempe ex potentia intellectuali, actu intelligendi, & fine, ceu objecto intelligibili; prout etiam se habet essentia, quam designat He primum; quia intelligibile, quod est essentia, non est di-

versum quid ab intellectu, quatenus est in actu, sed cum ipso unum est.

§. 5. Quaternitas autem istius nominis etiam designat unitatem, essentiam, bonitatem & veritatem, quæ sunt attributa generalia omnium. Item quatuor causas, finalem, efficientem, formalem, & materialem, vel instrumentalem.

§. 6. In hoc nomine etiam continentur omnes literæ, tam consonantes, quàm vocales. Tres enim literæ, Jod, He, Vav, sunt 21. addito autem ipso nomine, fiunt 22. quot sunt literæ. Vel, si totum nomen numeres, habebis 26. & cum toto 27. qui est numerus literarum cum duplicibus. Et sic in eo etiam continentur quinque vocales, ad quas puncta omnia referuntur.

§. 7. Et hinc patet, quomodo Tetragrammaton, quia continet omnes literas, non tantùm sit causa omnium nominum, & verborum, quæ sunt symbola omnium rerum: sed per illud etiam cognosci queant omnia, tam intelligibilia, quam sensibilia: adeoque symbolum sit illius Entis, quod omnia produxit & conservat, & ad operationes omnium concurrit.

CAP. II.

Proponuntur & specialia quædam alia de Tetragrammato.

§. 1.

JOd, quia simplex; est unum & primum quid, & simile uni, quod numeris; & puncto, quod corporibus omnibus prius est. Punctum autem, secundùm longitudinem motum, producit lineam, nempe Vav: & hæc in latitudinem mota, producit superficiem, & sic ex י fit ד. (motus enim à dextra tendit sinistram versùs, & omnis communicatio est à summo ad

ad imum.) Et hæc est expressio hujus literæ plena, hoc modo: דו״. Vav autem & Daleth sunt decem, sicut Jod eorum principium. Porrò, si Daleth fiat crassum, ipsique addatur profunditas, inde fit corpus, in quo omnes tres dimensiones, h. m. ה: quæ est nota profunditatis.

§. 2. Notum autem, quod ד sit symbolum fœminæ, quia in se habet notam descensus primi ab uno, cum omnibus numeris; estque principium omnis separationis: sicut & juxta significationem nominis, Daleth fœmina pauper est, & perfectione caret; & sicut janua aperitur, ut accipiat influxum supernum, & masculum. Et tum generatur causatum inferius, nempe He, desuper apertum rima quadam tenui; quia in summitate receptionem habet subtilem admodum: inferius autem habet aperturam latiorem, quia progenerat causatum crassius & imperfectius, quod, ut prodeat, opus habet portâ latiore.

§. 3. Deinde, unum correspondet puncto; duo, lineæ; quia hæc est extensio inter duo puncta. Tria, superficiei; quia figura prima est Triangulum inter tria puncta. Quatuor puncta constituunt corpus primum, quale est cubus. In quaternario autem continetur denarius, hoc modo: 1. 2. 3. 4. Et hoc modo Tetragrammaton in se quidem est unum; sed continet duo, nempe duo He: tria, nempe tres literas Jod, He, Vav: quatuor, nempe quatuor literas: quinque, cujus nota est He: sex, cujus nota est ו: Septem, In modo scribendi, qui vocatur בן 52. cujus numerus minor est 7. Octo, quia numerus nominis est 26. & numero minore 8. Novem, in scriptionibus, עב 72. סג 63. מה 45. (& בן; si enim Nun finale denotet 700. & Beth 2. numerus minor erit 9.) Decem, quia in dictis plenitudinibus occurrunt decem literæ. Adeoque Tetragrammaton omnes continet numeros. Et sicut in denario omnes continentur numeri; ita in quaternario omnia corpora; suntque duæ notæ perfectionis generalis,

ralis,per quas omnia mensurantur & numerantur: quæ sunt similitudines decem Sephirarum Mundi Æn-Sophici,qui causa est quatuor mundorum.

§.4. Sicut autem Jod plenè scriptum, iterum producit denarium; ita sciendum est, quòd inter internum & externum nulla sit differentia; sed sit res eadem. Et hoc modo etiam jod,tanquam punctum, & tanquam denarius, est primum & ultimum; simplex, & forma una, & tamen continens omnes formas, sive universale simplex & perfectum, & generale primum, i.e. causa tam efficiens, quàm finalis rerum omnium.

CAP. III.

Quis sit locus Nominis Tetragrammati, & alia quædam de denario.

§.1.

Alibi dictum est, quod locus Tetragrammati sit in canali, seu finali Æn-Sophico, tanquam anima omnium animarum: quod nihil aliud est,quàm applicatio illa, qua Æn-Soph intelligit,& desiderat omnia causata sua,& cum illis unitur. Si enim numerus duarum primarum Tetragrammati, id est, 15. in se ducatur, & sic etiam duæ posteriores, i.e. 11. orietur 346. qui est numerus רצון, bona voluntas; & addito quaternario Tetragrammatico 850. qui est numerus שכל intellectus.

§.2. Secundus locus Tetragrammati in Adam Kadmon est, cùm plenè scribitur, unde proveniunt quatuor nomina עב סג מה בן, quæ sunt origines luminum Mundi Æn-Sophici & אביע.

§.3. Tertius Tetragrammaton locandi modus est hic: ut apex יי Jod sit in luce cranii: Jod,in luce cerebri & oculorum: He,aurium: Vav, Nasi: & He ultimum, Oris.

§.4.Quar-

§.4. Quartus Tetragrammati locus est in Aziluth, & quinque ejus personis: Attik enim, ob sublimitatem suam, ad nullam literam refertur. Modo quinto Tetragrammaton locatur in qualibet Sephira omnium personarum. Sexto, in Briah, & in unaquaq; è quinque personis ejus, & in qualibet Sephira cujuslibet personæ. Et sic in Jezirah & Asiah, & personis eorum, numerisque, intelligentiis, animabus, corporibus; adeoque in omnibus rebus.

§.5. Ad hoc Nomen Tetragrammaton etiam applicantur sequentes quaterniones. Nomen אהיה, quod alii ad Binah & ad Daath, alii ad Kether referunt; propriè autem pertinet ad Kether gradûs Binah. Et nomen אדני, quod pertinet ad Malchuth. Item, אבגית. Item, Lenitas, Rigor, Misericordia, &, quod ista continet. Et מנחא. Et quatuor lumina: directum, reflexum, vestigium & scintilla. Et quatuor pedes throni, ad quos referuntur patres. Et quatuor genera populi Sancti, Sacerdos, Levita, Jisraëlita, & proselytus. Et quatuor animalia, Leo, bos, Aquila, homo, & uniuscujusq; quatuor facies. Et uniuscujusq; quatuor alæ. Et quatuor principes Angelorum, Michaël, Gabriel, Uriel vel Nuriel, & Raphaël. Et post istos quatuor exercitus Angelici, ad dextram, sinistram, ante & retro locati. Et quatuor vigiliæ noctis. 4. turmæ corticum. Et 4. species ignium spiritualium: albus; ruber; flavus, & niger. Et 4. fluvii Eden. 4. Cardines mundi. 4. puncta Sphæræ cœlestis. 4. Elementa. 4. Venti. 4. Qualitates. Et 4. temperamenta. 4. anni quadrantes. Et 4. passiones; cupiditas, timor, gaudium & tristitia: vel, amor, odium, delectatio & dolor. 4. Virtutes; prudentia, justitia, temperantia, & fortitudo, residentes in quatuor potentiis animæ, intellectu, voluntate, concupiscibili, & irrascibili. 4. Virtutes Theologicæ, Fides, Spes, Charitas, vel benignitas, timor humanus & divinus. 4. quibus constat homo; corpus, potentia vegetativa, potentia vitalis, & anima rationalis. 4. formæ generum in mundo intellectuali. Et 4. specierum, analogæ illis, e.g. justus, fortis, benignus, pulcher.

Et 4. principia entium supernorum, juxta Proculum & Syrianũ, unitas, æternitas, terminus, & quod ex tribus his componitur. Et sic entia summa etiam sunt 4: intelligibile primum; ens intelligibile; intellectu præditum; vita intellectus; & intellectus vitalis. 4. etiam sunt omnium rerum summa genera, unum simplex; intelligentiæ separatæ; animæ; & corpora. Vel, juxta Patritium, incorporea; corporea; incorporea incorporata; corporea incorporata, i. e. intelligentiæ; animæ; naturæ, & corpora. 4. species providentiæ: dare omnia omnibus; dare omnibus, sed non omnia; dare omnia, sed non omnibus; & dare quibusdam, sed non omnibus. 4. Species animarum: intellectuales; divinæ, semper sequentes Deum; sequentes aliquando, sed in puritate; & quæ his modis carent. Sic in cœlo quatuor: corpus, quod movetur; anima, quæ illud movet; intelligentia, propter quam illud movet; & motus vel actus, ab his omnibus procedens. Item quatuor causæ: finalis; efficiens; formalis; & materialis. Sic in omni ente, juxta Philosophos, reperiuntur 4: essentia; existentia; proprietas; & actus. Item: unum; bonum; verum; & essentia. Et in homine, secundùm Ijobum; cutis; caro; ossa; venæ. Item 4. quadraturæ lunæ. 4. fluxus & refluxus maris viginti quatuor horis. 4 gradus spirituum immundorum, quos vidit Elias & Jecheskiel. 4. supplicia synedrii. 4. Regna. 4. metalla: argentum; aurum; cuprum & ferrum. 4. paria sepulta in urbe quaternionis. 4. vexilla. 4. anni præputii. 4. vestes sacerdotis communis. 4. vestes aureæ sacerdotis magni. 4. species fasciculi scenopegitici. 4. annuli altaris: mensæ; arcæ. Et sic omnis Philosophia divina continetur doctrina de essentia; unitate; veritate; bonitate. Item, essentiâ; existentiâ; potentia; & actu. Et naturalis de materia; privatione; forma; & composito. Item, substantia; qualitate; quantitate; & motu. 4. species mutationum: generatio & corruptio, respectu substantiæ; alteratio, respectu qualitatis;

litatis;

litatis; augmentatio & diminutio, respectu quantitatis; ascensus, descensus, & motus in circulum, ratione motus. Et sic quatuor Elementa, & quatuor elementata: inanimatum; vegetabile; brutum; & homo. Et in Geometria: punctum; superficies; linea; corpus. Et omnis perfectio intellectus consistit in potentia intelligendi; Scopo, vel objecto; actu intelligendi; & elocutione actuali rei intellectæ. Quaternarius enim est numerus perfectus, quia continet formam omnium numerorum, quod est unum; materiam omnium numerorum, quæ sunt duo; compositum ex utroque, quæ sunt tria; & operationem, quæ sunt quatuor. Item, quia continet primum parem, nempe 2. & primum imparem, 3. & totum denarium 1. 2. 3. 4. Estque numerus justitiæ, quia est quadratus, adeoque æqualis, & stabilis, semperque rectus & immutabilis, etiamsi moveatur, vel cadat: unde per illum jurârunt Pythagoræi, tanquam per principium totius naturæ, &c.

CAP. IV.

De Sephiris in genere.

§. 1.

QUia fundamentum & objectum Doctrinæ Cabbalisticæ sunt Sephiræ; nunc dicendum est de istarum proprietatibus, & attributis. Nempe, media illa, de quibus diximus, quæ repræsentant causam primam, in se occultam planè, sunt Sephiræ; quæ ab illa immediatè emanarunt, & illius virtute produxerunt, & gubernant omnia reliqua.

§. 2. Istæ Sephiræ sunt productæ ab uno primo simplici, manifestantes bonitatem ejus infinitam: specula veritatis ejus, & analogia essentiæ ejus celsissimæ: Ideæ Sapientiæ ejus, & repræsentationes voluntatis ejus: receptaculum potentiæ ejus, instrumentum operationis ejus: gazophylacia

 felici-

felicitatis ejus, distributrices benignitatis ejus: Judices regni ejus, qui in lucem producunt jus ejus: & tandem denominationes, attributa, & nomina illius, qui summus est omnium, & omnium causa: decem nomina indelebilia: decem attributa augustissimæ Majestatis ejus: decem digiti manuum ejus, quinque dextri, & quinque sinistri: decem lumina, quibus ipsum eradiat; & decem vestes, quibus amicitur: decem visiones, quibus apparet: decem formæ, quibus omnia formavit: decem sanctuaria, in quibus glorificatur: decem gradus prophetiæ, quibus manifestatur: decem cathedræ, in quibus informat: decem throni, in quibus judicat populos: decem species Paradisi, vel thalami, pro iis, qui ipsis digni sunt: decem gradus, quibus descendit, & quibus ad istum ascenditur: decem campi, producentes omnem affluentiam & benedictionem: decem fines, desiderati ab omnibus; sed quos assequuntur tantùm justi: decem lumina, illuminantia intelligentias: decem species ignis, exurentes omnes concupiscentias: decem species gloriæ, beatificantes omnes animas intellectuales, & mentes abstractas: decem dicta, quibus creatus est mundus: decem spiritus, quibus iste movetur & vivificatur: decem verba, & decem numeri, mensuræ, & pondera, quibus omnia numerantur, ponderantur & mensurantur: decem lapides lydii, quibus probatur omnium rerum perfectio; prout nempe quid magis vel minùs ad illas accedit, vel ab illis abscedit: decem prædicamenta, quibus continentur omnia: genera generalissima, quæ in sinu suo comprehendunt omnia, & extra se edunt: providentiæ, extensæ ab uno extremo ad alterum, & curâ sua omnia dirigentes ad commodum & emolumentum suum: causæ secundæ, per quas prima omnia operatur, conservat & gubernat: radii divinitatis ejus, per quos omnia illustrantur & manifestantur: formæ & ideæ, & species, per quas omnia producuntur: animæ & potentiæ, per quas omnibus datur essen-

tia,

tia, vita & motus: ordo temporum, quo omnia dimensurantur: loca incorporea, quæ intra se comprehendunt omnia: monades supernæ, ad quas reducuntur omnia multa, & per illas ad unum simplex: & denique perfectiones formales, quæ, cùm dependeant à perfectione una eminente, interminabili, causæ sunt omnium perfectionum dependentium: quæque illuminant intelligentias simplices, & à materia separatas, & animas intellectuales, & corpora cœlestia, elementaria, & elementata.

CAP. V. VI. VII.

§. 1.

CAP. V. agitur de Nomine Sephirah: nempe quod derivetur à rad. ספר numeravit, ut Gen. 41, 49. *cessavit numerari:* ubi de Numero agitur prolixè.

§. 2. Juxta Platonicos enim, sicut Infinitum est ante ens primum, quod necessariò est multiplex & compositum; ita Numerus, qui est in ente hoc primo, est ante omnia entia reliqua, quæ sunt ideæ divinæ, exemplaria, & causæ omnium entium. Et supra numerum hunc, qui consistit in entibus numeratis vel numerabilibus, necesse est, dari Numerum, qui per se subsistit absolutissimè, & qui causa est, quod ens primum distribuatur in entia, id est, species & ideas: ita, ut per numerum illum, qui est essentialis enti primo, eveniat, ut ens hoc non subsistat gradu quodam certo; sed ab illo uno descendant multa distributa in genera & species, distinctas qualitatibus, & numero.

§. 3. Revera enim hæc est natura entis primi, ut, cùm sit post unum simplex, necessariò sit numerabile & multum: quod si autem numerus esset entibus posterior, & non prior; differentia, quæ semper inter illa datur, esset accidentalis;

non tantùm entibus, & ideis secundis, sed & primo: cum tamen ex multitudinibus ejus, & non per accidens, generetur numerus, & multitudo specifica reliquorum entium; tradente Ficino, qui videatur ipse.

§. 4. Cap. VI. agitur de nomine הדר Pulchritudo, & quod David Psalm. 104, 1. appellet Sephiras emanatas nomine הדר decus, pulchritudo; quodque, secundùm alios Sephirah derivetur à nomine ספיר, quod, quasi mutato ס in ש, juxta Ijob 26, 13. habet significationem pulchritudinis. Ubi de Pulchritudine in genere agit, secundùm Platonicos: deque Pulchro primo prolixè.

§. 5. Capite VII. agitur de nomine מדות mensuræ; ubi prolixè agitur de mensuris quantitatis continuæ, & discretæ, & proprietatum; ut auri, purioris vel impurioris; item colorum; quorum mensura, albedo, &c. Quodque sic Causa prima sit mensura omnium rerum. Et hanc naturam mensuræ proprietatis, & perfectionis, & graduum, attribuit Sephiris. Cùm enim, quod primum est in unoquoque genere, sit mensura reliquorum illius generis; & Sephiræ sint talia prima, prout e. g. Sapientia, in genere Sapientiarum, & sapientum: Intelligentia, in genere intelligentiarum, & intelligentium, &c. eædemque, juxta requisita mensuræ, sint stabiles, & invariatæ; nec non causæ efficientes & formales omnium rerum; hinc istas meritò earundem mensuras dici, concludit.

Cap. VIII.

Explicatio specialior, quare Sephiræ dicantur numeri, mensuræ, & pulchræ.

§. 1.

Sephiræ ergo dicuntur numeri, respectu Infiniti. Sicut enim ab uno numerali proveniunt omnes numeri; ita illæ ema-

emanarunt ab uno primo infinito. Deinde etiam dicuntur numeri, respectu inferiorum; quia ab illis componuntur, determinantur, & ordinantur omnia, quæcunque creata sunt, mensurâ, pondere, & numero; & illæ omnia regunt, perficiunt, & beatificant. Porrò etiam numeri sunt respectu sui ipsius: sicut enim Unitas essentialis est infinito, ita multitudo & numerus est Sephiris & causis secundis. Hæ sunt numeri, quia priores sunt omnibus entibus; & ista disponunt, quoad naturam eorum interiorem: & dividunt, quoad naturam eorum externam. Numeri sunt: quia, cùm descendunt ab uno simplici, sunt tam in totum, quam ex parte multiplices, & numerabiles. Numeri: quia comprehendunt intra se multitudinem formarum, quæ, propter res multas & diversas, sunt multæ & diversæ. Numeri: quia in qualibet Sephira continentur omnes decem, & in singulis istius decadis, decas alia, & sic in infinitum. Numeri: quia quælibet Sephirah inseparabiliter unita est cum reliquis novem, & cum principio infinito. Numeri: quia continent essentiam & vas; lucem ambientem & externum vasis; lucemque internam & vasis internum. Numeri: quia continent quatuor Mundos אבי״ע, sub notione & conceptu Systematis Aziluthici. Numeri: quia Kether continet 620. columnas lucis; Chochmah 32. semitas; Binah 50. portas; Chesed 72. pontes; &c. Et tandem numeri: quia sunt compositæ ex essentia & subsistentia; naturâ & supposito; Substantia & accidente; ex essentia, potentia & actu; intellectu & voluntate; speciebus diversis, & operationibus variis: Suntque intelligibiles & intelligentes; dependentes à causis suis, subsistentes per se, & extensæ ad inferiora: & istorum causâ aliquando ascendunt ad superiora, & accipiunt omnes lucem & potentiam novam, quam derivent in inferiora. Jamque nihil dicam de personis, quæ compositæ sunt ex mare & fœmina, influente & recipiente; ex quibus Sephiræ מ״ה & ב״ן sunt com-

positæ

positæ. Nec dicam de proprietatibus Chesed & Din, Lenitatis & Rigoris, per quas varie distinguuntur: de diversis ipsarum copulis; Conjunctionibus; Separationibus; Divisionibus: nec de mysterio extremitatum, quæ illis tribuuntur: ut sunt, summum, imum; anterius; posterius, dextrum & sinistrum: nec de mysterio generationis ipsarum, & adolescentiæ earum, deque diversitatibus aliis. Prout etiam non tangam Sephiras Mundi Æn-Sophici, cum Mundis innumeris contentis in nominibus, literis, Alphabeto, cum 231. portis, vel combinationibns ejus: nec foramina capitis, cerebri, oculorum, aurium, Nasi, & oris; quibus adscribitur mysterium lapsus & redintegrationis: item, quòd una superinvestiat alteram; & omnes, hominem primum, unâ parte manente nuda, & superna. Sufficit enim, quòd sciamus, istam Aziluth, tam multiplicem & numerosam, esse imaginem & similitudinem Infiniti; non æqualem ipsi, sed ut numerum ab uno divisam: quòd tamen illi se communicat toti, & omnibus ejus partibus; ita, ut numerus ille causam suam primam quasi enarret, & demonstret creaturis, quod in illa occultum est. Prout etiam in ipso exsculpta & conscripta est, tanquam in libro, voluntas divina; quæ est causa, quod in libro Jezirah fiat mentio istius similitudinis; quam etiam Cabbalistarum princeps, in loco Ps. 19, 1. exprimi vult, ita ut Chochmah sit liber patris; Binah, liber matris; & adhuc tertius, liber Daath; qui sint tres illi libri, per quos conditus sit Mundus; mundusque judicetur initio anni.

§. 2. Eodem modo Sephiræ dicuntur pulchritudines; quia nimirum illæ sunt eradiatio ad extra, sed una, & extensa certo ordine numerorum, personarum, proprietatum & formarum: quæ est pulchritudo admirabilis, venerabilis, & desiderabilis; promanans ex immensitate interna & occulta, unius simplicis & boni perfecti, quod splendore suo magno, intelligibili tamen, manifestat mentibus: & ita benignitate

sua

sua insigni corda ad se trahit, ut se mediante, convertantur ad scaturiginem suam incomprehensibilem. Non enim tantùm media sunt Sephiræ, per quæ causa prima omnibus rebus applicatur, & manifestatur; sed & gradus scalares, per quos omnia ascendunt, & illam assequuntur. Imò Sephiræ sunt quasi vestis, quô vestitur Deus benedictus, juxta Ps. 104, 1. & in illa apparet creaturis suis.

§. 3. Tandem etiam mensuræ dicuntur Sephiræ, respectu Infiniti: quia potentiam ejus super omnia elevatam, & ad omnia extensam, determinant, & quasi dimetiuntur, atque limitant, & dirigunt ad operationem hanc vel illam; tanquam instrumenta, quæ inserviunt agenti primo; & causæ secundæ, subordinatæ causæ primæ. Deinde etiam dicuntur mensuræ, respectu inferiorum: quia determinatione sua limitant, & formatione sua dimetiuntur, privationem materiæ potentialem, inque illam infundunt formas, determinatas ad hanc vel illam operationem, genus, speciem vel subjectum: ut nihil dicam de locis determinatis, & temporibus destinatis, item proprietatibus, attributis, potentiis, quantitatibus, qualitatibus, mixturis & ideis specialibus. Idemque præstant erga potentialitatem & informitatem animarum intellectualium: item, intelligentiarum abstractarum, quas efformant ex idea in actum primum, & perficiunt actu secundo, & ad esse, & operari proprium deducunt.

Cap. IX. X. XI.

§. 1.

Capite Nono prolixè exponitur, quare Sephiræ dicantur vestimenta Infiniti; quia, sicut vestis proximè adjacet corpori; ita Sephiræ sunt Infinito, ejusque lucem proximius recipiunt, & eminentiùs, quàm cœtera causata: &, sicut vestes

sunt extra corpus, & naturæ alterius, ita Sephiroth non sunt ipsum Infinitum, sed principiata ejus, quamvis ab ipso inseparabilia. Item, sicut vestes sunt accidentia corporis, ita Sephiræ non sunt causata necessaria, sed arbitraria; ita, ut non sit impossibile, Infinitum existere posse sine Sephiris, & similia plura.

§. 2. Capite Decimo exponitur, quâ ratione appellatio lucis tribuatur Sephiris; nimirum, eminenter, quoad omnia lucis naturalis attributa & propria.

§. 3. Capite Undecimo: quare Sephiræ vocentur Spiritus, voces, & verba Infiniti; nimirum allegoricè; quia, cùm Deus infinitus manifestare voluit aliquid sui, produxit Arich Anpin, vel Coronam summam, quæ vocatur רצון, bona voluntas. Cumque applicaretur intellectus ejus ad intelligibile, produxit patrem, vel sapientiam: sed deinde prodiit quasi Spiritus & halitus internus, & produxit matrem, quæ vocatur Spiritus: cujus impulsu nascitur vox, Symbolum Seir Anpin: ex quo deinde fit nomen vel verbum, i. e. Uxor ejus.

Cap. XII.

Decem proponuntur modi, quibus per Sephiras manifestetur Numen infinitum.

§. 1.

MUndus Aziluth, in quo lucent decem Sephiroth, quando consideratur cum respectu ad Æn-Soph, nomen habet Coronæ; quia hæc ab illo accipit omnem essentiam, potentiam, & operationem. Quatenus autem deinde intelligit & concludit, vocatur Sapientia; sed quatenus respectum habet ad inferiora, & ad ista se exporrigit, vocatur Intelligentia: quæ illis sese applicat per excellentiam proprietatis & naturæ suæ; & hæc est gratia & benignitas. Sed quando juxta dispositionem recipientium determinatur & limitatur;

qui

qui est quidam descendendi modus, est Gebhurah, jus strictum. Porrò, quatenus conjungitur activum cum passivo, Chesed cum Gebhurah, vel actus cum potentia, vocatur Tiphereth. Et quatenus benignitas omnibus influxum largitur, (quia essentiale est benignitati affluere omnibus, tam justis, quàm injustis; quamvis non largiri omnia, sed suam tantùm proprietatem, nempe gratiam;) vocatur Nezach, superatio. Quando autem quibusdam dat aliquam partem debitam; videlicet præmium & pœnam inferioribus, quæ sunt composita è duobus contrariis, ut quæ habent liberum arbitrium, vocatur Hod, gloria. Sed Jesod appellatur, quatenus dat omnia omnibus. Et tandem Regnum est compages omnium perfectionum emanantium, & in qua omnes concurrunt, & consistunt.

§. 2. Secundò. Kether est symbolum causæ finalis τῶ Æn-Soph: Chochmah, formalis: Binah, efficientis. Et quia Causalitas Infiniti nihil est aliud, quàm emanatio Influxus bonitatis, veritatis, & justitiæ ejus; iste autem per bonitatem ejus, extenditur & exporrigitur; per veritatem manifestatur, & publicatur; per justitiam autem, nempe distributivam, datur & conservatur omnibus & singulis portio ipsorum debita & statuta. Hinc Chesed denotat emissionem & applicationem maximæ bonitatis ejus: Gebhurah, justitiam & judicium: Tiphereth, manifestationem veritatis; & propterea vocatur Lex scripta. Hæc omnia autem influunt triplici gradu, nimirum in summa, media, & ima: gradus influendi in Summa denotatur per Nezach, quæ sic dicitur, quòd superet, & quod vincat omnem privationem & defectum; & quòd cum ipsa uniatur perennitas & sempiternitas: Hod autem denotat gradus infimorum, quæ sese convertunt erga superiora, & repræsentant privationem & egestatem suam; simulque perfectionem, excellentiam & potentiam Superiorum. Nam inferiora sunt quasi fœminæ defectuosæ, & desiderant

siderant superiora; &,quod dicit Aristoteles,à forma pulchra redduntur. Sed Jesod denotat naturam mediorum; quia jungit & unit superna, perfecta & agentia, cum inferioribus egentibus & passivis; estque præponderator inter Nezach & Hod, utriusque communicationem habens, & illa uniens. Deinde autem Malchuth est collectio & receptaculum omniũ perfectionum dictarum, recipitque à Jesod & à supernis, largiturque essentiam & perfectionem omnibus creatis, quorum regimen habet.

§. 3. Tertiò. Dei Voluntas,quòd velit manifestari & innotescere, est Kether; Consultatio de modo, quomodo id in actum deducat, & decretum ejus intellectuale,est Chochmah; ipsa deductio in actum, est Binah; nempe Elohim, qui in principio creavit cœlum & terram,in hunc finem, ut possit communicare bonitatem suam, quod est Chesed: id quod fieri debet,debitâ dispositione mediorum, certa quadam serie inter ipsum, & inter universum ordinatorum, ad principium & finem generalem, quæ est ipsa causa prima, est Gebhura: per quam manifestat veritatem & pulchritudinem suam insignem; quod est Tiphereth. Quod autem actu creavit Mundum Briah,designat gradum Nezach: & mundum inferiorem Asiah; gradum Hod: & mundum intermedium Jezirah,est Jesod. Malchuth autem continet omnia.

§. 4. Quartò. Sephiræ repræsentant Infinitum, tanquam causam omnium entium, eorumque essentiæ, potentiæ & operationis; hoc est Kether: Vita & veritas ab ipso intellecta; est Chochmah: Intellectus,est Binah: gratia & benignitas,est Gedulah; potentia, est Gebhurah: Pulchritudo & Misericordia, est Tiphereth: Superatio victoriosa, est Nezach: Gloria, est Hod; Justitia, est Jesod: Regnum, est Malchuth. Ita, ut quamvis ille Infinitus elevatus sit super omnes perfectiones istas,eminentia quadam infinitâ omnes tamen contineat modo perfecto, absoluto, simplici & occulto, ita,ut ipse

ipse sit vita, intellectus, veritas, benignitas, rigor & victoria &c. earum unica; & omnia attributa & perfectiones ejus, quæ sunt Sephiræ istæ; sint inseparabiles ab ipsa ejus essentia, & à se invicem, ita, ut omnes sint in una, & una in omnibus: idque sine omni mutatione, multiplicatione, & compositione; quoniam in ipso causaliter & eminenter sunt hæ perfectiones omnes, ipse easdem produxit in esse proprium, uniturque cum illis, & per illas, cum omnibus creatis &c. perque illas manifestatur intelligentiis creatis, humanis & angelicis.

§. 5. Quintò. Kether est similitudo DEI Infiniti, quatenus sublimior est omni ente, & cum nullo aliquid commune habet. Chochmah designat ipsam Sapientiam, quatenus nempe Infinitus in se continet, tanquam objectum intelligibile, omnia entia. Sed quatenus sese exserit ad inferiora, & ipso actu causaliter producit omnia creata, repræsentatur in Binah. Et quia Causa in divinis triplex est; hinc finalis est in Chesed, tanquam Bonum ab omnibus desideratum: efficiens in Gebhurah, qui est gradus Elohim, à quo omnia ordinantur & distribuuntur, numero, mensurâ & pondere: formalis & ultima est in Tiphereth, quæ est Lex Scripta. Quæ autem per tria hæc attributa producit Deus, designantur per quatuor Sephiras sequentes; nimirum Aziluth, per Nezach, quæ spectat ad misericordiam: Briah, per Hod, quæ est ad sinistram, respectu Aziluth: In specie autem, quia in illa sedem figit Binah; à qua juris origo. Et sicut Nezach & Hod sunt duo fratres, uno loco commorantes: sic Mundus Briah non separatur ab Aziluth; sed hæc sedem suam habet super ista, & per eam protenditur ad omnia inferiora: & in ea sunt naturæ incorporeæ, & intellectuales, quæ per celebrationem & laudem convertuntur ad Aziluth. Deinde per Jesod, Jezirah; quia in ista residet Tiphereth: & per Jezirah, Briah unitur cum Asiah; sicut Tiphereth & Malchuth, per Jesod; &

ficut anima rationalis conjungit unitque intellectum abstractum & simplicem, cum corpore materiali. Adde, quod Jezirah sit fundamentum Mundi Asiah, quoniam istum conficit, vivificat, & immediatè movet. Malchuth autem est Mundus Asiah, in quo ipsa quoque sedem figit; & ambæ sunt ultimæ & passivæ.

§. 6. Mediantibus Sephiris intelligitur, quod Causa prima sit à se ipsa, (h. e. Kether,) vivens in secula seculorum; (Chochmah,) perfectissimè intelligens omnia; (Binah,) quodque illa ex mera bonitate, non indigens ullo alio, nec assumpto auxilio ullo, (Chesed,) & per excellentiam potentiæ suæ infinitæ (Gebhurah,) statuerit, sese exserere modo isto, & ad entia hæc; (Tiphereth,) dando actum & formam (Nezach,) potentialitati & materiæ etiam ab ipsa provenienti (Hod,) in hunc finem, ut inde fiat compositum, vel ens perfectum (Jesod,) & ex illo opus (Malchuth,) per quod convertatur ad principium suum, qui etiam est finis ejus; in quo invenire potest beatitudinem suam.

§. 7. Septimò. Sephiræ testantur, quod Æn-Soph, causa eorum, sit ens: vivum: intelligens: volens: potens: decernens: dans essentiam: insistens operationi: conservans & continuans: & perficiens omnia entia.

§. 8. Octavò. Ostendunt, quòd Deus infinitus sit ens: intelligens: providens: benignitate: judicio: & misericordia: continuans: nemine interrumpente: universitatem omnium rerum: super quas habet plenum dominium.

§. 9. Nonò. Sephiræ testantur, quod Æn-Soph sit elevatus super omnia: contineat omnia: producat omnia: bonitate: potentiâ: & scientiâ: conservetque omnia, quæ creavit: ipsisque det potentiam operandi: concurrat ad operationem eorum: & his mediis perficiat omnia.

§. 10. Decimò. Mediantibus Sephiris manifestatur, 1. quod Æn-Soph 2. sit infinitus, celsitudine & perfectione: 3. æter-

æternus, principio & fine carens: 4. immensus, & existens in omnibus locis, omnibusque operibus, tam possibilibus, quam realibus: 5. elevatus super omnia extra se posita, quæ vel sunt, vel esse possunt: 6. continens omnia, & illa producens: 7. conservans & augmentans illa: 8. & illa perficiens: 9. & hæc omnia in hunc finem, ut exserat bonitatem suam insignem, & benefaciat omnibus causatis suis: 10. ut in illis manifestetur, & omnium ore laudetur, condecoretur & exaltetur.

DISSERTATIO OCTAVA.

CAP. I. II. III. IV. V.

§. 1.

CApite Primo exponitur; unumquodque de quinque luminibus mundi Æn-Sophici componi è decem Sephiris duplicibus; nempe, partim ambientibus & externis, partim circundatis & internis: & quomodo ex luce ultima, nempe oris, fiant vasa.

§. 2. Capite Secundo dicitur; ex eo, quòd non fracta sint vasa summa, factum esse, ut lux Coronæ remaneret foràs, quasi separata: in vas Coronæ autem ingressa sit Sapientia; & Binah in vas Sapientiæ: atque sic porrò, usque ad lucem Malchuth, quæ ingressa sit in vas gradus Jesod; unde vas illius remanserit sine luce.

§. 3. Capite Tertio: quomodo ex oculis Adam Kadmon facta sint vasa superna.

§. 4. Capite Quarto: quomodo differant Sephiræ Nekudim, cum vasis, à Sephiris Akudim: & quæ sint utrarumque proprietates.

§. 5. Capite Quintò: quomodo influxerint lumina in decem Sephiras Nekudicas; & quomodo Septem inferiores

non

non potuerint recipere eadem, faciemque suam averterint ab iis, in quo consistat mysterium lapsus & mortis.

CAP. VI.

Quinque proponuntur rationes, quare Emanationis autor admiserit confractionem & lapsum; & quid inde emolumenti.

§. 1.

NE putes autem, hanc confractionem & lapsum factum esse per accidens: quia deliberato animo, sapientique consilio illam instituit Deus, in majorem manifestationem gloriæ & majestatis suæ; prout evincitur quinque rationibus. Primò enim per lapsum hunc jacta sunt fundamenta mundorum producendorum: ut nempe causæ ipsorum proximæ acciperent facultatem illos producendi, ordine & modo debito, qui primò requirit privationem. Nam sicut ab infinito, ob nimiam sublimitatem ejus, non poterat provenire mundus Æn-Sophicus & Aziluthicus; nisi mediante restrictione illa, quæ quasi retraxit se ipsum, seque disposuit, & quasi commensuravit iisdem: sic à Sephiris emanatione productis, quæ ob nimiam sublimitatem suam à creatis planè sunt separatæ, non potuerunt produci mundi בי״ע; Intelligentiæ Separatæ, animæ rationales & corpora, nisi mediante hoc lapsu & descensu: per quem Septem Sephiræ structuræ dispositæ sunt, ad progenerationem trium mundorum sequentium. Hæc dispositio autem non facta est, nisi auxilio superiore: Cùm enim ab isto semper dependeant, tam quoad essentiam, quàm quoad potentiam & operationem; de novo etiam acceperunt, per certam quandam dispositionem præparativam, potentiam & lucem debitam, ad perfectionem mundorum dictorum. Quamvis enim lapsus ille esset principium ipsorum essendi, in potentia; actum tamen existendi & perfectionem non acce-

cepe-

ceperunt, nisi ex dicta restitutione, & constitutione causarum suarum proximarum.

§. 2. Secunda ratio est: quia lapsus iste erat causa, ut in mundo infimo existerent Spiritus maligni, corticesque, & Spiritus impuritatis; per quos Deus tentare volebat homines, sui sectatores, in majorem istorum puritatem & justitiam: & punire peccatores.

§. 3. Ratio tertia: quia per lapsum hunc, in locum mundorum producendorum, ab illis dispergebantur per istum scintillæ quædam; quod erat principium dispositionis eorum: ut possent recipere causata futura: quas scintillas, ita delapsas à luce superna, justi operibus suis bonis restituunt, seligunt & expurgant ab obfuscatione hac infima, in quam delapsæ sunt, desertæ à vasis suis supernis; ut illas reducant, & rursus elevent, debitâ quadam dispositione; quæ vocatur aquarum fœmininarum nomine, ad Schechinam, regnumque Sanctum, quæ his ipsis exornatur, & deinde unitur cum marito suo, & ambo cum patre & matre; & isti cum superioribus, usque ad Adam Kadmon, & Æn-Soph; adeoque extrahunt lucem novam, quæ ingreditur omnia dicta media, lucetque & perficit omnia ad imum usque. Quod fuit mysterium Sacrificiorum.

§. 4. Quartò: quia quamvis Malchuth etiam esset in mysterio vaf. Akudim, unita cum corona summa; tamen etiam fuit in gradu decem Sephirarum Nekudicarum, illoq; in loco, ubi nunc est Senex Sanctus: & quia ibi jam fuit, quamvis jam delapsa sit in locum, ubi nunc est, nunc tamen facultatem habet illuc iterum ascendendi, auxiliantibus operibus justorum; qui legis præceptorumque studio illam restituunt, & elevant ad locum coronæ summæ & Senis Sancti, ubi prius fuerat, ut ibi sit corona mariti sui.

§. 5. Quintò: quia per lapsum hunc placuit Infinito ostendere nobis, quod in manu ejus sit plus dare, quàm causata

ejus possint supportare; quodque propter istorum imbecillitatem non immanare fecerit in ipsa plus luminis magisque perfectum: quo ipso per confractionem illam conspicitur magnitudo eminentiæ ejus, potentiæque & proprietatis longè majoris, quàm causata & naturæ possint recipere.

§. 6. Summa hæc est: quod Septem Sephiræ inferiores propter imbecillitatem suam non potuerint sufferre lucem summam, & intelligibile illud, quod ipsis affluxit è supernis; adeoque nec assequi vel intelligere per illud diviniora & sublimiora; sicut intellectus inferior non potest assequi objecta sublimia: unde quasi averterunt faciem, eam occultando, ne aspicerent lucem illam, qua obducerentur caligine, & excæcarentur. Unde prolapsæ sunt in lucem propriam sibi: quâ, cùm non esset tam subtilis & vibrans, sed ipsis magis congrua, intellexerunt intra se ipsas, se ipsas: & deinde per se ipsas, tanquam causæ, mundum creativum; quem etiam præparaverunt per istam contemplationem, ut esset locus, principiumque & fundamentum illius essentiæ vel substantiæ, quam deinceps illuc immiserunt. Non tantùm autem delapsæ sunt à contemplatione supernorum tam sublimi, & relictæ sunt quasi mortuæ: sed etiam descenderunt ad contemplationem mundorum inferiorum Jezirah & Asiah, minùs perfectorum; eoque ipso præparaverunt illis locum & modum, quo deinceps habere deberent essentiam illam, quam ipsis infusuræ essent, quæ non in perfectione; sed ita, ut non darent illis, nisi esse in potentia, sine forma & imagine; sed ut vacuum quid, & inane, utque tenebræ essent super faciem abyssi, i. e. potentialitatis formandæ, quæ deinceps deducta est in actum, vi & proprietate Spiritus Dei, qui ferebatur super faciem aquarum; i. e. mediante luce, & restitutione, quam assecutæ sunt Septem Sephiræ, lapsæ; ita, ut quasi de novo producerentur, augerentur, illustrarentur, formarentur, & perficerentur per lumina superna, quæ in illas de

novo

novo influxerunt, & illas distinxerunt, & conformarunt in personas Sephirothicas, adæquatas, & facie ad faciem coordinatas, ad instar maris & fœminæ influentis & recipientis.

§. 7. Et hæc omnia illustrari possunt ex Platonismo: Verum enim est, quod illis traditum fuit; quòd anima nostra rationalis amiserit alas suas, & delabendo è supernis descenderit ad ima; ab objecto intelligibili summo, & intellectu generalissimo, ad proprium & essentialem sibi; & ab illo, ad rationalitatem; & ab hac, ad plasticam; & tandem ad sensus corporeos, & potentiam vegetativam, quo ipso immergitur in vallem umbræ mortis, nempe corpus hoc corruptibile.

CAP. VII. VIII.

§. 1.

CApite Septimo explicatur: quomodo Sephiræ delapsæ redintegratæ sint, per modum bilancis tripartitæ, facie conversâ ad faciem, ad instar maris & fœminæ: & quomodo facta sit persona Senis Sancti.

§. 2. Capite Octavo: quomodo factæ sint personæ Arich Anpin; patris; matris; Seir Anpin; & Uxoris ejus: è quibus & Sene Sancto, componitur Systema Aziluthicum.

CAP. IX.

Quid sit natura vasis; radii; & lucis ambientis; & interna: & quomodo facta sint vasa, supra dicta.

§. 1.

UT rectiùs intelligatur, quod dictum est de luminibus, vasis lapsis, & restitutione; hic præmittimus, quod in Divini-

 tate

tate nihil ſit materiale, nec quicquam corporeum: & quicquid inibi dicitur modo loquendi materiali & corporeo, allegoricum ſit, & figuratum, nec aliter, quam per extrinſecam denominationem: prout & in ſcriptura multa reperiuntur Dei attributa, quæ non niſi corporibus competunt; ut ſunt, oculi, aures, os, manus, pedes, gaudium, Dolor, &c. Et quia in rebus intellectualibus ſuperius nihil aſſequimur, quàm quod ibi ſit intellectus, & objectum intelligibile; hinc Deo non poſſumus tribuere ſublimius quid, quàm per modum intelligentis & intellecti.

§. 2. Vas ergo in Divinis, i. e. in entibus duorum mundorum ſupremorum, Æn-Sophico & Aziluthico, nihil eſt aliud; quàm eſſentia quædam intelligens, ſive potentia intelligendi, quæ in ſe recipit objectum aliquod intelligibile, quod excitat actum aliquem intelligendi.

§. 3. Lux autem eſt objectum intelligibile, vel veritas, percipienda ab intellectu: quæ, cùm percipitur, intellectum illuminat, & adimplet, & potentiam ejus intelligendi deducit in actum.

§. 4. Jam lux interna eſt objectum unitum, & proximum, & ipſo actu præſens intellectui, & ab illo receptum, & perfectè comprehenſum, atque intellectum.

§. 5. Lux ambiens autem eſt objectum, ſublimius intellectu, & iſti ſaltem propoſitum, eumque tantùm ab extra illuminans; prout ſe habet ſol erga colores.

§. 6. ניצוץ Radius, eſt objectum intelligibile, internum, eſſentiale, & unitum cum intellectu; ita, ut quamvis ille decidat à perfectione ſua, & privatus ſit operationibus intellectualibus; non tamen obliviſcatur & deperdat ideas, vel intellectiones primas, per ſe, naturâ ſuâ manifeſtas, & tam clarè ipſi notas, ut oblivioni tradi nequeant. Adeoque hæc eſt lux objectiva, quam intellectus perdidit lapſu ſuo; reſtitutus autem, iterum percipit virtute ſuperiorum. Vel, radius eſt

est objectum imperfectius, & debile, quod intellectus in se se impeditus, & quandoque dispersus extra se dimittit.

§. 7. Sciendum autem, quod lux vel objectum, illuminans & formans intellectum, duplici modo se habeat: primò, tanquam impressio objectorum summorum; & similitudo specierum, vel idearum generatarum in intellectu, vel ab illo productarum; ut ab eo concipiantur: (estque quasi conceptus formalis.) Secundò, tanquam ens ipsum, & natura supernorum, quæ unitur cum intellectu; ut per illam, quatenus fit species & idea, intelligat objectum, tanquam finem & scopum manifestatum à se ipso perfectè, & non nudâ ideâ ipso carente & inferiore: (estque quasi conceptus objectivus.) Fieri enim non potest, ut à Non-ente possit fieri manifestatio objectorum summorum clarior, quàm ab illis ipsis per se: sicut etiam per medium aliquod ipsis inferius non manifestantur vel innotescunt.

§. 8. Et quod diximus de Intellectu & objecto ejus; etiam applicari potest ad Voluntatem & Bonum; ubi hoc est Lucis instar & perfectio; illa verò quasi Vas ejus & receptaculum, quod illâ privatum est, eamque desiderat; cumque illam accipit, ab ipsa repletur, & ab ea redditur beatum. Idem dici potest de Vase, collato cum Efficiente principali, à quo illud accipit hanc ipsam operationem, quâ perficitur. Nec non de Essentia, vel natura, respectu existentiæ: item de materia & formâ: &, uno verbo, de omni potentiâ, & actu, è quibus quodammodo composita sunt omnia causata Infiniti.

§. 9. Jam, si per intellectum separatur forma vel actus à composito, vel ente formato vel actuato; relinquitur potentia, dum privata est formâ vel actu, multò aptior ad recipiendum formam vel actum, quem jam habuit, & iterum habere apta est, & habitura; quia rursus unietur cum re tali,

quæ ante ab ipsâ separata fuit; ita,ut cum totum esset quasi forma, vel formatum, jam quidem sit informe, sed formabile.

§. 10. Et hoc est mysterium illius divisionis,quam fecit os spirituale supernum reforbitione & emissione anhelitus sui; quasi nempe exhalatio gravior & crassior separata fuerit à leviore & subtiliore; & una remanserit infra; altera autem ascenderit sursum. Ubi ita tamen separata fuit inferior & gravior, à superiore & leviore; ut idonea maneret eandem rursus accipere,& potentiam retineret, illam de novo consequendi. Et hoc ipsum est, quod vocamus vas & receptaculum.

§. 11. Confectio autem vasorum, per allegoriam visionis, h. m. intelligenda est. Egressio radiorum visivorum ex oculo, eorumque directio ad objectum visibile, id denotat; quod ab essentia superiorum prodeat actus secundus; qui,respectu originis suæ & actus primi, se habet ut forma ad materiam; & ut perficiens ad perfectum. Nam actus semper est finis internus, desideratus ab essentia & à creatore: qui non contentus est dedisse essentiam, sed etiam efficit, ut actuetur, & hoc modo perficiatur. Cùm ergo essentia pervenit ad actuationem suam, & actum secundum, tanquam ad perfectionem suam & formam; hinc se habet ad instar materiæ & potentiæ; formabilis & perficibilis, per illum actum secundum. Sed radii visivi, dum recurrunt cum speciebus visibilibus ad instrumentum visus, quod est oculus; hoc ipso testantur, quod in isto sit potentia, aptitudo, & quasi vas, quod illos recipiat & perficiat ab idealitate sua. Visio enim fit, cum oculus accipit species visibiles, & ab iis perficitur, & visus sese exserit, & agnoscit objecta visibilia. Unde,sicut egressio radiorum præsupponit subjectum aliquod, à quo emittuntur, & cujus ipsi sunt perfectio, & actus secundus: ita,quando illi redeunt cum speciebus ad instrumentum visus;

ſus; ex eo patet, quod iſtud ſe habeat, tanquam potentia, illorum reſpectu: & quia ab illis formatur & patitur, ab iis etiam perficitur; ita, ut conſequatur actum videndi, ab ipſo deſideratum. Ex quo etiam apparet, quomodo per viſionem oriatur natura vaſis & receptaculi ſpecificati.

§. 12. Notum autem eſt, quod os inter emanantia ſit Malchuth, quæ vocatur ſapientia inferior: viſio oculorum autem referatur ad Jod, & Sapientiam ſuperiorem: quæ ambæ ſunt cauſa vaſis: una, dum compoſitum privatur formâ & operatione ſuâ; ita, ut quod relinquitur, ſit quaſi materia & ens potentiale: altera autem, dum per intellectum forma & actus ſeparatur à materia & potentia; quamvis idem intellectus omnia reſtituere poſſit loco ſuo. Eodem fere modo, ut in contractione: ubi quod magis ſpirituale & ſimplex, adeoque quaſi forma & actus eſt, recolligitur ad intimiora; & quod magis materiale, craſſumque & potentiale eſt, relinquitur ut vas quoddam. Sicut, cum quis intellectum ordinarium in actu poſitum conciperet ut abſtractum, non tantùm ab habitibus ſapientiæ, ſed & à ſpeciebus intellectualibus, & operationibus mentalibus: Intellectus tantùm remanebit potentialis, qui, cum privatus ponatur omni objecto; in potentia tamen eſt, ut habeat omnia; adeoque quaſi locus Sapientiæ, quamvis notione planè ſubtili, & quaſi tabula raſa, in qua nihil eſt ſcriptum.

§. 13. Obſervandum autem: quod, quamdiu duo lumina, prodeuntia è duobus oculis, non uniuntur; eodemque modo duo lumina aurium, & narium; quamvis unum concipiatur eſſe ambiens, & alterum internum; exinde tamen non fiat vas quoddam: quoniam tantùm ex eo fit vas, quando unum cum altero unitur. Omnis enim unio fit inter perficiens & perfectum, materiam & formam, actum & potentiam: prout apparet in omnibus compoſitis, tam acciden-

cidentalibus, quàm substantialibus: ubi pars una habet respectum potentiæ ad alteram, tanquam ad formam & actum suum, sicut apparet in vegetativa hominis: quæ, quamvis in se sit forma & actus; tamen quasi potentia & materia est, respectu sensitivæ: eodemque modô hæc, respectu rationalis: quod non fit in formis disparatis: ubi, quamvis una sit perfectior alterâ; tamen propterea non est forma vel actus alterius. Ex quo patet ratio, quare ex ore, in quo non sunt duo anhelitus separati, sed unus compositus ex interno & ambiente, facta sint vasa: non verò ex luminibus & eradiationibus oculorum, aurium & nasi, dissparatis: Quod autem ex oculorum visione facta sint vasa, ex eo est, quod cum descenderent radii, ad aures, nasum & os, ista lumina in se includerent; & cum redirent ad originem suam, ab iis abstraherentur species vel ideæ; ita ut remanerent, tanquam vas vacuum, & potentia sine actu.

Cap. X.

Quòd hæc omnia non sint intelligenda materialiter.

§. 1.

Omissâ objectione, hoc capite proposita, quod nempe ex eo, quod in Divinis his quandoque utamur voce corporis & materiæ, tum sequatur, rem ipsam esse corpoream: id saltem dicimus, quod Æn-Soph omni intellectu & intelligibili sit superior. Unde Adam Kadmon erit intelligibile primum, sed sibi soli; quia ob nimiam sublimitatem, omni etiam intellectu mundi Divini, superior est. Quinque autem lumina ejus sunt objecta determinatiora, sed secundùm magis & minus, prout remotiora vel viciniora statuuntur origini, vel inferioribus: ita, ut tandem in iis repe-

reperiatur, natura vasis, quod quidem privatum est illis, sed aptum tamen, illa recipere & intelligere. Et per hæc objecta determinata aliquatenus intelligi potest objectum sublimius, nempe Adam Kadmon; & hoc mediante, ipsa causa prima.

CAP. XI.

Quomodo intelligendæ sint sex differentiæ locales, vel extremitates quantitativæ in Sephiris.

§. 1.

AB omnibus Cabbalistis Sephiris tribuuntur sex istæ differentiæ, quæ sunt, supra, infra, ante, retrò, dextrum & sinistrum, quæ reducuntur ad tres, ut sunt longitudo, sub qua superius & inferius; latitudo, sub qua dextrum & sinistrum; & profunditas, sub qua anterius & posterius.

§. 2. Jam verò & Aristoteles docuit, quòd tres sint facultates, quas anima sensitiva tribuit corpori, quibus tres differentiæ corporis inserviunt: una nempe nutritiva, & augmentativa: secunda sensitiva; & tertia, motus localis: ita, ut illa pars corporis, quæ assumit alimenta ad nutriendum & augmentandum corpus, vocetur altitudo, vel pars superna, estque caput: cui opponuntur pedes, tanquam imperfectius quid, qui dicuntur esse infra. Deinde pars illa, ubi locus est sensuum, eorumque organorum, vocatur anterior; ejus autem opposita, sensibus carens, vocatur posterior. Et sic dextrum ipsi est id, ubi est vis locomotivæ, & à quo, tanquam robustiore, incipit motus: ex cujus oppositione intelligitur sinistrum.

§. 3. In Sephiris ergò singulis superius id dicetur, quo mediante, illæ à causa sua accipiunt essentiam & perfectionem. Inferius est ultimum illud, ad quod pervenit influ-

 entia

entia hæc. Anterius est actus Causati secundus, nempe existentia, & operatio ejus. Sicut posterius, potentialitas ejus, & essentia vel natura, & actus primus, & potentia operandi. Dextrum est, quando causatis suis largiuntur influxum rei bonæ & perfectionis, & benignitatis. Sinistrum autem eadem operatio, sed cum privatione, qua redarguunt puniuntque. Et hæc est explicatio prima.

§. 4. Secundò. Superius est id, in quo Sephiræ similes sunt & adhærent causæ suæ, à quâ immediatè accipiunt influxum. Inferius, in quo conveniunt cum causatis ad horum productionem & gubernationem. Anterius, actus & existentia eorum. Posterius, essentia & natura cum potentia existendi, vel actus primus. Sinistrum, potentia activa seu ad operandum. Dextrum, operatio & opus ipsum in actu benefaciendi.

§. 5. Tertiò. Superius est Actus. Inferius, potentia. Dextrum, objectum, infusum intellectui, qui aliàs eo esset privatus, & sinistri loco. Anterius, inclinatio ad inferiora, ut ipsis prospiciatur, & illuminentur, & bonitate impleantur. Posterius, id, quo ab inferioribus amoventur.

§. 6. Quartò. Superius, est essentia. Inferius Vita. Dextrum, Intellectus. Sinistrum, voluntas, ab intellectu mota. Anterius, inclinatio ad causata, qua ista producuntur & perficiuntur. Posterius, aversio à creaturis, unde privatio, mors & malum.

§. 7. Quintò. Longitudo à summo ad imum denotat essentiam emanantium, quæ composita est ex analogia cum causa eorum, quod est summum; & ex ipsa eorum naturą; & ex eo, quod descendunt à scaturigine, & ab illa recedunt, quod est imum. Vel: communicatio causæ, mediante naturâ ejus, exhibita causato. Latitudo denotat potentiam

activam,

activam, quæ includit agens & influens, quod est benignum & dextrum; & patiens & recipiens; quod est rigorosum & sinistrum. Profunditas vel crassitas est conversio ad inferiora, per quam ista formantur, & influxum boni accipiunt: & elongatio, per quam ab illis amovetur lux & concursus. Vel anterius est opus misericordiæ, bonitatis, & præmium: posterius actus iræ, rigoris & pœnæ.

§. 8. Sextò. Superius est id, quod emanantia intelligunt de causa sua, per causam suam. Inferius, quod intelligunt de se ipsis, per causam suam. Anterius, quod intelligunt de se ipsis, per se ipsa. Posterius, quod intelligunt per se ipsa, de operationibus suis. Dextrum, quo influunt ad operationes suas, secundùm perfectionem & potentiam suam. Sinistrum est descensus & defectus, qui reperitur in operationibus eorum, propter inferioritatem naturæ earum.

Cap. XII.

§. 1.

QUòd eminenter & negativè etiam in Infinito sex istæ differentiæ locales, vel extrema quantitativa reperiantur.

Cap. XIII.

Quomodo anima intelligens descendat in corpus materiale; item, quomodo vasa delapsa iterum ascenderint, & restituta sint.

§. 1.

CApite Sexto diximus; quomodo vasa delapsa & mortua sint. Hic autem subjungemus, quid de anima statuant Platonici, quæ paucis mutatis optimè quadrabunt ad propositum nostrum. Nempe, anima cùm oriunda sit ab intel-

lectu, facultatem habet intelligendi intelligibilia superna: quamvis etiam in se habeat illas potentias, quibus uniri possit corpori, illique infundere vitam, sensum & motum. Et quia duæ hæ operationes non tantùm prodesse possunt ipsi animæ, sed ipsi etiam mundo; quoniam in ambabus consistit actus & perfectio, tam animæ, quàm mundi: hinc meritò ambæ fuerunt in actum deducendæ. Sed quia anima intelligens est ultima intelligentiarum, adeoque potentia & rigor ejus admodum est debilis: gubernatio autem corporum terrenorum non minùs difficilis: hinc congruum non fuit, ut tempore uno duæ operationes tam diversæ deducerentur in actum; sed potiùs, ut id diversis contingeret temporibus. Primò ergo occupata fuit contemplatione supra dictâ, quamvis intentione non adeo magna; deinde cessavit, & non continuavit hanc intellectionem, & tandem planè illam deseruit & intermisit. In quantum ergo remissior facta est operatio superna, in tantum corroborata est inferior, ita, ut cùm cessaret contemplari intellectu simplici, contemplaretur ratiocinando: & cessante etiam rationalitate, inciperet plastica, quâ mediante respiceret corpus sibi futurum, quod formare & vivificare deberet, infundendo ipsi sensus internos & externos, motumque localem, & vegetationem; adeoque privabatur alis intellectus & voluntatis divinæ, terramque versùs citato cursu delata est in corpus terrenum. Et quia ibi privata est operationibus suis præstantioribus & nobilioribus, hinc inibi dicitur mortua esse. Sciendum autem, animam non descendere vel ascendere mutatione locorum & spatiorum, sicut pluvia motu locali delabitur: sed inclinatio ejus ad corpus, & influxus ejus in illud, quo illud vivificat, est descensus: ascensus autem tum dicitur, cum non inclinatur ad illud, nec illud vivificat; sed plastica convertitur in rationalitatem, & rationalitas in intelle-

tellectum; tunc dici poteſt, quod anima aſcenderit in mundum intellectualem & divinum: ſicut, cùm rationalitas ab intellectu avertitur, & inclinat ad plaſticam, & hæc ad congruitatem ſuam vitalem, tunc anima dicitur deſcendere in mundum corporeum & ſenſibilem, & illuc immergi.

§. 2. Et hæc non tantùm eſt Sententia Platonicorum, ſed & verum juxta Cabbaliſtas; prout & R. Schimeon Ben Jochai edocet, dum inquit: quod Lilith, quæ eſt concupiſcentia, vel ejusdem præfectus, perſuadendo ſeduxerit animam rationalem, donec illam excluderet è paradiſo ſuperno, qui eſt intellectus divinus: & quia hoc ipſo amiſerit facultates ſuas ſupernas, & operationes ſuas intellectuales, hanc ipſam fuiſſe cauſam, ut deſcenderet in mundum hunc infimum Aſiah. Et hoc ipſum etiam docet Rambam, & Don Jehudah Abrabanael.

§. 3. Ut autem revertamur ad vaſa delapſa; hoc dicitur: quòd è decem Sephiris organicis, quæ vocantur Sephiræ Nekudicæ, ſeptem inferiores confractæ ſint, delapſæque & mortuæ: idque ex eo, quod eſſent intelligentiæ humiliores & ultimæ, adeoque propinquæ Mundis בי״ע; quamvis ſua naturâ ab iſtis longè diverſæ: Unde non potuerint ſupportare, prout ſuperiores & robuſtiores, objecta intellectualia ſuperna ſublimiora, aptitudine ſua intellectuali; unde quaſi excœcatæ à luce nimia, ſuæque debilitati minus congrua, oppreſſæque influxu nimio, iisdem obverterint terga & converſæ ſint ad operationem diminutiorem, prout dictum eſt de anima: nimirum, vaſa hæc deſerta ab objectis ſupernis converſa ſunt ad inferiora, magis ſibi analoga, & deſcenderunt ab uno ad aliud. Et quia vas, quod ferre non poteſt id, quod recepit, dicitur confractum; & corpus vivum, ſublatâ vitalitate & animâ, vocatur mortuum; prout etiam vocatur id, quod ab uno mundo tranſit in alium, præ-

sertim humiliorem, obscurum, angustumque, ad instar sepulchri & tartari: & qui privatus est potentia & operatione, nec producit operationes suas naturales; vel; cui submoventur media ad operandum requisita, vocatur mortuus; hinc non immeritò vasa hæc vocantur confracta & mortua, & descendisse ad naturas inferiores tenebrosas & angustas, nempe בי״ע.

§.4. Deinde autem respectu lapsus hujus ab intellectione sublimi, descensusque ad operationem, inclinantem ad inferius, illud ipsum, quod vasa hæc restituta sint in perfectionem illam, quam perdiderant, & quasi de novo producta; vocatur illorum generatio: ut enim lapsus & amissio lucis mortis nomine; ita ascensus & receptio lucis, vitæ nomine vocatur, quæ non nisi per generationem acquiritur. Reditus ergo ad perfectionem deperditam; quæ in eo consistit, ut reciperent, & supportare possent lumina superna, vel lumina objectorum intelligibilium, meritò quædam quasi regeneratio est, & receptio animæ atque vitæ. Et quia per lapsum & mortem triplex passa erant detrimentum: quorum primum est, quod ipsa objecta eorum vel formæ, vel species eorum ideales & intelligibiles obscuratæ sint, & repletæ privatione & umbrâ mortis: Secundum, quòd crassior facta sit & debilitata in ipsis potentia intelligendi, & quasi obbrutuerit, & facta sit stupida: & tertium, quod separationem passa, & admodum remissa fuerit unio illa & cohæsio, quæ fuerat inter objecta ipsa, & potentiam intelligendi; sine qua intellectio non potest esse in actu. Ut itaque reciperent perfectionem desideratam, necesse erat, ut species eorum & formæ intelligibiles illustrarentur, moverent & formarent, & illuminarent, impulsu quodam vehementi, potentiam intelligendi. Deinde hæc ipsa etiam erat corroboranda & perficienda, ut purior fieret & subtilior, ut clariùs & ex-

 pressiùs

pressiùs reciperet lumina intelligibilia. Ante omnia autem necessaria erat unio & conjunctio specierum intellectualium cum intellectu potentiali: quod nisi fieret, nec iste intelligeret; nec illæ intelligerentur: e.g. non tantùm necesse est, ut lux sit fulgentissima, & aër pellucidus; sed etiam, ut lux per aërem extendatur & uniatur cum ipso intimè, lumenque illi infundat, si ipse lucere debet. Et quia nihil perfectum fit à se ipso tantum, lapsumque non resurgit, nisi relevetur; hinc necesse est, ut virtute superiorum vasa hæc lapsa recipiant perfectionem. Adeoque tres illæ perfectiones, quibus erant destituta, ipsis redditæ sunt à tribus illis personis perfectis, vel decadibus Sephirothicis non lapsis, quæ sunt Arich Anpin; Pater supernus; & mater superna. Idque hoc modo: Arich Anpin, qui est corona Aziluthica, omnium Sephirarum & personarum prima, immittebat in vasa hæc fracta, & unitate carentia, unitatem; idque per Daath, quæ continet quinque benignitates, & quinque rigores. Quæ benignitates correspondent objectis intelligibilibus; rigores verò potentiis intelligendi; & Daath utrorumque unioni. Et sic ab Arich Anpin, per Daath, proveniebat redunitio vasorum cum luminibus suis: à patre autem, formæ ipsorum intelligibiles recipiebant lumen; sed à matre restaurabatur potentia intelligendi, ut posset illud recipere.

§. 5. Summa huc redit: quod Arich Anpin, qui eminenter in se continet duo illa contraria, benignitatem & judicium; exaltaverit & coadunaverit species vel formas intelligibiles cum intellectu vasorum lapsorum; ut iterum deducerentur in actum, & consequerentur per unionem hanc perfectionem illam, quam ut finem desiderabant. Hæc autem unitio fiebat per Daath, quæ dependet ab Arich Anpin, secundùm lineam rectam; estque unio Sapientiæ & Intelligentiæ, nec non benignitatum, cum rigoribus. Sed

pater

pater dabat facultatem objectis obfuscatis & debilibus, ut possent movere & formare intellectum: sicut ignis illuminat & apparere facit literas in charta scriptas succo ceparum, vel malorum citreorum, quæ sine illo erant invisibiles: sic enim per influxum & lumen ideæ supernæ & sigilli efficacis, quod tribuitur patri, iterum formabantur & perficiebantur, manifestæque fiebant intellectui impressiones objectorum, hactenus occultatorum & obfuscatorum. Per fulgorem & potentiam matris verò etiam subtilius fiebat imum illud tenebrosum & caliginosum: cumque acciperet potentiam novam, corroborabatur & disponebatur, ut percipere & assequi posset objecta illa, quæ antea ipsi erant occulta, & disproportionata. Et hoc est mysterium conceptionis, & generationis, & partus matris supernæ: item nativitatis ✓ Seir Anpin & uxoris ejus, qui tanquam liberi progeniti sunt dicto modo intellectuali.

Cap. XIV.

Quæ dicta hactenus, ulteriùs explicantur: additurque, quomodo ab objecto intelligibili & intellectu proveniat intellectio actualis: & quid sit illud, quod superius dicatur illuminare inferius.

§. 1.

Receptum est penes omnes Philosophos, quod intellectio in actu posita, admodum similis sit generationi viventium, & operationi agentium naturalium. Sicut enim agens omnia agit virtute formæ illius, quam actu habet: ita intellectus per objectum intelligibile; quod non tantùm ab extra illum movet; sed etiam ab intra illum actuat & conformat ad intellectionem, nunc hanc magis, nunc illam.

§. 2. Et

§. 2. Et ſicut à patre & matre, numero diſtinctis, producitur filius: ſic ab objecto intellectuali & potentia intelligendi, quamvis ſint diverſa, provenit intellectio, vel intellectus in actu perfecto.

§. 3. Sicut autem pater non immediatè generat filium, ſed mediante ſemine, conjecto in uterum matris: ſic objectum intelligibile; quamvis non ſemper uniatur, vel uniri poſſit cum intellectu, (ſicut & pater:) id præſtat per ideam intellectualem; quam R. Jizchak Lorja vocat lucem internam, dependentem à luce ambiente, quæ ingreditur in vas, vel intellectum.

§. 4. Potentia igitur intelligendi, ceu mater, per formam intellectualem, ut ſemen, intelligit & generat intellectionem intellectualem & internam, tanquam filium; auxilio Patris, cujus loco eſt objectum intelligibile, quod vel immediatè, vel mediante idea eſt cauſa fundamentalis cognitionis vel intellectionis.

§. 5. Ex quibus omnibus perſpicuum eſt, quod non tantùm in mundo Emanativo locum habeant nomina Patris & matris, tanquam cauſa prima & ſecunda ad generationem cauſati cujusdam inferioris, quod quaſi filius eſt: ſed etiam ad intellectionem omnium & ſingulorum requiratur objectum intelligibile, loco patris; potentia intelligendi, loco matris; ubi deinde ipſa intellectio & cognitio vocatur filius.

§. 6. Quod autem diximus: ab Arich Anpin, Patre & Matre illuminatas eſſe Septem Sephiras lapſas, id ulteriùs explicabitur, ſi dicemus, quid ſit illuminatio in ſupernis, & quomodo fiat. Hæc autem nihil eſt aliud, niſi quòd intellectus unus notificet & manifeſtet alteri hoc vel illud objectum, vel cognitionem veritatis alicujus, quæ antea ipſi ignota erat. Hoc autem intellectus ſuperior inferiori præſtat, vel duobus modis ſequentibus, vel uno ex illis. Primus

mus est: si confortat & adauget in illo potentiam intelligendi: Secundus: si ipsi determinat, & methodicè proponit objectum intelligibile. Sicut enim corpus inferius corroboratur accessu & unione superioris: ita per unitionem intellectus robustioris & superioris cum inferiore & debiliore, hic ab illo accipit facultatem novam, per quam intelligere queat id, quod solus non poterat assequi: Quod enim superius est, semper est perfectio, & actus quidam, respectu inferioris; sicut ignis calorem communicat rei frigidæ solo accessu suo. Et sic dubium non est, quin intellectus inferior, qui se habet ut potentia, accipiat augmentum perfectionis & facultatis, per unionem cum superiore, qui ipsius quasi actus est. Et hæc illuminatio fit respectu potentiæ intelligendi.

§. 7. Sed respectu objecti intelligibilis intellectus inferior illuminari dicitur, cùm objectum ipsi sic determinatur, prout ille aptus est illud intelligere & percipere. Nam inferior, tanquam discipulus, non potest assequi veritatem, per media generalia & sublimia, quæ assequitur intellectus superior, tanquam Magister & Doctor; sed necesse est, ut illa dividat & proponat particulatim, secundùm captum istius intellectus, & ut citra errorem & confusionem illa possit concipere.

CAP. XV.

Quid denotetur per unionem decem Sephirarum nominis מה *cum Sephiris Nekudicis, vel vasis confractis.*

§. 1.

EX dictis intelligi poterit, quid sit illud, quod Doctor noster dicit: decem Sephiras Nominis מה, quæ prodierunt

runt è fronte Adam Kadmon, sese univisse cum Sephiris Nekudicis confractis, ut istas restituerent, & iterum perficerent. Nempe, ut per unionem hanc Vasa fracta restaurarentur & regenerarentur de novo, ut possent assequi & intelligere lumina vel objecta superiora; quæ istorum quasi animæ erant, quæ ante hanc unionem, vase adhuc debili, nec dum corroborato, non poterant intelligere. Et hoc est illud, quod Nekudim Nominis בן tanquam fœminæ, opus habuerint Sephiris מה, ut masculis. Ex quo hoc obortum est emolumentum, ut non tantùm constituerentur omnes personæ Mundi emanativi: sed etiam ut confortarentur & acciperent facultatem, per quam possent sustinere lumina intelligibilia; in quo consistit istarum perfectio, quam ab initio amiserant.

§. 2. Ne autem objiciatur: non esse verisimile, quod vasa potuerint recipere onus hoc novum, quia non potuerint sustinere prius: sciendum, lucem hanc additam non fuisse respectu objecti; quia hoc modo onus ipsorum omnino fuisset auctum: sed respectu potentiæ intelligendi, cui addita fuit perfectio & facultas, ut fuerit disposita & apta ad recipiendam sublimitatem luminum intelligibilium: & tantum abest, ut adaucta ipsis sint lumina objectiva; ut potiùs sint debilitata, & determinata, atque diminuta, & in plures partes dissecta, pro potentia illa intelligendi. Et debilitata quidem sunt eo ipso, quod inferius semper quasi velum prætensum sit superiori; ita, ut lux illa, quæ primo à scaturigine descendebat immediatè, deinceps delapsa sit per media multa, fenestrasque, & velamina diversa; ut ab oculis illis incorporeis potuerit conspici. Determinata autem sunt eo ipso, quod vasa fierent robustiora, & quælibet Sephirah ulteriùs dispesceretur in suas decades.

§. 3. Porrò etiam. Ut intellectio actualis instituatur,

requiruntur duo: primò, ut adsint objecta; & secundò judicium, vel illorum dijudicatio. Intellectus enim non intelligit, nisi uniatur cum objecto, sive immediatè, sive mediante idea & formâ ejus, quam vel ab ipso, vel à causa ejus accipit. Et sæpe accidit, ut intellectus quidem habeat ideam, & speciem intelligibilem, & tamen per eam non intelligat: ut apparet in homine docto, qui, quamvis obtineat habitum sapientiæ, sæpè tamen non intelligit per illum, vel tempore somni, vel quia occupatus est contemplatione aliâ, vel quia versatur circa moralia vel artificialia, vel aliam ob causam: vel, si simul tangit ista: id tamen fit debiliter, & sine judicio.

§. 4. Illa ergò Lux, quæ fortificat & exaltat potentiam intelligendi, ita, ut perfectè possit dijudicare, quod ipsi proponit idea, per quam intelligit; & in objecto assequi id, quod antea non poterat; vocatur מה; nempe Tetragrammaton Alephatum, quod refertur ad gradum Tiphereth, vel personam Seir Anpin, in quo commoratur Daath vel cognitio, ad instar Animæ & vitæ ejus. Cum enim conjungat gradus Chochmah & Binah; etiam continet Benignitates & Severitates, quas immittit in sex Sephiras structuræ, quæ constituunt personam ״ Seir Anpin. Sed Nomen illud מה non est lux visibilis; nec potentia recipiens; sed facultas, quæ corroborat, & vis specialis, quæ est causa intellectionis actualis, & perceptionis, & dijudicationis, quæ antea inibi fieri non poterat, ob nimiam imbecillitatem.

§. 5. In intellectu ergò, & vase consideranda sunt duo: unum est potentia, quæ receptura est lucem vel objectum, ut sunt Sephiræ Nekudicæ nominis בן: alterum est lux illa, quæ illuminat & fortificat istam potentiam, ut possit dijudicare, & assequi; & actu dijudicet & assequatur objectum: & hoc est illud, quod vocatur מה; quod tanquam mas uni-

tur

tur cum נֹק & בּן; quæ est lux illa potentialis & fœmina, sic corroborata, ut operari queat istam operationem. Ubi hæc intercedit differentia; quod nomen נֹק tantùm recipiat objecta; sed מה sit causa, ut percipi queant & dijudicari. Et quia, quicquid elevandum est ad operationem aliquam, potentiâ suâ naturali sublimiorem, opus habet dispositione quadam nova: hinc, ut disponerentur Sephiræ Nekudicæ nominis נֹק, ut assequi possent lumina objectiva, naturam suam priorem excedentia, opus erat influxu novo, & luce emanante ab Adam Kadmon; qui est scaturigo omnium luminum supernorum: & quia erat intra illa Nekudim; illa elevabat & corroborabat, ut assequerentur finem desideratum. Et à luce Nominis מה, unitâ cum Nekudicis נֹק, quæ nunc vocantur בּן; productæ sunt Personæ divinæ mundi Aziluthici: quæ sunt, Attik; Arich; Abba; Imma; Seir & uxor ejus; & facta sunt vasa pro luminibus supernis. Uno verbo: Sephiræ מה non sunt intelligendæ, quòd ratione objecti, sed quod ratione potentiæ intelligendi accesserint, & exaltaverint vim Nekudicarum, ut possent assequi, quod ante non poterant.

Cap. XVI.

Quomodo septem vasa lapsa surrexerint, virtute Matris supernæ, à cognitione sui ipsius & causatorum, ad cognitionem causarum suarum: quæ sunt tres vel quatuor personæ supernæ.

§. 1.

Cum ita restituti essent septem intellectus vel vasa, in naturam suam vitalem, & priorem; tunc intelligebant se ipsos, & quidem perfectiùs & clariùs, quam antea: Et non tantùm sese, sed etiam, per sese, inferiora, quorum erant causæ; perfe-

perfectiùs etiam,quam priùs: nempe mundos בי״ע: sed nondum intelligebant Sephiras superiores, nempe Kether, Chochmah, Binah; vel personas ex illis constructas, quæ sunt,Senex Sanctus; Pater & Mater: nec dum etiam eò pervenerant, ut intelligerent lumina Akudica, nasi,aurium, oculorum,cerebri,& cranii Adami primi: hic ipse autem & Æn-Soph planè ipsis manebant ignoti.

§. 2. Ut autem assequerentur tres Sephiras summas; adeoque è septem fierent decem, opus erat, ut acciperent influxum novum, quem Cabbalistæ vocant יניקה suctionem à Matre; ut adolescerent,& ad perfectionem suam ultimam pervenirent; quæ in intelligentiis incorporeis non tantùm est cognitio sui ipsius, & inferiorum, sed & superiorum: à quibus,ut causis,dependet omnis istarum perfectio & magnitudo. Binah igitur immediatè producebat septem illas Sephiras organicas delapsas, influebatque & dabat illis, (vi superiorum, Patris, Arich &c. usque ad Æn-Soph,) facultatem novam, quæ allegoricè vocatur lac, quod ab ipsa sugerent, in hunc finem, ut possent intelligere,& intelligerent ipsam Binam,& superiora.

§. 3. Hoc nihil aliud est, quàm quod dicunt Philosophi: quod intellectus inferior intelligat superiora, prout ista disponunt potentiam ejus intellectualem,eumque formant, & illi largiuntur species necessarias. Item: quod,cum intellectus intellectui dicitur assistere, nihil sit aliud, quàm quod intellectus unus ab altero accipiat ideam & imaginem. Item: quod intellectus humanus,cum convertitur ad Deum, hujus luce illuminetur &c.

§. 4. Quod autem è sex vel septem, factæ sint decem; nil est aliud, quàm quod post productionem trium mundorum creatorum in sextiduo creationis,vel assumto Sabbatho, septiduo acceperint perfectionem omnium numerorum; ad quam

quam dicuntur adolevisse & crevisse, tanquam ad staturam Sephirothicam, quæ est decas. Et hanc assecutæ sunt omnes; ut & pariter utraque persona, androgynos primò, & deinde dissecta.

CAP. XVII.

De ultima perfectione, quam consecuti sunt intellectus sæpe dicti, vel vasa, post restitutionem suam: dum illos suscepit Binah, & informavit ipsa, & non per speciem infusam, nec per medium quoddam aliud; ut ita intelligerent ipsam & superna.

§. 1.

NOn quiescebat Spiritus Matris supernæ, quod dedisset perfectionem dictam septem illis Sephiris, quæ mutatæ erant in duas personas, marem & fœminam; sed ipsis etiam infundebat perfectionem ultimam; quod nempe ipsa plane uniretur cum iis, tanquam objectum: per quod intelligerent tam ipsam, quam Patrem, & reliqua summa, usque ad Causam primam. Et hoc ipsum est, quod dicunt Philosophi; quod Causa prima cum intellectu emanante uniatur & jungatur ipsa, & non per ideam, formamve & speciem, actumq; intermedium vel objectum medians; idque in hunc finem, ut per ipsam essentiam divinam percipiat & intelligat Deum ipsum. A quo non longè abest illud Platonicorum; quod intellectus noster objecto divino fruatur dupliciter; analogicè, & formaliter. Analogicè; cùm à superiore accipit species, formas & ideas; per quas, ut per causatum quid, intelligat; nempe ab operationibus ejus, potentias ejus; & his mediantibus, essentiam ejus. Formaliter autem; cum intellectus noster, post usitatum hunc cognoscendi modum, super-investitur ab intellectu superiore, tanquam à forma & actuatione,

tione: ita, ut ipse operetur sub illo, ab illo formatus ad operationes suas divinas illi proprias, quas solus perficere non potuisset.

§. 2. Hæc tamen inter Philosophos & nostrates est differentia, quod illi intellectum superiorem cum inferiore uniri tantùm statuant per modum finis & objecti: putantes, impossibile esse, ut intellectus productus unus subintrare possit in alterum: Nos autem, quia de sublimioribus loquimur, non habemus pro absurdo, quod detur ingressus talis, per quem intellectus unus essentialiter uniatur cum altero. Et ut ad intellectus nostros delapsos revertamur; dicimus, quod restitutio istorum ad naturam suam sublimem, consistat in hoc, quod quasi concepti sint à Matre, & de novo progeniti, ad instar filiorum; quod autem lactati sint ab illa, denotat nobis influentiam, & lucem, & vim, & facultatem novam, per quam creverint in decadem seu perfectionem completam, adeoque intelligant superna; quod in statibus uterino & nativitatis nondum poterant, ubi tantùm intelligebant se ipsos & inferiora. Jamque porro de unione dicemus, & quomodo Mater ingressa sit in illos; quod vocamus illorum Cerebra: quia hoc ipso producuntur in illis Chochmah, Binah & Daath, ut ita intelligant Matrem, & in illa Patrem, &c.

§. 3. Dicimus ergò: quod tria hæc cerebra ortum habeant ex eo, quod intraverint gradûs Nezach, Hod, Jesod Matris, in vasa Chochmah, Binah, Daath dictorum intellectuum, jam præparatorum; atque abhinc deinde sese extenderint per totum corpus Personæ Seir Anpin, constantis è sex Sephiris fundamentalibus; quæ sunt חג׳ת נה׳י: (vid. Part. 1. Apparat. p. 514. seq.) Sensus istorum omnium est, ut natura dicta inferior formaretur à superiore, & intelligeret per istam, (& non per medium quoddam aliud,) non tantùm eandem,

sed

sed & superiora. Nec hoc tantùm, quod intelligeret Binam matrem per ipsam matrem; sed etiam in illa, & per illam, semetipsam & naturas inferiores, quas illa causaliter & eminenter in se continet, & in illas influit. Quod ipsum indicatur per illud, quòd Binah dicatur ingredi in omnes septem Sephiras structuræ, quæ sunt causæ proximæ creationis trium mundorum inferiorum.

§. 4. Per generationem ergò intelligitur purgatio Vasorum vel intellectuum istorum, facta per actum superiorum, à tenebris & stupiditate, in quam delapsa erant, ob defectum luminis, versùs imum quod ipsis sordium loco erat, & inquinamenti. Lactatio est illuminatio intellectuum horum, qua ipsis præparabatur via ad objecta, cum istorum limitatione congrua, quò ea possent percipere. Cerebra autem dicuntur, cum illis infunditur actualis cognitio veritatum intelligibilium & supernarum, à qua dependet ipsorum felicitas & perfectio.

§. 5. Vel: nativitas esse poterit reditus ad naturam suam priorem, à qua cùm delapsæ essent, dicebantur descendisse. Et sic suctio est receptio mediorum intellectualium, per quorum dispositionem dirigebantur ad cognitionem. Cerebra autem erunt comprehensio scientifica in actu, & cum perfectione requisita.

§. 6. Vel: nativitas est essentia, quam, quasi per resurrectionem, de novo acceperunt; suctio est vita, quasi nempe in iis creverit potentia, & adoleverit essentia. Cerebra autem sunt intellectus, qui est perfectio, & quasi ætas virilis essentiæ & vitæ.

§. 7. Inter quas expositiones, quamvis omnes sint veræ, magis tamen propria videtur prima: nempe, quod nativitas sit reditus vasorum mortuorum & delapsorum, ad locum excellentiæ suæ, & ad ipsam naturam suam priorem; ut, tanquam intellectus, non amplius captivati, majori perfectione intelli-

gerent se ipsos, & quicquid sub ipsis est. Lactatio verò est lux & influentia nova, quam acceperunt à causa sua; per quam non tantùm hanc, sed & superiora intelligunt, ideis maximè perspicuis. Cerebra autem sunt unio & ingressus ipsius causæ suæ dictæ, in ipsa; ut per hanc, & in illa, intelligerent ipsam, & superna omnia quàm perfectissimè.

§. 8. Et sicut unionem Sephirarum מֹה cum vasis סֹג retulimus ad potentiam istorum intellectivam, ejusque corroborationem: ita jam mysterium lactationis & formationis cerebrorum, provenientes à matre, referimus ad objectum intelligibile; dicimusque, illam esse lucem & actum, provenientem à veritate scibili, vel objecto intelligibili: ut nempe è sex vel septem fierent decem, modo nempe objectivo; ut scilicet intelligerent numerum perfectum, & plenum, qui in se continet, & è se emittit omnia: item, quod à Binah acciperent species intelligibiles & ideas objectivas trium primarum Kether, Chochmah, Binah: item, quod sub statu cerebrorum, ipsa mater fieret objectum illorum, cum reliquis summis, usque ad Infinitum.

CAP. XVIII.

Quid denotetur per bilancem, & obversionem faciei um, quæ Sephiris tribuitur.

§. 1.

SÆpe jam dictum est, quod vasa confracta restituta sint, per ordinem, in bilance præfiguratum; & convertendo invicem facies ad facies: quæ etiam causa est, ut, quæ priùs dicebantur Nekudim, nunc dicantur ברודים. Jam ergo dicendum est, quis sit etiam istorum sensus. Dicimus ergo: quod Sephiræ Nekudicæ, quæ deinceps delapsæ dicuntur, primò ita emanaverint, ut converterent facies tergis. Ita enim descendebat causa ad causatum, ut hoc nullo modo elevare-

tur

tur & converteretur ad illam: quo ipso nec causata consequebantur perfectionem suam; quippe quæ in eo consistit, ut redeant ad causam; nec etiam intellectus, cujus perfectio in eo consistit, ut non declinet inferiora versùs, sed convertatur in seipsum, & exaltetur sursum ad Originem suam; adeoque cognoscat tam se, quàm causam suam, motu nempe circulari & converso, & non rectilineo, ut primitùs; ubi intentio eorum tantùm hæc erat, ut tantùm effluerent deorsum, & influxum darent, citra reflexionem sursum factam, qua iterum acciperent. Certum enim est, quod perfectio non dependeat ab inferiore, ad quod quis sese exserit: sed à superiore, à quo quis accipere debet: ita, ut idem fiat finis ultimus, quod fuit principium primum; & causatum accipiat bonitatem essendi, ab eo, quod primò ipsi dederat solum esse.

§. 2. Et hæc conversio inferior, ad causam suam dictam, ad sese inclinatam est illa מתקלא seu *staterificatio*, & ordinatio facierum ad facies; unde ortum habet restitutio & perfectio Sephirarum lapsarum: quæ nihil aliud est, quàm influxus superioris in inferius, quando convertitur, & elevatur, & disponitur ad aliud: ita, ut ambo consentiant in eo, quòd superius influere, & inferius accipere velit: non autem, quòd intentio illorum sit, tantummodo dare: sed ut dictum, causa influere debet, ut ultimatò perficiat causatum suum, illudque secum uniat; causatum verò recipere influxum illum, ut cum causa sua uniatur: prout abundanter intelligi potest exemplo discipuli & magistri; quorum ille fieri debet ad instar maris vel cisternæ, respectu lucis, sibi affusæ, & non tantùm canalis & aquæ-ductus, ad distribuendum illam inferioribus; prout Sephiræ fecerant ab initio.

§. 3. Summa hæc est: Nunc inferius possidet & retinet objectum, inque sese conservat, & ad illud reflectitur, antequam illud emittat ad ulteriora. Primò enim id dederat, quod

intra sese nondum receperat; quasi, si quis vellet docere alium, quod nondum didicisset ipse, nec ad illud discendum sese præparasset: id quod describitur per receptionem influxus parte sui posticâ. Influxus ergo de facie ad faciem factus, nihil aliud est, quàm conversio recipientis versus influens, ad sese pronum; quo ipso tam influentia, quàm receptio omnium erit perfectissima: præsertim, si ita recipiat subjectum passivum, ut non tantùm iterum communicet, & statim fiat activum; sed ut etiam retineat, & secum ferat, adeoque intelligat, quod recepit; ita, ut si deinde id iterum communicare velit fierique efficiens, sit quasi discipulus, qui, postquam satis intelligit objectum sublime, & ipse fieri potest magister, objectumque illud debitâ methodo iterum proponere intellectui inferiori.

§. 4. Sephiræ ergo Nekudicæ propterea confractæ dicuntur, quod descenderent rectilineariter; & restitutæ, per conversionem recipientis ad influens, qua redactæ sunt ad unitatem stateri-formem; ita, ut non ampliùs inclinarent versùs imum: sed circa summa occuparentur, ad instar speculi caustici, ubi radii uniuntur motu quasi circulari, & sese in vicé perficiunt.

CAP. XIX.

Quomodo intelligendum sit illud, quòd persona una superinvestiat alteram, & inferior superiorem.

§. 1.

HOc ut rectiùs intelligatur, præmittendum est; perfectionem naturarum esse duplicem; quarum una est cuique rei propria, nempe illius forma & natura determinata, quâ distinguitur ab aliis: Altera autem, reperitur in unione & collectione naturarum, specierum, & perfectionum omnium entium, & totius mundi, in uno subjecto. Sed, quia una species distincta est ab alia, adeoque illius perfectio caret perfectione alterius; & hinc non planè est consummata: hinc producta est natura

illa

illa intellectualis; causatum, nempe causæ primæ proximum, quod in se continet, per modum objecti & intelligentis, omnes reliquas species & perfectiones mundi naturalis: adeoq; non suâ tantùm, sed etiam reliquorum entium omnium, quatenꝰ ea cognoscit; vel ex eo, quod ex ipsis componatur; vel ex formis eorû.

§. 2. Quod ergo persona una intrare dicitur & pertransire alteram, vel in illa consistere, & superior per inferiorem quasi vestiri, nihil aliud est, quàm quod superior cum inferiore uniatur, eamque informet, & illuminet, & perficiat per semet ipsam, ita, ut inferior ipsi sit quasi materia, vel species intelligibilis; quia ab illa formatur, & hâc ratione etiam illam intelligere potest. E contra verò, quod hæc vestis sit alterius, nihil aliud denotat, quàm quod illam contineat instar materiæ, quæ formam; Sephiræ, quæ lucem; corporis, quod animam; & omnis perfecti, quod perfectionem suam: & uno verbo: intellectûs, qui objectum suum in se comprehendit. Atque sic docetur, quòd persona vel intelligentia inferior cognoscat superiorem, quæ ad instar objecti in ipsam ingreditur, eamq; vivificat & perficit, ut perfectè & comprehensivè illam intelligat.

§. 3. Adde, quod talis vestis sit medium quoddam, quo lux superna inibi recepta modificatur & disponitur, ut ulteriùs tradi possit inferioribus: sine qua obvelatione & contemperatione fieri non posset, ut intellectus inferiores vehementem illam vibrationem dictæ lucis supernæ tolerare & assequi, vel intelligere queant.

Cap. XX.

Quare Sephiræ Nekudicæ factæ sint Personæ: & quare, dum una superintegit alteram, aliqua istius pars relinquatur sine velamine: item, quia sint crines capitis & Barbæ.

§. 1.

Porrò & hoc traditur, quod Attik non tantùm; sed & Arich excrescat in decadem: ita tamen, ut iste illam tantùm ve-

ſtiat à Cheſed usque ad Malchuth; tres verò ſupernæ dicti Attik maneant nudæ,& tegmine carentes: ex eo,quod omnes decem Sephiræ תּ Arich non ſufficiant ad involvendum illum totum,ſed tantùm ſeptem ejus inferioribus adæquentur.

§. 2. Senſus horum eſt hic: quod Arich Anpin intelligere non poſſit Senem Sanctum totum,tanquam objectum,quod potentiâ ſua intellectivâ multò ſit ſublimius; unde deſcendere quaſi cogatur, in decadem Sephirothicam arctiorem,cujus Sephiræ ad inferiores gradus תּ Attik applicentur,ut mediantibus objectis inferioribus magis ſibi congruis, id cognoſcant, quod per unum objectum ſublime non potuiſſent aſſequi. Et hoc modo Arich Anpin etiam tantùm cognoviſſe dicitur ſeptem inferiores תּ Attik, quas,velut objectum ſuum,in ſe recepit, obtexitque, & perfectè comprehendit : tres verò ſuperiores,proportione ſuâ ſublimiores, objectum cognitionis ejus eſſe non potuerunt in ſe,& ſuâ naturâ: ſed ab extra imminentes decadem תּ Arich illuminarunt; ita,ut dicantur illius lux ambiens, prout ſeptem ejusdem inferiores ſunt iſtius lux interna. Idem quoque eſt reſpectus inter patrem & matrem, atque Arich Anpin; in quo ſuperintegunt octo Sephiras inferiores , Pater nempe ad dextram , & Mater ad ſiniſtram: Sicut etiam pater & mater ſuperinteguntur à Seir Anpin , à dimidio gradu Tiphereth,& porrò deorſum: nec non ab uxore ſua ipſe, eadem proportione;ſed à tergo tantùm.

§. 3. Ubi notandum , quod omne objectum cognoſcibile cognoſcatur dupliciter: vel à priori,nempe ſi aliquid cognoſcatur per cauſam , aut per ſeſe ; vel à poſteriori , & ab effectis. Perfectiſſimus ergo cognoſcendi modus eſt , ſi intellectus cognoſcit rem ipſam, in ipſa, & per ipſam. Sed ſi rem cognoſcit per ſimilitudinem, ſive ideam , ſpeciemque,ab illa ſeparatam; vel,ab effectis & operationibus,cognitio multò debilior eſt & imperfectior. Atque ſic uxor Seirica, quæ eſt perſona ultima,non cognoſcit Maritum, niſi à poſteriore, i.e.

i. e. per ideam speciemque; & ab effectis & operibus, impressis intellectui ejus. Cùm autem, factâ dissectione, eidem obvertit faciem, cumque eo unitur, tanquam cum objecto suo sibi inhærente; tunc non tantùm ratione objecti, sed & ratione ideæ multò perfectiùs illum intelligit. Sed hoc certum est, quod id non fiat semper, sed saltem aliquando: quodque nec tum ita cognoscat totum, sed saltem triadem ejus infimam, nempe נה״י. Sed Seir Anpin Patrem & Matrem cognoscit de facie ad faciem, & quidem perfectè atque semper, idque per ipsam essentiam eorum; sed non totos, verùm illam tantùm partem quam complectitur, nempe eorum נה״י. Idem etiam comprehendit ע״י Arich Anpin & omnia superna, sed mediante Patre & Matre: quod etiam accidit Uxori ejus. Sed Pater & Mater cognoscunt ע״י Arich Anpin per se ipsum, à Malchuth usque ad Binam ejus, & per illum, Senem Sanctum, cum superioribus: & sic porrò, ut dictum.

§. 4. Jam etiam dicendum aliquid est de crinibus capitis & Barbæ in Arich Anpin, Seir Anpin & Uxore ejus: nempe per hoc intelligantur lumina objectíva & intelligibilia, quæ reflectuntur, tenduntque ab imo, sursum; prodeuntia per foramina innumera dictorum capitum & Barbarum: suntque objecta selectissima & singularia, admodum limitata, ut naturæ inferiores per illa cognoscant & intelligant id, quod de ipsorum scaturigine occulta aliàs non poterant comprehendere. Prodeunt enim è capite & Barba, quæ sunt loca cerebri & oris; quia infunduntur intellectibus superioribus, sicut ideæ, speciesque imprimuntur cerebro, per locutionem: quasi nempe ab ore edocerentur mysteria Divina, & objecta stupenda, cœteroquin occulta. Crines autem sive cognitiones istæ, dicuntur referri ad metrum Juris: quia benignitatis natura est multiplicare, & congerere,

&o-

& omnibus communicare; ſed metrum Juris, in ſpecie distribuit & determinat: & quia Binah eſt locus cognitionis, perceptionis, & inveſtigationis; hinc dicitur, ab illa excitari judicia, ab eaque dependere totum latus ſiniſtrum, &c. Crines autem τοῦ Arich dicuntur albi, quia per illos temperatur & mitigatur Rigor; ſuntque ſcaturigines benignitatis & Miſericordiæ. Sed Crines τοῦ Seir Anpin ſtatuuntur nigri; quia iſte in ſe habet gradum Daath ſeu Cognitionis, in quo ſunt omnes quinque Gebhuræ; item, quia compoſitus eſt ex Gebhurah & Hod, qui ſunt Rigores duriores: ipſe etiam habitat in Mundo Angelico, in quo eſt trutina Juſtitiæ, ubi ponderantur opera hominum. Tandem verò Crines Uxoris ſtatuuntur rubri; quia illa rigoris quidem character eſt, ſed remiſſioris & mitioris, & naturæ placabilioris; quia nihil habet à ſe ipſa, adeoque ſuſcipere poteſt utrumque contrarium.

F I N I S.

SOLI DEO GLORIA
per CHRISTUM.

